

CONCEPT NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN	3
1. Aanleiding en doel van het Besluit collectieve warmte	3
2. Collectieve warmtevoorzieningen	3
§ 2.1. Introductie	3
§ 2.2. Warmtekavel en aanwijzing van een warmtebedrijf	3
§ 2.3. Leveringszekerheid	5
2.3.1. Introductie	5
2.3.2. Algemeen	5
2.3.3. Regels over de opdracht aan anderen dan het warmtebedrijf	6
2.3.4. Afwijkende regels over de overdracht van een aanwijzing	7
2.3.5. Intrekking aanwijzing, ontheffing of vrijstelling	8
2.3.6. Plaatsing meter om onderbroken levering op ZLT-net vast te stellen.	9
§ 2.4. De uitstoot van broeikasgassen	9
2.4.1. Introductie	9
2.4.2. Hoogte van de normen	9
2.4.3. Berekening uitstoot broeikasgassen	10
2.4.4. Aanvraag ontheffing duurzaamheidsnorm	13
2.4.5. Informatie over de uitstoot van broeikasgassen op de factuur	13
§ 2.5. Waardebepaling warmtenetten	14
2.5.1. Introductie	14
2.5.2. Berekening restwaarde warmtenet en warmtetransportnet	14
2.5.3. Publicatie jaarrekening en bestuursverslag door aangewezen warmtebedrijf	15
§ 2.6. Meten van het verbruik van warmte	15
§ 2.7. Overig	15
3. Kleine collectieve warmtesystemen	15
4. Verhuurders en verenigingen van eigenaars	16
5. Warmtetransportnetten	16
6. Warmteproductie	18
§ 6.1. Algemeen	18
§ 6.2. Eisen over verzoek om informatie	18
§ 6.3. Kosten die in rekening kunnen worden gebracht	18
§ 6.4. Eisen over leveringsovereenkomst	19
§ 6.5. Wijziging in zeggenschap	19
7. Tariefregulering	19
§ 7.1. Algemeen	19
§ 7.2. Tariefregulering levering van warmte aan kleinverbruikers door een warmtebedrijf fase 1	20
7.2.1. Algemeen	20
7.2.2. Differentiatie maximaal tarief voor verschillende aflevertemperaturen van warmte ...	24
7.2.3. Het maximale tarief voor de levering van warmte aan kleinverbruikers	27
7.2.4. Regulering van tarieven voor koude	31
7.2.5. Tariefregulering voor de levering van warmte aan verhuurders/VvE's die warmte doorleveren	33
7.2.6. Het aansluittarief	33
7.2.7. Overige goederen en diensten: afsluittarief	34
7.2.8. Tarieven voor verhuur afleverset	35
7.2.9. Eisen aan aanbod levering warmte dat afwijkt van het maximale tarief	37
§ 7.3. Tariefregulering levering van warmte aan ten hoogste 10 kleinverbruikers	39
§ 7.4. Nadere regels vaststellen start-GAW	39
§ 7.5. Tariefregulering warmtetransportnetten	43

7.5.1. Methodebesluit	43
7.5.2. Omzetregulering en nacalculaties.....	45
7.5.3. Tariefvoorstel	46
8. Informatieverstrekking en verwerking persoonsgegevens.....	47
9. Slot- en overgangsbepalingen.....	47
§ 9.1. Overgangsrecht	47
§ 9.2. Wijziging en intrekking van andere besluiten	48
10. Gevolgen van het Besluit collectieve warmte.....	48
§ 10.1. Regeldruktoets.....	48
§ 10.2. Uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden	50
§ 10.3. Milieueffectentoets.....	50
§ 10.4. Doenvermogen.....	51
§ 10.5. Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets	53
§ 10.6. Consultatie	54
II ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING	59

I. ALGEMEEN

1. Aanleiding en doel van het Besluit collectieve warmte

Meer dan 90% van de woningen wordt nu met aardgas of andere fossiele energie verwarmd. Aardgas zal worden vervangen door duurzame alternatieven. Het kabinet onderschrijft dat collectieve warmte, naast elektrificatie en duurzame moleculen, een hoofdonderdeel is van de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en een essentiële rol speelt in het realiseren van uitstootvrije woningen en utiliteitsbouw in 2050. Het kabinet streeft ernaar dat de warmtetransitie tegen zo laag mogelijke nationale kosten gerealiseerd wordt. Daarom is het noodzakelijk om collectieve warmtesystemen te realiseren waar dit tot lagere nationale kosten leidt. Daarnaast streeft het kabinet naar een rechtvaardige en betaalbare energietransitie, ook voor huishoudens met een kleine portemonnee en middeninkomens. Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (hierna: PBL) is een warmtenet de verduurzamingsoptie met de laagste nationale meerkosten voor circa 2,5–3 miljoen gebouwen.¹ Om de verduurzaming van de gebouwde omgeving te ondersteunen is er een wetsvoorstel opgesteld dat de huidige Warmtewet vervangt: de Wet collectieve warmte (hierna: de wet of Wcw).

De wet delegeert de uitwerking van een aantal onderdelen naar het niveau van een algemene maatregel van bestuur. Met de onderhavige algemene maatregel van bestuur, het Besluit collectieve warmte (hierna: het besluit), wordt hier invulling aan gegeven.

2. Collectieve warmtevoorzieningen

§ 2.1. Introductie

Hoofdstuk 2 van de wet bevat regels omtrent de besluitvorming over, de totstandkoming van en exploitatie van collectieve warmtevoorzieningen. In het voorliggende hoofdstuk wordt ingegaan op de voorschriften over het besluit tot vaststelling van de warmtekavel en de aanwijzing van een warmtebedrijf. Verder worden de regels beschreven die zijn gesteld voor leveringszekerheid en duurzaamheid. Tevens wordt ingegaan op de waardebepaling van warmtenetten wanneer deze worden overgedragen aan een nieuw aangewezen warmtebedrijf. Tot slot worden de nadere regels over meten beschreven, alsook een beknopte toelichting op de overige bepalingen uit hoofdstuk 2.

§ 2.2. Warmtekavel en aanwijzing van een warmtebedrijf

Om de regie van gemeenten op de warmtetransitie te verstevigen is in de wet de mogelijkheid opgenomen om een warmtebedrijf aan te wijzen voor een warmtekavel. In hoofdstuk 2, paragraaf 2.1 van het besluit, worden nadere regels gesteld over onder meer het vaststellen van een warmtekavel. Er zijn nadere regels gesteld over de bepaling dat een warmtekavel zodanig dient te worden vastgesteld dat dit bijdraagt aan een efficiënte warmtetransitie (artikel 2.1, eerste lid, onderdeel c, van de wet). Dit onderdeel is in de wet gekomen met de eerste nota van wijziging.² Dit dwingt een gemeente om, wanneer dit bijdraagt aan een efficiënte warmtetransitie, een warmtekavel met enige schaal vast te stellen. Hierdoor ligt het voor de hand dat het aantal warmtekavels met minder dan 1500 aangeslotenen beperkt zal zijn. Tegelijkertijd kan een kleiner warmtekavel, in plaats van het verstrekken van een ontheffing of vrijstelling, in sommige gevallen wel noodzakelijk zijn in het kader van een efficiënte warmtetransitie. In kleinere dorpen en kernen, alsook in meer afgelegen gebieden in steden, is in sommige gevallen wel potentie voor een systeem met minder 1500 aangeslotenen, maar niet voor een groter systeem. De mogelijkheid om in zo'n geval een warmtekavel vast te stellen en een warmtebedrijf aan te wijzen

¹ Van Polen et al. (2025), Actualisatie Startanalyse aardgasvrije buurten 2025; kernrapport met de nationale resultaten op hoofdlijnen, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving. Gekeken wordt naar de nationale meerkosten die worden gemaakt om van de referentiesituatie in 2030 te komen tot de betreffende strategie: individuele elektrische warmtepompen, warmtenetten, een combinatie van beide, of hybride warmtepompen met klimaatneutraal gas.

² Kamerstukken II 2025/26, 36576, nr. 5.

verstevigt de regierol voor deze gemeenten. Om de mogelijkheid hiertoe te beperken tot situaties waarbij dat noodzakelijk is voor een efficiënte warmtetransitie is in het besluit (artikel 2.1) voorgeschreven dat een gemeente dit moet onderbouwen bij het vaststellen van een warmtekavel.

Verder zijn regels gesteld over de procedure en besluitvorming bij het aanwijzen van een warmtebedrijf en de wijziging en overdracht van de aanwijzing (paragraaf 2.2 van het besluit). Het gaat onder andere over de wijze waarop de aanvraag wordt ingediend en de criteria waarop de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de bekwaamheid toetst. Gedurende de ingroeiperiode kan ook een ander warmtebedrijf dan een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap worden aangewezen (paragraaf 2.3 van het besluit). Ook zijn regels gesteld over de wijziging en de overdracht van de aanwijzing, alsook een wijziging van de doorslaggevende zeggenschap (paragraaf 2.4 van het besluit). Deze laatste bepaling is toegevoegd met de derde nota van wijziging bij de wet.¹

Ook is nadere invulling gegeven aan de maximumtermijn waarmee een aangewezen warmtebedrijf werkzaamheden mag uitbesteden aan derde partijen op grond van artikel 2.13, zesde lid, van de wet (paragraaf 2.5 van het besluit). Met het amendement Grinwis³ is mogelijk gemaakt dat infrastructuurbedrijven ook actief kunnen zijn op de warmtemarkt als warmteservicebedrijf. Als warmteservicebedrijf kunnen zij diensten verlenen aan een aangewezen warmtebedrijf. Om de markt voor dienstverleners zo min mogelijk te verstoren zijn naar aanleiding van de uitbreiding van de mogelijkheden van infrastructuurbedrijven om actief te zijn als warmteservicebedrijf ook extra waarborgen opgenomen. Eén van deze waarborgen is een maximumtermijn gedurende welke deze taken uitbesteed mogen worden. Gekozen is voor een termijn van zeven jaren. Met de gekozen termijn zullen dienstverleners naar verwachting voldoende worden geprikkeld om de prijzen en de kwaliteit van dienstverlening optimaal te houden. Met een kortere termijn is het risico dat de samenwerking te kort is om een effectieve samenwerking in te richten.

Verder worden nadere regels gesteld aan de verplichting die een warmtebedrijf heeft op grond van het wetsvoorstel (paragraaf 2.6 van het besluit). Zo wordt geregeld welke informatie aangeleverd moet worden voor de financiële monitoring van het aangewezen warmtebedrijf en wanneer sprake is van een 'significante verslechtering van de financiële situatie' van het warmtebedrijf waarbij ingrijpen vanuit ACM noodzakelijk is. Ook staan in dit hoofdstuk nadere regels over de inhoud van het globale/uitgewerkte kavelplan en het investeringsplan. Ten aanzien van het globale/uitgewerkte kavelplan bepaalt dit besluit dat, indien een aangewezen warmtebedrijf een kostendekkingsbijdrage van de gebouweigenaar vraagt voor het aansluiten op de collectieve warmtevoorziening, het warmtebedrijf de gevraagde kostendekkingsbijdrage in het globale/uitgewerkte kavelplan opneemt en onderbouwt. Daarmee samenhangend wordt voorgeschreven hoe de ACM en het college van burgemeesters en wethouders (hierna: het college) deze plannen vaststellen.

Voorts zijn er nadere regels gesteld over gecombineerde netten voor glastuinbouw en de gebouwde omgeving. Met een tweede nota van wijziging⁴ is een specifieke regeling opgenomen voor nieuwe warmtenetten waarmee hoofdzakelijk aan glastuinbouw en industrie geleverd wordt, maar ook voor een klein deel aan de gebouwde omgeving. In dit besluit nader uitgewerkt wanneer sprake van een zodanige situatie sprake is (artikel 1.2 van het besluit).

Tot slot is met het oog op standaardisatie van de kavelsystematiek een bepaling opgenomen over het verplicht gebruik van voorgeschreven formulieren (artikel 1.6). Ook draagt dit bij aan het beperken van de administratieve lasten en consistente besluitvorming. In alle gevallen waarbij informatie aan een bestuursorgaan (het college of Onze Minister) dient te worden aangeleverd, wordt door Onze Minister een formulier ter beschikking gesteld. Namens de minister zal de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) hier nader invulling aangeven. Deze

³ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 109.

⁴⁴ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 12.

formulieren zullen er aan bijdragen dat concreet wordt gemaakt op welke wijze de uitgevraagde informatie dient te worden aangeleverd. Dit gaat in veel gevallen om tekstuele informatie die dient te worden verstrekt. Alleen ten behoeve van het uitgewerkte kavelplan als bedoeld in artikel 2.16 van de wet wordt een rekenmodel als formulier voorzien waarmee de onderdelen genoemd in artikel 2.16, tweede lid, onderdeel i, j en k, van de wet in beeld kunnen worden gebracht. De ACM stelt formulieren vast voor het verstrekken van gegevens aan de ACM op grond van de wet en het besluit.

In het besluit is niet overal expliciet geregeld dat contactgegevens dienen te worden aangeleverd voor de diverse aanvragen die gedaan worden op grond van het besluit. Hier zijn echter de voorwaarden van toepassing die de Algemene wet bestuursrecht daaraan stelt, waaronder onder meer naam, adres en woonplaats van de aanvrager, de noodzakelijke gegevens voor de beoordeling van de aanvraag en het schriftelijkheidsvereiste.

§ 2.3. Leveringszekerheid

2.3.1. Introductie

Omdat de leveringszekerheid een kwetsbaarheid is voor collectieve warmtevoorzieningen, zijn de regels rondom leveringszekerheid in de wet aangescherpt. In dit besluit worden nadere regels gesteld over de zogenaamde noodprocedure, waarbij de continuïteit van de warmtelevering in gevaar is en ingrijpen noodzakelijk is. Het gaat daarbij met name om regels voor de invulling van de bevoegdheden van de ACM en invulling van de rol van de gemeente bij het overdragen van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling van een warmtebedrijf aan een nieuw warmtebedrijf of het intrekken van die aanwijzing, ontheffing of vrijstelling. Ook gaat het om de procedure en de in aanmerking komende kosten voor de vergoeding die een warmtebedrijf in staat van faillissement kan aanvragen en die een noodwarmtebedrijf kan krijgen voor het uitvoeren van de opdracht.

2.3.2. Algemeen

Het borgen van de continue levering van warmte aan de op een collectieve warmtevoorziening aangesloten verbruikers is een belangrijk onderdeel van de wet. In paragraaf 3.7.5 van de memorie van toelichting bij de wet is beschreven welke regels er ten aanzien van de borging van de leveringszekerheid in de wet zijn opgenomen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in maatregelen gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van de verstoring van de warmtelevering op de korte termijn en maatregelen gericht op het waarborgen van structurele beschikbaarheid van voldoende warmte op de langere termijn. De wet geeft de ACM bevoegdheden om te kunnen interveniëren indien de leveringszekerheid in gevaar is. Zo kan de ACM op grond van artikel 2.14 van de wet het warmtebedrijf opdragen maatregelen te treffen die zij noodzakelijk acht om de leveringszekerheid te borgen. Daarnaast kan de ACM op grond van artikel 10.6 van de wet een persoon (stille bewindvoerder) aanwijzen die opdrachten ter borging van de leveringszekerheid aan het warmtebedrijf kan verstrekken en kan de ACM op grond van artikel 10.7 van de wet personen aanwijzen die het bestuur van het warmtebedrijf vervangen indien dit wordt gerechtvaardigd door het belang van de leveringszekerheid.

De ACM kan op grond van artikel 10.5, eerste lid, van de wet andere partijen dan het warmtebedrijf opdragen maatregelen te treffen waarmee de leveringszekerheid geborgd kan worden. Hierbij dient te worden aangetekend dat genoemde bevoegdheid zich niet richt op het domein van het door het college aanwijzen van een warmtebedrijf als bedoeld in hoofdstuk 2 van de wet of het door het college verlenen van een ontheffing of vrijstelling aan een warmtebedrijf als bedoeld in hoofdstuk 3 van de wet. Zo heeft de ACM op grond van artikel 10.5 van de wet niet de bevoegdheid om het college op te dragen om een warmtebedrijf aan te wijzen, een ontheffing of vrijstelling te verlenen en heeft de ACM ook niet de bevoegdheid om een partij op te dragen om bij het college een verzoek tot aanwijzing, ontheffing of vrijstelling in te dienen.

De ACM heeft op grond van artikel 10.5 van de wet wel de expliciete bevoegdheid om een andere partij op te dragen om als noodwarmtebedrijf de levering van warmte aan verbruikers over te

nemen van het warmtebedrijf waaraan het college een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling heeft gegeven. Met een dergelijke opdracht gaat de aanwijzing respectievelijk de ontheffing of vrijstelling niet over naar dit noodwarmtebedrijf. Die aanwijzing, ontheffing of vrijstelling blijft berusten bij het warmtebedrijf dat (tijdelijk) niet in staat is om de leveringszekerheid te borgen. Dit warmtebedrijf is op grond van artikel 10.5, vijfde lid, wel verplicht om medewerking te verlenen aan het noodwarmtebedrijf dat van de ACM de opdracht heeft gekregen om de levering over te nemen. Dat betekent onder meer dat het beheer van het warmtenet zal moeten worden overgedragen aan het noodwarmtebedrijf.

Ook andere partijen hebben een rol of kunnen een rol hebben in de noodprocedure. In de eerste plaats gaat het dan om het warmtebedrijf waarbij zich de risico's voordoen. Indien dit warmtebedrijf in surseance van betaling verkeert of failliet is verklaard heeft ook de bewindvoerder of de curator een belangrijke rol. Bij een faillissement zal de curator proberen het warmtebedrijf te verkopen, waarbij de aanwijzing, de ontheffing of de vrijstelling van het failliete warmtebedrijf over zal moeten worden gedragen aan de partij die het warmtebedrijf koopt. Het is dan aan het college om in te stemmen met deze overdracht. Zolang in genoemde situatie het failliete warmtebedrijf niet is verkocht aan een ander warmtebedrijf en de aanwijzing, ontheffing of vrijstelling niet is overgedragen aan dit andere warmtebedrijf blijft het failliete warmtebedrijf en daarmee de curator in principe verantwoordelijk voor de borging van de leveringszekerheid.

Ondanks de genomen maatregelen, kan het zich dus voordoen dat een warmtebedrijf niet of niet voldoende meer in staat is de leveringszekerheid te borgen. Vanaf het moment dat de ACM dit op grond van haar bevoegdheid van artikel 2.9, eerste lid, respectievelijk artikel 3.4, eerste lid, van de wet, constateert, kan deze noodprocedure maximaal drie jaar duren. Het college is verantwoordelijk om binnen die tijd een nieuw warmtebedrijf of een ander passend alternatief te vinden voor de gebruikers van het warmtenet. Daarbij moet een procedure tot intrekking van de aanwijzing, ontheffing of vrijstelling worden gestart. Verder is in artikel 2.9, zesde lid, en artikel 3.4, vijfde lid, van de wet geregeld dat een college een plan moet opstellen waarin is beschreven hoe de levering van warmte aan gebruikers van het warmtebedrijf kan worden verzekerd indien er binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn in het kader van de intrekkingprocedure aan een ander warmtebedrijf geen aanwijzing, ontheffing of vrijstelling is verleend. Dat kan dus ook een andere warmtevoorziening zijn dan het collectieve warmtesysteem.

Gelet op het belang dat ook in de hierboven en in paragraaf 3.7.5 van de Memorie van Toelichting bij de wet beschreven noodprocedure de leveringszekerheid wordt geborgd, worden in dit besluit een aantal regels nader uitgewerkt.

2.2.3. Regels over de opdracht aan anderen dan het warmtebedrijf

Zoals hierboven benoemd heeft de ACM in de noodprocedure op grond van artikel 10.5, eerste lid, van de wet de bevoegdheid om andere partijen dan het warmtebedrijf waaraan het college een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling heeft verleend op te dragen maatregelen te treffen indien deze opdracht noodzakelijk is om de leveringszekerheid te borgen. De ACM mag deze bevoegdheid alleen inzetten indien het niet mogelijk is om de leveringszekerheid te borgen door het verstrekken van opdrachten aan het warmtebedrijf dat op grond van haar taken verantwoordelijk is voor de leveringszekerheid.

In hoofdstuk 9 van dit besluit wordt een aantal regels gesteld ten aanzien van het door de ACM verstrekken van genoemde opdrachten aan andere partijen. In de eerste plaats is bepaald dat de redelijke vergoeding voor die opdracht wordt vastgesteld in overeenstemming met de kosten die binnen de periode waarin de opdracht is verstrekt gemaakt zijn en aantoonbaar uitsluitend gepaard gaan met het uitvoeren van de opdracht van de ACM. Indien en voor zover de partij aan wie de opdracht is verleend inkomsten verkrijgt uit het uitvoeren van de opdracht worden deze inkomsten bij het vaststellen van de redelijke vergoeding in mindering gebracht op de kosten. Ter dekking van de kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de opdracht zal de partij aan wie de opdracht is verstrekt dus in eerste instantie gebruik moeten maken van de inkomsten die hij

verkrijgt met de uitvoering van de opdracht. Daarbij kan ingeval het gaat om een opdracht om als noodwarmtebedrijf de warmtelevering over te nemen worden gedacht aan de inkomsten die het noodwarmtebedrijf verkrijgt uit de levering van warmte. Alleen de aantoonbare kosten die niet worden gedekt door de uit de uitvoering van de opdracht verkregen inkomsten worden betrokken bij de vaststelling door de ACM van de redelijke vergoeding. De vergoeding wordt gezien als een bestuursrechtelijke geldschuld waarop Titel 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Het noodwarmtebedrijf kan met ACM op grond daarvan afspraken maken over voorschotten op de vergoeding voor zover dat de continuïteit van de opdracht bevordert.

Indien de ACM gebruik maakt van haar bevoegdheid om een opdracht te verstrekken aan een noodwarmtebedrijf voor het overnemen van de levering van warmte is verder geregeld dat de ACM de betrokken partijen daarover informeert en met die partijen in overleg treedt. Het gaat daarbij in ieder geval om het warmtebedrijf waarvan het noodwarmtebedrijf de levering overneemt of ingeval van een faillissement de curator van dit warmtebedrijf en het college dat de aanwijzing of de ontheffing aan dit warmtebedrijf heeft verleend. Ook de verbruikers worden op de hoogte gesteld. Deze bepaling is opgenomen gelet op de hierboven beschreven met elkaar samenhangende rollen, taken en verantwoordelijkheden van deze partijen. Verder is bepaald dat het warmtebedrijf waarvan de levering wordt overgenomen alle voor die levering noodzakelijke gegevens van de op zijn warmtenet aangesloten verbruikers op verzoek van het noodwarmtebedrijf beschikbaar stelt. Zonder de beschikking over deze gegevens zal het noodwarmtebedrijf immers niet in staat zijn om de levering aan genoemde verbruikers over te nemen. Om mogelijk (toekomstig) misbruik van de in het kader van de uitvoering van de opdracht aan het noodwarmtebedrijf verstrekte gegevens te voorkomen is bepaald dat het noodwarmtebedrijf die gegevens uitsluitend mag gebruiken ten behoeve van de uitvoering van die opdracht en voor zover dat voor de uitvoering van die opdracht noodzakelijk is. In het geval een nieuw warmtebedrijf een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling is verleend, geldt hierop een uitzondering en kan het noodwarmtebedrijf informatie overdragen indien het nieuwe warmtebedrijf daarom verzoekt.

De curator of bewindvoerder van een warmtebedrijf dat in staat van faillissement verkeert of waarvoor surseance van betaling is verleend, mag de ACM verzoeken om een vergoeding voor de kosten die worden gemaakt ten behoeve van het continueren van de warmtelevering. Ook hier gaat het om kosten voor zover deze niet worden gedekt door de inkomsten. De vergoeding is bedoeld om de curator in staat te stellen de levering van warmte voort te zetten zonder dat er extra schuld worden opgebouwd, bijvoorbeeld omdat er onderhoud moet plaatsvinden aan de installaties.

Ten slotte zijn er ten aanzien van de opdrachtverlening aan een noodwarmtebedrijf nog regels gesteld ten aanzien van het van rechtswege beëindigen van die opdracht. Het gaat om situaties waarbij de leveringszekerheid wordt geborgd doordat een ander warmtebedrijf een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling heeft verkregen in het kader van een overdracht van een aanwijzing of een intrekkingprocedure als bedoeld in artikel 2.9 of artikel 3.3 van de wet.

In de situatie dat een warmtetransportbeheerder niet meer in staat is zijn taak uit te voeren, zijn gelijksoortige regels gesteld, maar ligt de bevoegdheid voor het aanwijzen van een nieuwe warmtetransportbeheerder niet bij de ACM, maar bij de minister.

2.3.4. Afwijkende regels over de overdracht van een aanwijzing

Een warmtebedrijf waarvoor geldt dat er acute risico's zijn ten aanzien van de borging van de leveringszekerheid kan indien zij een partij heeft gevonden die haar collectieve warmtevoorziening en de betreffende aanwijzing, ontheffing of vrijstelling wil overnemen gebruik maken van de mogelijkheid genoemd in artikel 2.10 en artikel 3.5 van de wet om het college te verzoeken om in te stemmen met de overdracht van de aanwijzing, de ontheffing of de vrijstelling. Het is in een dergelijke situatie van belang om de besluitvormingstermijnen daarbij zo beperkt mogelijk te houden. Daarom is er voorzien in aantal afwijkende bepalingen indien het warmtebedrijf dat zijn

aanwijzing, ontheffing of vrijstelling wil overdragen in surseance van betaling verkeert, failliet is verklaard of vanwege andere oorzaken op korte termijn niet in staat zal zijn om de leveringszekerheid te borgen. In de eerste plaats is geregeld dat een warmtebedrijf het bij de aanvraag tot instemming met de overdracht van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling kenbaar maakt indien één van genoemde situaties op haar van toepassing is. Hetzelfde geldt bij de daaraan voorafgaande bij de ACM in te dienen aanvraag om vast te stellen of het warmtebedrijf aan wie de aanwijzing of ontheffing wordt overgedragen beschikt over de vereiste kwaliteiten.

Als uit de aanvraag tot instemming met een overdracht blijkt dat één van deze situaties van toepassing is moet het college uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag een besluit nemen. Deze korte termijn is van belang om de periode van onzekerheid als gevolg van leveringszekerheidsproblemen zo kort mogelijk te laten zijn en wordt mogelijk gemaakt door het feit dat het college uit hoofde van artikel 2.10 en 3.4 van de wet de aanvraag tot overdracht uitsluitend mag afwijzen indien niet is voldaan aan de vereisten ten aanzien van een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap of als het overnemende warmtebedrijf niet heeft ingestemd met deze overname.

Verder is bepaald dat de ACM uiterlijk binnen acht weken een besluit neemt over een aanvraag voor een besluit omtrent het door haar vaststellen van de kwaliteit van het warmtebedrijf aan wie de aanwijzing of de ontheffing wordt overgedragen. Ook deze korte termijn is ingegeven door het belang om de periode van onzekerheid zo kort mogelijk te houden.

2.3.5. Intrekking aanwijzing, ontheffing of vrijstelling

Zoals hierboven aangegeven kan de ACM er voor kiezen om het college te melden dat zij een besluit heeft genomen waarin zij heeft vastgesteld dat een warmtebedrijf niet langer aan haar taken ten aanzien van de leveringszekerheid kan voldoen. Het college is dan op grond van artikel 2.9, tweede lid, of artikel 3.4, tweede lid, van de wet verplicht om de in die artikelen beschreven procedure tot intrekking van de aanwijzing, ontheffing of vrijstelling te starten. In het onderhavige besluit is terzake een aantal regels gesteld.

Allereerst is bepaald dat indien er sprake is van de intrekking van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling van een warmtebedrijf dat in faillissement of surseance van betaling verkeert het college in overleg moet treden met de ACM, de curator of bewindvoerder en indien van toepassing het noodwarmtebedrijf waaraan de ACM een opdracht heeft gegeven op grond van artikel 10.5. Deze verplichting is vergelijkbaar en aanvullend op de hierboven toegelichte verplichting voor de ACM om betrokken partijen te informeren en daarmee in overleg te treden en is eveneens ingegeven door de eerder genoemde met elkaar samenhangende rollen, taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.

Verder is bepaald dat het college er zorg voor moet dragen dat het proces tot intrekking van de aanwijzing, ontheffing of vrijstelling en het proces van het, in samenhang daarmee verlenen, van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling aan een ander warmtebedrijf goed op elkaar afgestemd moet worden. Het is immers van belang dat er gedurende deze processen steeds duidelijkheid blijft bestaan over de verantwoordelijkheden en taken van het oude en nieuwe warmtebedrijf en dat wordt voorkomen dat daar discussie of onduidelijkheid over kan ontstaan. Dit geldt ook voor situaties waarbij het proces tot intrekking is gestart op andere gronden dan faillissement of surseance van betaling.

Daarnaast is bepaald dat, indien dit aan de orde is, het college er zorg voor moet dragen dat er omtrent het proces bedoeld in artikel 2.9, achtste lid, van de wet waarbinnen het college een ander warmtebedrijf aanwijst afstemming plaatsvindt met de curator die verantwoordelijk is voor de afwikkeling van een faillissement. Dit is van belang omdat de aanwijzing van een nieuw warmtebedrijf in het kader van het proces tot intrekking van de aanwijzing van een failliet warmtebedrijf alleen mogelijk is als op zijn minst het warmtenet van het failliete warmtebedrijf

wordt overgedragen aan het nieuwe warmtebedrijf. Voor die overdracht is ingeval van een faillissement de curator verantwoordelijk.

Tot besluit zijn er ook regels gesteld over het plan dat een college ingevolge artikel 2.9, zesde lid, of artikel 3.4, vijfde lid, in de wet moet opstellen als er in het kader van de procedure tot intrekking van de aanwijzing, ontheffing of vrijstelling niet binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn een ander warmtebedrijf een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling heeft gekregen. Dit geldt ook voor situaties waarbij het proces tot intrekking is gestart op basis van andere gronden dan faillissement of surseance van betaling. Het plan moet binnen zes maanden na het verstrijken van genoemde bij ministeriële regeling te bepalen termijn opgesteld zijn en moet in ieder geval het volgende bevatten:

- a. een uitgebreide beschrijving van de alternatieve warmtevoorziening die mogelijk is;
- b. de wijze waarop deze alternatieve warmtevoorziening kan worden gerealiseerd;
- c. de verwachte kosten van het realiseren van deze alternatieve warmtevoorziening;
- d. de termijn waarbinnen deze alternatieve warmtevoorziening kan worden gerealiseerd; en
- e. de bij de realisatie te betrekken partijen en taken van die partijen.

2.3.6. Plaatsing meter om onderbroken levering op ZLT-net vast te stellen.

Warmtelevering bij zeer lage temperatuur netten (hierna: ZLT) kenmerkt zich erdoor dat met een warmtepomp de warmte opgewaardeerd wordt tot een bruikbare temperatuur voor verwarming. Als de warmtepomp onderdeel uitmaakt van de binneninstallatie en dus geen onderdeel uitmaakt van de warmtelevering door het warmtebedrijf zijn de verplichtingen van het warmtebedrijf voor de warmtemeter zoals die gelden voor andere collectieve warmtevoorziening niet van kracht. De verplichting van het warmtebedrijf blijft in deze gevallen beperkt tot het plaatsen van een meter waarmee kan worden vastgesteld of is voldaan aan leveringszekerheidsvereisten. Het vereiste gaat dus minder ver dan het meten van de geleverde warmte.

De verantwoordelijkheid voor het functioneren van de gehele voorziening is verdeeld tussen het onderhoudsbedrijf van de warmtepomp en het warmtebedrijf. De consument heeft niet één aanspreekpunt waar hij zeker aan het juiste adres is. Om verwarring te voorkómen is het wenselijk dat de consument naast de wettelijke bepalingen door bijvoorbeeld een storingsprotocol duidelijkheid krijgt over de handelingswijze. Een dergelijke protocol bij storingen valt buiten het wettelijk kader.

§ 2.4. De uitstoot van broeikasgassen

2.4.1. Introductie

Het stimuleren van een broeikasgasarme warmtevoorziening is één van de doelen van de wet. De wet beoogt daarom warmtebedrijven te verplichten om te voldoen aan een minimaal pad voor verduurzaming door het instellen van een prestatienorm voor de maximale uitstoot van broeikasgassen per warmtekavel. Met dit besluit wordt nadere invulling gegeven aan de hoogte en periode van de broeikasgassenormering met de bijbehorende rekenmethode (artikel 2.22), de voorwaarden van de tijdelijke ontheffing (artikel 2.23 – 2.25) en de regels ten aanzien van rapportage en transparantie (2.26-2.27).

2.4.2. Hoogte van de normen

Met dit besluit wordt in artikel 2.22 invulling gegeven aan de in artikel 2.21 van de wet opgenomen delegatiegrondslag ten aanzien van het stellen van regels over de maximale toegestane uitstoot van broeikasgassen uitgedrukt in kilogram kooldioxide. Daarbij is ervoor gekozen om de betreffende norm te koppelen aan de hoeveelheid warmte die jaarlijks daadwerkelijk aan de op een collectief warmtesysteem aangesloten verbruikers wordt geleverd. De eenheid van de norm is dus kilogram broeikasgassen per eenheid geleverde warmte in gigajoule (hierna: GJ). Door deze berekeningswijze zal minder verbruik dan ook leiden tot minder broeikasgasemissie (wanneer de warmtebronnen en warmteverliezen gelijk blijven). De hoogte

van de norm is bepaald met de regels en afspraken in de Klimaatwet en het Klimaatakkoord als uitgangspunt.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de collectieve warmtesector in 2030 gemiddeld niet meer dan 18,9 kg CO₂ per geleverde warmte-eenheid (GJ) uit mag stoten en dat er in 2050 een broeikasvrije warmtevoorziening is gerealiseerd. De 25 kg/GJ is de vertaling van deze doelstelling op kavelniveau. Bij het vaststellen van de hoogte van de norm is ook gezien of deze in de praktijk haalbaar is. In 2022 heeft Greenvis daar onderzoek naar gedaan, waarbij is geconstateerd dat de norm over het algemeen haalbaar is, maar dat enkele systemen uitdagingen ondervinden.⁵ Dit kan te maken hebben met tijdelijke financiële uitdagingen zoals bij geothermie of ruimtegebrek voor de vervanging van een duurzame bron. Voor deze situaties is de ontheffing opgenomen in de wet. Ook is gekeken of de norm aangescherpt kon worden. Hierbij is geconcludeerd dat met name elektriciteits-intensieve projecten die nog afhankelijk zijn van de nog gedeeltelijk fossiele elektriciteitsmix van Nederland problemen ondervinden bij een strengere norm. De normstelling is geconsulteerd tijdens de internetconsultatie van de wet en de internetconsultatie van het besluit. De reacties en het mede naar aanleiding daarvan gevoerde overleg met stakeholders hebben geen aanleiding gegeven tot aanpassing van de hoogte van de geconsulteerde norm. Wel is het signaal ontvangen dat partijen meer tijd nodig hebben om aan de norm te voldoen en er meer duidelijkheid nodig is voor de periode na 2035. Mede op basis van deze signalen is in 2024 aanvullend onderzoek⁶ uitgevoerd om ook de meest recente uitdaging zoals netcongestie mee te kunnen nemen en inzicht te krijgen in de specifieke knelpunten van middelgrote- en kleine collectieve warmtevoorzieningen. Het belangrijkste advies van het rapport is om de normering niet bij inwerkingtreding van de wet maar per 2030 te laten starten. Zo krijgen bedrijven meer tijd en zullen er naar verwachting minder ontheffingen nodig zijn. Dit advies is overgenomen, evenals het verzoek om duidelijkheid te geven tot 2050.

2.4.3. Berekening uitstoot broeikasgassen

Om te kunnen bepalen of een collectieve warmtevoorziening voldoet aan de in dit besluit opgenomen maximaal toegestane uitstoot, is het van belang dat wordt vastgesteld op welke wijze deze uitstoot moet worden berekend. In dit besluit worden in artikel 2.22 daarom ter invulling van de delegatiegrondslag van artikel 2.21 van de wet regels hierover vastgesteld.

Het gaat allereerst om de totale uitstoot die gedurende een kalenderjaar wordt veroorzaakt ten behoeve van de levering van warmte aan verbruikers. Om de uitstoot per GJ geleverde warmte te verkrijgen wordt deze totale uitstoot (uitgedrukt in kilogram koolstofdioxide-equivalenten) gedeeld door de totale, gedurende het betreffende kalenderjaar, aan verbruikers geleverde warmte uitgedrukt in GJ.

Bij het bepalen van de totale hoeveelheid uitstoot moeten de volgende onderdelen worden betrokken:

1. De broeikasgassen die als een direct gevolg van de productie van de geleverde warmte worden uitgestoten (zie definitie van directe uitstoot in artikel 1.1 van het besluit).
2. De broeikasgassen die indirect worden uitgestoten als een gevolg van de productie van energiedragers die worden ingezet voor de productie of het transport van de geleverde warmte (zie definitie van indirecte uitstoot in artikel 1.1 van dit besluit).
3. De broeikasgassen die permanent worden afgevangen en opgeslagen.

Bij het onder 1 genoemde onderdeel kan worden gedacht aan broeikasgassen die vrijkomen bij de verbranding van aardgas ten behoeve van de productie van warmte. Het is daarbij niet van belang of de warmte door het warmtebedrijf wordt geproduceerd of door het warmtebedrijf wordt ingekocht bij een andere partij die deze warmte produceert. In het laatste geval is het

⁵ Greenvis (2022), Onderzoek aanscherping CO₂ normen in de Wet collectieve warmte:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/10/21/rapport-greenvis-onderzoek-aanscherping-co2-normen-in-de-wet-collectieve-warmte>

⁶ Greenvis (2024), Onderzoek Impact broeikasgassen normering van de Wcw op warmtenetten:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/09/06/impact-broeikasgassen-normering-van-de-wcw-op-warmtenetten>

warmtebedrijf er verantwoordelijk voor dat hij de gegevens over de uitstoot verkrijgt van de partij waarvan hij zijn warmte inkoopt en is het warmtebedrijf er verantwoordelijk voor dat die partij bij het vaststellen van de uitstoot van de door hem aan het warmtebedrijf geleverde warmte de bepalingen van de wet en het onderhavige besluit in acht neemt.

Bij het onder 2 genoemde onderdeel gaat het bijvoorbeeld om van het openbare elektriciteitsnet betrokken elektriciteit die wordt ingezet voor de productie van warmte of voor het aandrijven van pompen die nodig zijn voor het transport van warmte naar de op een collectief warmtesysteem aangesloten verbruikers. Ook bijvoorbeeld bij het gebruik van waterstof of daarvan afgeleide energiedragers voor het opwekken van warmte moet de broeikasgasuitstoot, die bij de productie van die waterstof is ontstaan, aan de geleverde warmte toegerekend worden. Indien de ingezette waterstof is geproduceerd met behulp van elektriciteit, dienen de broeikasgassen die vrijkomen bij de productie van de bij de waterstofproductie ingezette elektriciteit toegerekend te worden aan de warmtelevering.

Met de bepaling dat uitsluitend de broeikasgassen die een direct gevolg zijn van de productie van de geleverde warmte of de onder punt 2 genoemde ingezette energiedrager worden betrokken bij de berekening, wordt voorkomen dat ook de broeikasgassen die bijvoorbeeld gepaard gaan met de bouw van een installatie voor warmteproductie of de aanleg van een collectieve warmtevoorziening betrokken dienen te worden bij de berekening van de uitstoot. Dit sluit aan op de methodiek in de bouwregelgeving en de methodiek die voor de monitoring voor het Intergovernmental Panel on Climate Change gebruikt wordt voor de emissies van scope 1 en 2. De scope 3-emissies blijven buiten de berekening. De aangewezen methode is dus geen volledige levenscyclusanalyse.

Indien de bij de productie van warmte vrijkomende broeikasgassen worden afgevangen en permanent worden opgeslagen, zodat ze niet in de atmosfeer komen, worden deze broeikasgassen niet uitgestoten en dus ook niet betrokken bij het vaststellen van de hoeveelheid broeikasgassen die worden uitgestoten als gevolg van de productie van warmte.

In artikel 2.22, tweede lid, van het besluit is ook geregeld dat de berekening enkel gaat over een aangesloten collectieve warmtevoorziening. Deze beperking is opgenomen om aan te sluiten bij het lokale karakter van warmte. Beoogd is om ook de verduurzaming lokaal te stimuleren. Het is dan ook niet mogelijk om gebruik te maken van productie-installaties voor warmte die niet fysiek zijn verbonden met het warmtenet van de verbruikers. Dit betekent niet dat de warmte die in een productie-installatie wordt opgewekt, fysiek aan een specifieke verbruiker hoeft te worden geleverd, zolang het warmtebedrijf dat de warmte ontvangt beschikt over een fysieke koppeling met het collectieve warmtesysteem waarop de productie-installatie is aangesloten.

Verschillende situaties zijn mogelijk waarin er meerdere bronnen, meerdere kavels van meerdere warmtebedrijven al dan niet met een warmtetransportleiding verbonden zijn. In deze situaties kan het technisch onmogelijk zijn om te meten waar de geproduceerde warmte exact terecht komt. Bij ministeriële regeling wordt verder uitgewerkt welke bewijsvoering dan geldt.

In artikel 2.22, vierde lid, van het besluit wordt een situatie aangewezen waarin geen sprake is van broeikasgasemissies. Dit betreft de inzet van gas, waarbij de mogelijkheid bestaat garanties van oorsprong van gas uit hernieuwbare bronnen af te boeken. Door deze afboeking worden de broeikasgasemissies geacht te zijn verminderd met de emissies die corresponderen met de afgeboekte garanties van oorsprong.

De inzet van gas voor piek- en back-upvoorzieningen binnen warmtenetten is in de praktijk relatief kostbaar en technisch moeilijk te verduurzamen. Ter waarborging van een duurzame én betaalbare werking van deze voorzieningen is gekozen voor de mogelijkheid tot afboeking van garanties van oorsprong. Hiermee wordt warmtenetten een kostenefficiënte mogelijkheid geboden om te voldoen aan de geldende duurzaamheidseisen, in het bijzonder in situaties waarin volledige omschakeling naar hernieuwbare warmte vanwege technische of ruimtelijke beperkingen nog niet realiseerbaar is. De toepassing van deze mogelijkheid is beperkt tot de hoogwaardige inzet van

gas uit hernieuwbare bronnen, in gevallen waarin alternatieve verduurzamingsopties in onvoldoende mate voorhanden zijn. Deze hoogwaardige inzet wordt geborgd door beperkingen aan de omvang van de inzet van piek- en back-up-voorzieningen. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het uitstootvrij meerekenen van gas dat is ingezet voor piek- en back-upvoorzieningen.

Artikel 2.22, zesde lid, van het besluit bevat een algemene grondslag om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over de wijze waarop de broeikasgassenuitstoot wordt berekend. Bij ministeriële regeling zal een landelijke factor vastgelegd worden voor elektriciteitsverbruik voor warmteproductie. Hiervoor wordt tot nu toe de laatst bekende waarde gebruikt die door Centraal Bureau voor de Statistiek gerapporteerd wordt. Verwacht mag worden dat deze factor de komende jaren steeds verder omlaag zal gaan als gevolg van de toename van de inzet van met name uit wind en zon geproduceerde elektriciteit.

Indien er bij gecombineerde opwek met derving gebruik zou worden gemaakt van de jaarlijks door de minister vast te stellen factor dan zou de gerapporteerde uitstoot elk jaar lager worden, zonder dat er in de installatie enige verduurzamingsmaatregel is genomen. Dat komt doordat verwachte jaarlijks toenemende verduurzaming van de landelijke elektriciteitsproductie dan via de rekenmethode ten goede zou komen aan de berekende emissie van dergelijke installaties. Daarmee zou de normstelling geen prikkel tot verduurzaming opleveren en dat is niet in lijn met de bedoelingen van de normstelling. Voor de installaties waar de warmteproductie niet ten koste gaat van de elektriciteitsproductie zou de gerapporteerde uitstoot juist elk jaar toenemen. Er zijn verschillende alternatieven onderzocht⁷ en deze zijn met experts en stakeholders besproken. Op basis van dit onderzoek en de input van diverse stakeholders is het de bedoeling om in de genoemde ministeriële regeling te bepalen dat er in geval van gecombineerde productie van warmte en elektriciteit in de berekening moet worden uitgegaan van het Europese referentierendement en de CO₂-emissies van gascentrales. Met deze keuze is een goede balans gevonden tussen enerzijds het belang van een norm die prikkels biedt voor verdere verduurzaming van dergelijke warmtebronnen en anderzijds het belang dat de norm in combinatie met de rekenmethode in de praktijk ook haalbaar blijft. Voor de productie-installaties met gecombineerde opwek van elektriciteit en warmte met als primaire functie afvalverbranding kunnen specifieke rekenregels verder uitgewerkt worden bij ministeriële regeling. Hierbij wordt niet limitatief gedacht aan de te hanteren fracties biogeen afval. Bij het invullen van deze rekenregels wordt consistentie nagestreefd tussen verduurzaming van afvalverwerking en de verduurzaming van de energievoorziening van de gebouwde omgeving.

Daarnaast is in artikel 2.22, vijfde lid, van dit besluit bepaald dat, indien warmte wordt geproduceerd in een installatie waarmee gelijktijdig ook elektriciteit wordt opgewekt, de aan de productie van warmte toe te rekenen uitstoot van broeikasgassen afhankelijk is van de vraag of de hoeveelheid geproduceerde warmte wel of geen effect heeft op de hoeveelheid geproduceerde elektriciteit.

Indien de omvang van de warmteproductie wel van invloed is op de hoeveelheid geproduceerde elektriciteit geldt op basis van artikel 2.22, zesde lid, onderdeel a, van het besluit, dat er voor de bepaling van de aan de warmteproductie toe te rekenen uitstoot van wordt uitgegaan dat alleen het effect van de vermindering van de elektriciteitsproductie aan de warmteproductie wordt toegerekend. In dit geval is er sprake van elektriciteitsderving door warmte-opwek. Daarbij wordt er dan van uitgegaan dat deze verminderde elektriciteitsproductie moet worden gecompenseerd door eenzelfde hoeveelheid elektriciteit elders te produceren. De uitstoot die dan gepaard gaat met laatstgenoemde elektriciteitsproductie wordt toegerekend aan de warmteproductie.

⁷ Zie eerder genoemd onderzoek: Greenvis (2024) , Onderzoek Impact broeikasgassennormering van de Wcw op warmtenetten: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/09/06/impact-broeikasgassennormering-van-de-wcw-op-warmtenetten>

Indien de omvang van de warmteproductie niet van invloed is op de hoeveelheid geproduceerde elektriciteit geldt op basis van onderdeel b van artikel 2.22, zesde lid, dat allereerst de totale uitstoot van broeikasgassen wordt vastgesteld welke direct gepaard gaat met de productie van warmte en elektriciteit. In dit geval is er sprake van gecombineerde opwek zonder elektriciteitsderving. Vervolgens wordt er voor de aan de elektriciteitsproductie toe te rekenen uitstoot uitgegaan van de uitstoot van broeikasgassen indien deze elektriciteitsproductie elders zou zijn geproduceerd. De aldus berekende aan de elektriciteitsproductie toe te rekenen uitstoot wordt vervolgens in mindering gebracht op hiervoor genoemde totale uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de gezamenlijke productie van warmte en elektriciteit. Het resultaat is dan de uitstoot die wordt toegerekend aan de geproduceerde warmte.

Ten slotte voorziet de delegatiegrondslag in artikel 2.22, zevende lid, in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen aan de bewijsvoering die warmtebedrijven moeten aanleveren bij de berekening. Hiermee wordt geborgd dat aan de ACM, warmtebedrijven en gebruikers betrouwbare informatie over broeikasgassenuitstoot wordt gepresenteerd.

2.4.4. Aanvraag ontheffing duurzaamheidsnorm

In artikelen 2.23 tot en met 2.25 zijn regels gesteld over de voorwaarden waaronder een warmtebedrijf een ontheffing kan krijgen op de broeikasgassennormering uit artikel 2.20 wanneer het voldoen aan de normering vooralsnog niet uitvoerbaar is. De ontheffing zal alleen worden verstrekt indien in de aanvraag aannemelijk kan worden gemaakt dat de verduurzaming aan het einde van de ontheffingsperiode wel gerealiseerd kan worden. Het warmtebedrijf dat de ontheffing aanvraagt dient hiertoe in de aanvraag een termijn op te nemen met een maximum van vijf jaar. Een ontheffing zal na aanvraag bij de ACM slechts worden verleend indien sprake is van één van de volgende situaties. Allereerst in het geval het vervangen van een niet-duurzame bron op het moment van aanvraag leidt tot substantieel hogere kosten per eenheid geleverde warmte in vergelijking met het vervangen na de verzochte ontheffingsperiode. Een goed voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een geothermiebron waarvoor een bepaalde schaalgrootte nodig is, voordat het vanuit technisch en economisch perspectief werkbaar is om deze in bedrijf te nemen. In dat geval wordt in de opstartfase tijdelijk gebruik gemaakt van gasketels. Ten tweede kan een ontheffing worden verleend indien het vervangen van de niet-duurzame bron op het moment van aanvraag niet mogelijk is, omdat sprake is van door de ACM vastgestelde tijdelijke onvoorzienbare of van derden afhankelijke niet-beïnvloedbare omstandigheden. Hiervan is in ieder geval sprake als de noodzakelijke vergunningen of toegang tot het elektriciteitsnet langer duren dan de daarvoor geldende wettelijke termijnen. Met de gekozen benadering zullen de onzekerheden die ervoor zorgen dat voldoen aan de normering vooralsnog niet uitvoerbaar is, worden weggelaten. Er is ook een mogelijkheid tot verlenging mocht de situatie zoals waarvoor de ontheffing in de eerste instantie is uitgegeven nog niet zijn opgelost. Om de investeringszekerheid te borgen is er een mogelijkheid tot verlenging waarin het warmtebedrijf kan bewijzen dat het om dezelfde situatie gaat én deze situatie langer duurt. Gekozen is voor een maximale termijn met een verlenging omdat de uitzondering zich vaak lastig van tevoren laat voorspellen. ACM kan met een verlenging tussentijds meer tijd bieden, en daardoor beter maatwerk leveren, waaronder de lengte van de termijn. Deze verlenging heeft geen maximale termijn en de ACM kan meermaals een verlenging verlenen.

2.4.5. Informatie over de uitstoot van broeikasgassen op de factuur

Dit besluit stelt in artikelen 2.26 en 2.27 nadere regels ten behoeve van de transparantie over de duurzaamheid voor gemeente, gebruikers en de ACM. Zo moet deze informatie makkelijk toegankelijk zijn en betrouwbaar. Voor gebruikers zijn er extra eisen gesteld aan de informatie op de factuur zodat gebruikers precies kunnen zien op wat voor systeem ze aangesloten zijn. Zo krijgen zij informatie over hoeveel hernieuwbare warmtebronnen worden ingezet, hoeveel energie er jaarlijks verbruikt wordt en wat de broeikasgassenuitstoot is. Ook krijgen zij inzicht in welke bronnen het warmtenet van warmte voorzien. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld worden over de factuur. Hierbij kan gedacht worden aan een zogenaamd warmte-etiket. Voor de informatie op de factuur is een selectie gemaakt van de meeste relevante informatie voor

de gebruiker om de factuur begrijpelijk te houden. In artikel 2.26 zijn extra eisen gesteld ten aanzien van de openbaarheid van deze informatie en het delen met ACM. Deze eisen hebben als doel dat de ACM op basis van de juiste informatie kan handhaven. De betrouwbaarheid en het vereiste detailniveau van de informatie wordt onder andere geregeld doordat er aangesloten wordt bij de uitgangspunten en rekenmethoden zoals voorgeschreven in artikel 2.20 en een bij ministeriële regeling te bepalen format. Het is bijvoorbeeld niet meer mogelijk om deze informatie alleen op holdingniveau aan te leveren, maar de informatie dient per warmtekavel aangeleverd te worden.

§ 2.5. Waarbepaling warmtenetten

2.5.1. Introductie

In de wet wordt voorgeschreven dat het warmtebedrijf (artikel 2.45 van de wet) of de warmtetransportbeheerder (artikel 5.15 van de wet) waarvan de aanwijzing is gewijzigd, ingetrokken, komen te vervallen of overgedragen en als gevolg daarvan het warmtenet moet overdragen, recht heeft op een tegenprestatie. Deze tegenprestatie vertegenwoordigt de marktwaarde van de verschaftte rechten op het warmtenet of het warmtetransportnet. Dit geldt ook voor situaties waarin geen sprake is van overdracht van de aanwijzing, maar het doorslaggevend zeggenschap in het warmtebedrijf wijzigt. In dit besluit wordt de berekenwijze van deze marktwaarde voorgeschreven.

2.5.2. Berekening restwaarde warmtenet en warmtetransportnet

Artikel 2.45 van dit besluit schrijft de berekenwijze van deze marktwaarde voor. De geadviseerde waarderingssystematiek vormt samen met de beoogde kostengebaseerde tariefregulering, de geregleerde Weighted Average Cost of Capital (hierna: WACC) en de door de ACM vastgestelde gestandaardiseerde activawaarde (hierna: GAW) en start-GAW's per warmtekavel één construct. Zie ook artikel 7.11 van dit besluit en paragraaf 7.4 van deze toelichting. De samenhang van de onderdelen in dit construct reguleert de verwachte verdienpotentie van nieuwe en bestaande warmtenetten en warmtetransportnetten in de toekomstige situatie. De investeringsbereidheid van warmtebedrijven in nieuwe warmtenetten en de mogelijkheid om historische investeringen in bestaande warmtenetten binnen het kader van het overgangsrecht terug te verdienen hangt af van deze geregleerde verdienpotentie. De waarderingssystematiek vervult haar rol binnen dit construct door juist de resterende verdienpotentie van de assets op het moment van overdracht te waarderen. De hoogte van de GAW wordt gecorrigeerd voor ontvangen gelden in de vorm van een Bijdrage Aansluitingskosten (hierna: BAK) en verkregen subsidies.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat vroeg het consortium Improven, Fakton Energy en AKD om advies uit te brengen over de berekenwijze van de restwaarde. Dit advies ligt ten grondslag van de gehanteerde methode.⁸ Van de gewogen methodieken is deze uitwerking van de netto contante waarde-methode (NCW) de enige die voldoet aan de meegegeven uitgangspunten, borgt dat beide partijen een geregleerd rendement kunnen maken, een vergoeding bevat voor gemaakte investeringen die voorbij de eigen aanwijzingstermijn strekken, de juiste prikkels om te investeren en balans in risico's bewaakt en die aan de voorkant voldoende duidelijkheid biedt om een investeringsbeslissing te nemen.

Diverse methodieken vielen in dit onderzoek af als reëel alternatief:

1. 'Om niet': deze afrekensystematiek verstoort de continuïteit van investeringen en tarieven, is niet evenwichtig naar beide partijen en leidt tot onoverkomelijke dilemma's met andere raakvlakken in het wetsconstruct.
2. Vergelijkingsmethode: de vergelijkingsmethode is op dit moment praktisch niet uitvoerbaar door onvoldoende gelijksoortige assettransacties en leidt niet tot de gewenste duidelijkheid over de wijze van waarderen.
3. Historische kostprijsmethode: dit komt neer op de ongeïndexeerde GAW op het moment van overdracht. Deze methode biedt duidelijkheid, maar houdt geen rekening met de

⁸ Improven, Fakton Energy en AKD (2023), Waarderingsmethode warmtenetten: <https://open.overheid.nl/documenten/f3ee92e3-5a01-4c89-9133-096b5df678a3/file>

tijdsontwaarding van geld. Dit introduceert dezelfde ongewenste effecten als de 'om niet' systematiek, zij het in mindere mate.

4. De geïndexeerde activawaarde als nadere uitwerking van de gecorrigeerde vervangingswaarde. Dit komt neer op de geïndexeerde GAW op het moment van overdracht. Deze systematiek sluit mogelijk aan bij de tariefregulering, biedt voorspelbaarheid over de restwaarde van het warmtenet en bevat een theoretische correctie voor de technische staat van het net. Echter, bij het optreden van risico's of bij van het langjarig gemiddelde afwijkende indexen leidt deze methode mogelijk tot over-en onderrendementen en daarmee negatieve investeringsprikkels.

2.5.3. Publicatie jaarrekening en bestuursverslag door aangewezen warmtebedrijf

De wet verplicht het warmtebedrijf een jaarrekening en een bestuursverslag te publiceren. Dit besluit stelt nadere regels over de invulling van de gevraagde informatie. Het warmtebedrijf dient een minimum aan gegevens te publiceren per warmtekavel.

§ 2.6. Meten van het verbruik van warmte

In de wet wordt als uitgangspunt gehanteerd dat een aangewezen warmtebedrijf in beginsel een warmtemeter installeert waar dat technisch haalbaar en kostenefficiënt is (artikel 2.42 van de wet). De installatie is in ieder geval technisch haalbaar en kostenefficiënt indien de bestaande warmtemeter wordt vervangen, een nieuwe leveringsaansluiting wordt gemaakt in een nieuw gebouw of een gebouw ingrijpend wordt gerenoveerd. In dit besluit wordt bepaald in welke andere situaties de installatie van een warmtemeter technisch haalbaar of kostenefficiënt is (artikel 2.32 van het besluit). Deze nadere regels zijn grotendeels ontleend aan artikel 8a van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen. In de 'Handreiking voor de toepassing van de AMvB meetverplichting warmte en koude voor bestaande gebouwen' staat een nadere toelichting op de meetverplichtingen.⁹

Voorts stelt dit besluit nieuwe eisen aan de functionaliteiten, het installeren, beheren en uitlezen van warmtemeters, warmtekostenverdelers en de toepassing van de verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek.

Ook zijn er regels gesteld over de wijze waarop de betrouwbaarheid van de warmtekostenverdelers en de verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek kan worden bepaald. Deze artikelen zijn ontleend aan artikel 8a van de huidige Warmtewet. Er is echter besloten om deze vast te leggen op het niveau van het besluit (artikel 2.37).

Er bestaan op dit moment standaarden over kwaliteit en transparantie voor warmtemeters die vanuit de sector zelf zijn opgesteld. Besloten is om dit onderdeel uit te laten maken van de regulering. Daarom wordt een meetkwaliteitsbeleid verplicht. De kwaliteitscontrole dient plaats te vinden bij een door de minister goedgekeurd protocol. Tot slot wordt voorgeschreven wat de eisen zijn waaraan de administratie van warmtemeters en warmtekostenverdelers moet voldoen.

§ 2.7. Overig

Voor het overige worden in hoofdstuk 2 nadere regels gesteld over de informatie die aansluit- en leveringsovereenkomsten dienen te bevatten, alsook de wijze waarop deze worden aangeboden (paragrafen 2.6.5 en 2.6.6 van het besluit). Verder worden er regels gesteld over storingen (paragraaf 2.6.3). Waar dit mogelijk is, is de invulling consistent gemaakt met het Warmtebesluit en de Warmteregeling. Tot slot zijn in paragraaf 2.6.8 van het besluit regels gesteld over de toegang van warmtebronnen.

3. Kleine collectieve warmtesystemen

⁹ Handreiking voor de toepassing van de AMvB meetverplichting warmte en koude voor bestaande gebouwen (2020): https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/07/Rapportage-handreiking-meetverplichting_080720.pdf

Voor kleine collectieve warmtesystemen, met een omvang tot 1500 aangeslotenen, geldt in de wet een uitzondering voor de regulering van aangewezen warmtebedrijven voor collectieve warmtevoorzieningen. Kleine collectieve warmtesystemen zijn systemen met maximaal 1500 gebruikers of huurders en leden van een vereniging van eigenaars (hierna: VvE). Om hiervoor in aanmerking te komen kunnen warmtebedrijven een ontheffing aanvragen wanneer het gaat om een voorzien klein collectief warmtesysteem binnen een warmtekavel. Voor situaties buiten een warmtekavel volstaat als gevolg van het amendement van de leden Flach en Bontenbal¹⁰ een melding op grond waarvan een vrijstelling kan worden verkregen. In hoofdstuk 3 van dit besluit worden nadere regels over de informatieverplichting ten behoeve van het verkrijgen van een vrijstelling of een ontheffing (paragraaf 3.1 van het besluit), zowel richting het college als de ACM. Verder zijn in deze paragraaf ook regels opgenomen over de beoordelingsgronden waarop de ACM de bekwaamheid toetst. Tot slot zijn regels gesteld over de wijziging, intrekking en overdracht van een ontheffing (paragraaf 3.2 van het besluit) en de financiële monitoring (paragraaf 3.3 van het besluit).

4. Verhuurders en verenigingen van eigenaars

In de wet zijn afzonderlijke regels opgenomen voor verhuurders en VvE's, waaronder woningcorporaties. De verbodsbepaling (hoofdstuk 1 van de wet) om zonder aanwijzing warmte te transporteren of te leveren geldt ook voor VvE's en verhuurders die warmte leveren aan haar eigen leden. Op grond van hoofdstuk 4 van de wet kunnen zelfleverende VvE's en verhuurders hier een ontheffing voor krijgen wanneer het gaat om de voorzien levering binnen een warmtekavel. Voor situaties buiten een warmtekavel volstaat als gevolg van het amendement van de leden Flach en Bontenbal¹¹ een melding op grond waarvan een vrijstelling kan worden verkregen. In hoofdstuk 4 van het besluit zijn regels gesteld over de informatieverplichtingen die gelden voor de aanvraag van verhuurders en VvE's voor een ontheffing of een vrijstelling.

5. Warmtetransportnetten

De regulering van collectieve warmtevoorzieningen sluit aan op het lokale karakter van deze systemen, maar hierop zijn uitzonderingen mogelijk. In hoofdstuk 5 van de wet zijn aparte regels opgenomen voor regionale warmtetransportnetten. De regulering van warmtetransportnetten is erop gericht om in bepaalde uitzonderlijke situaties een onafhankelijke warmtetransportbeheerder aan te kunnen wijzen. In de wet is een toetsingskader opgenomen (artikel 5.1, zesde lid, van de wet) waaraan voldaan moet worden alvorens de minister een warmtetransportbeheerder aanwijst. De criteria voor dit toetsingskader zijn in het besluit nader uitgewerkt (artikel 5.3).

Als eerste criterium geldt dat de minister een onderneming alleen aanwijst als warmtetransportbeheerder indien er sprake is van een grootschalig aanbod van meerdere warmtebronnen die de lokale warmtebehoefte structureel overstijgt en die met regionale warmte-infrastructuur op de meest doelmatige wijze kan worden ontsloten. Het gaat hierbij om warmte die lokaal niet kan worden ingezet en die met grote zekerheid beschikbaar zal zijn voor de gehele levensduur van het aan te leggen warmtetransportnet. Dit om het risico op 'stranded assets' zoveel als mogelijk te beperken. Tevens dient het aan te leggen warmtetransportnet niet tot structurele verdringing te leiden van goedkopere of lokale duurzame bronnen waarvan de maatschappelijke kosten lager zijn. Het is immers niet doelmatig als de infrastructuur leidt tot structurele verdringing van goedkopere, lokale duurzame alternatieven. Een warmtetransportnet is dus alleen doelmatig als daarmee warmte beschikbaar wordt gemaakt op plekken in de regio waar geen warmtebronnen beschikbaar zijn of deze schaars of minder kostenefficiënt zijn.

¹⁰ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 111.

¹¹ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 111.

Als tweede criterium geldt dat een onderneming uitsluitend wordt aangewezen indien naar verwachting meerdere afzonderlijke afnemers van warmte in verschillende gemeenten in de regio warmte van het warmtetransportnet zullen afnemen. Met afnemers worden bijvoorbeeld warmtebedrijven, de glastuinbouw en de industrie bedoeld. Het is dus van belang dat naar verwachting meerdere warmtekavels bediend kunnen worden met het warmtetransportnet. Wanneer slechts één warmtekavel wordt voorzien van warmte middels het warmtetransportnet ligt het immers in de rede dat het aangewezen warmtebedrijf voor dit warmtekavel zelf een warmtenet aanlegt om het cluster van warmtebronnen te ontsluiten. Verder kenmerkt de regio zich als een stedelijk gebied met dichte bebouwing en is de inzet van collectieve warmte in veel gebieden het alternatief voor aardgas met de laagste nationale kosten. Met "aardgas" wordt in dit verband bedoeld op individuele verwarming via een cv-ketel, als de dominante verwarmingsvorm die verduurzaamd moet worden. De Startanalyse van PBL is een instrument voor gemeenten om keuzes te maken over een aardgasvrije warmtevoorziening met de laagste nationale kosten. De uitkomsten van de Startanalyse zullen echter wel lokaal verrijkt moeten worden om het beeld van de nationale kosten zo accuraat mogelijk te maken. Verder gaat het dus om een gebied met veel afzetpotentie waarbij geldt dat de lange termijn vraagontwikkeling zich nog geheel of voor een groot deel moet vertalen naar concrete afspraken over afname. Hoewel eindgebruikerskosten geen afzonderlijk criterium vormen binnen het toetsingskader, worden deze kosten wel indirect betrokken via de beoordeling van de nationale kosten en de doelmatigheid van het warmtetransportnet. Het toetsingskader richt zich primair op de vraag of een warmtetransportnet bijdraagt aan een doelmatige en kostenefficiënte inrichting van het regionale warmtesysteem. Het expliciet opnemen van eindgebruikerskosten als afzonderlijk criterium zou op gespannen voet kunnen staan met deze bredere maatschappelijke afweging en het toetsingskader minder effectief maken.

Als laatste criterium wordt een warmtetransportbeheerder uitsluitend aangewezen als de ontsluiting van de warmtebronnen enkel leidt tot een efficiënte warmtetransitie in de regio door de aanwijzing van een warmtetransportbeheerder en niet door het vaststellen van een gemeentegrensoverschrijdend warmtekavel of door onderlinge samenwerking tussen warmtebedrijven. Dit is nader uitgewerkt in de onderdelen f en g van artikel 5.3 van het besluit. Onder 'niet uitvoerbaar' wordt in dit verband verstaan dat, ondanks aantoonbare inspanningen van gemeenten en betrokken warmtebedrijven, binnen een redelijke termijn geen arrangement tot stand kan worden gebracht. In de praktijk kan de beoordeling of een gemeentegrensoverschrijdend warmtekavel of samenwerking uitvoerbaar is, parallel lopen met de verkenningen naar de noodzaak en vormgeving van een warmtetransportnet. Met name in vroege ontwikkelfase kan nog onduidelijk zijn hoeveel warmtebedrijven er zullen zijn. In dat geval kan de minister bij de toepassing van dit criterium ook uitgaan van realistische scenario's en planuitwerkingen. Deze systematiek borgt dat de aanwijzing van een warmtetransportbeheerder een uitzonderlijke oplossing blijft voor situaties waarin zonder aanwijzing de noodzakelijke grootschalige infrastructuur niet tot stand komt.

Meer concreet is hiervan sprake wanneer er behoefte is aan een maatschappelijk optimaal gedimensioneerd net om daarmee het grootschalige aanbod van warmtebronnen zoveel als mogelijk beschikbaar te maken voor afnemers in de regio, zodat ook voorzien kan worden in de langetermijnvraag in de regio. In eerste instantie zou hier ook invulling aan gegeven kunnen worden door een aangewezen warmtebedrijf voor een groot gemeentegrensoverschrijdend warmtekavel. Het aangewezen warmtebedrijf draagt er zorg voor dat overcapaciteit van één of meerdere bronnen voor meerdere gemeenten worden ontsloten. Een andere mogelijkheid is dat in de verschillende gemeenten een apart voorgenomen warmtekavel wordt vastgesteld met afzonderlijke warmtebedrijven. Eén van de warmtebedrijven die wordt aangewezen draagt er zorg voor dat het warmteoverschot voor meerdere gemeenten wordt ontsloten. Partijen kunnen in deze situatie ervoor kiezen om enkel capaciteit te contracteren op de leiding van dit aangewezen warmtebedrijf of om zowel capaciteit als ook warmte af te nemen. In het laatste geval koopt het aangewezen warmtebedrijf dus warmte in en verkoopt dit door aan de andere afnemers. Alle aangewezen warmtebedrijven blijven in deze situatie wel zelf verantwoordelijk voor de

leveringszekerheid van hun warmtekavel. Dat betekent dat de warmtebedrijven die gebruik maken van de leiding waarmee het warmteoverschot wordt ontsloten voldoende bron- en transportcapaciteit tot hun beschikking moeten hebben om aan de opgetelde warmtevraag in hun warmtekavel te voldoen. Pas als is aangetoond dat een maatschappelijk optimaal gedimensioneerd net niet met een gemeentegrensoverschrijdend warmtekavel of door onderlinge samenwerking tot stand komt, zal op aanvraag bij de minister een warmtetransportbeheerder kunnen worden aangewezen.

Verder staan in hoofdstuk 5 nadere regels over de informatieverplichtingen bij de aanvraag voor aan aanwijzing als warmtetransportbeheerder (paragraaf 5.1 van het besluit), de financiële monitoring van een warmtetransportbeheerder (paragraaf 5.2 van het besluit), nadere regels over het warmtetransportinvesteringsplan en het exploitatieplan (paragraaf 5.3 van het besluit) en de wijze waarop omgegaan dient te worden met ongebruikte warmtetransportcapaciteit (paragraaf 5.4 van dit besluit).

6. Warmteproductie

§ 6.1. Algemeen

In artikel 6.2 van de wet is bepaald dat een producent van restwarmte die deze warmte ongebruikt terecht laat komen in lucht of water deze warmte op verzoek van een warmtebedrijf ter beschikking moet stellen. Omdat het van belang is dat het warmtebedrijf voldoende helderheid heeft over de huidige en verwachte toekomstige beschikbare restwarmtecapaciteit, de kenmerken van die capaciteit en de geschatte termijn waarop de restwarmte beschikbaar kan worden gemaakt is in artikel 6.1 van de wet bepaald dat een producent van restwarmte hierover op verzoek van een warmtebedrijf informatie dient te verstrekken. In dit besluit zijn hierover een aantal regels gesteld. In onderstaande paragraaf 6.2. worden regels over informatieverstrekking toegelicht. Paragraaf 6.3. behandelt de kosten die in rekening mogen worden gebracht en de transparantie hiervan. In paragraaf 6.4. wordt ingegaan op de eisen ten aanzien van de leveringsovereenkomst. Tot slot worden in paragraaf 6.5. de regels over de wijziging van zeggenschap bij een productie-installatie van warmte nader toegelicht. Dit onderwerp staat los van de artikelen over restwarmte.

§ 6.2. Eisen over verzoek om informatie

Teneinde duidelijkheid te geven over de eisen aan de partijen die een verzoek om informatie aan een producent van restwarmte moeten voldoen, de eisen over te verstrekken informatie en de termijnen binnen welk de informatie verstrekt moet worden, zijn verdere regels gesteld in artikel 6.1 tot en met 6.3 van dit besluit.

§ 6.3. Kosten die in rekening kunnen worden gebracht

In artikel 6.2 van de wet is limitatief bepaald welke kosten een producent van restwarmte in rekening kan brengen voor het aan een warmtebedrijf ter beschikking stellen van restwarmte. Teneinde meer duidelijkheid te verschaffen ten aanzien van de vraag welke kosten wel en welke kosten niet in rekening mogen worden gebracht worden in artikel 6.4 tot en met 6.6 van dit besluit nadere regels gesteld ten aanzien van de kosten die hierbij mogen worden meegenomen. Ingeval van de in artikel 6.2, tweede lid, onderdeel a van de wet genoemde kosten gaat het om het totaal geïnvesteerde bedrag verstaan dat aantoonbaar samenhangt met de vereiste fysieke aanpassingen aan de restwarmte producerende installatie.

Ingeval van de in artikel 6.2, tweede lid, onderdeel b van de wet genoemde kosten gaat het om de alle investeringen die aantoonbaar samenhangen met de realisatie van het leidingwerk en de installaties waarmee de restwarmte wordt getransporteerd van de restwarmte producerende installatie naar het overdrachtspunt op het terrein van de restwarmteproducent waar de warmte wordt overgedragen aan de infrastructuur van het warmtebedrijf of indien van toepassing de warmtetransportbeheerder.

Ingeval van de in artikel 6.2, tweede lid, onderdeel c genoemde kosten gaat het om de operationele kosten die aantoonbaar samenhangen met het door de producent van restwarmte in stand houden van de restwarmtelevering door middel van de investeringen genoemd bij a en b.

Voor ieder van de drie hierboven genoemde kostencategorieën is in dit besluit een limitatieve lijst opgenomen van kostensoorten die daarbij voor zover van toepassing mogen worden betrokken. Op grond van ieder lid vier van de artikelen 6.4, 6.5, en 6.6 van het besluit is het mogelijk gemaakt voor ACM om kostensoorten aan te passen of toe te voegen bijvoorbeeld door middel van een set regulatorische accountingregels (RAR) in het geval dat zulke kosten wel aantoonbaar samenhangen met de uitkoppeling, maar niet onder de kostensoorten geïnccludeerd in het tweede lid van hetzelfde artikel gecategoriseerd kunnen worden.

Verder is bepaald dat, indien van toepassing, het voordeel van de restwarmtelevering uit hoofde van het Europese emissiehandelssysteem (uitwerking in Hoofdstuk 16 van de Wet milieubeheer) in door de producent van restwarmte in mindering dient te worden gebracht op de kosten zoals genoemd onder c. Zonder deze correctie zou de producent van restwarmte immers financieel voordeel behalen uit het beschikbaar stellen van de restwarmte en dit is in strijd met het uitgangspunt dat restwarmte afgezien van de aantoonbare kosten die hieraan kunnen worden toegerekend om niet beschikbaar moet worden gesteld.

Voorts zijn er in artikel 6.7 van dit besluit nadere regels gesteld om te borgen dat de kosten op een transparante wijze inzichtelijk worden gemaakt.

§ 6.4. Eisen over leveringsovereenkomst

Tot besluit is er voor wat betreft het beschikbaar stellen van restwarmte in artikel 6.8 van dit besluit bepaald welke voorwaarden en kenmerken in ieder geval moeten worden opgenomen in de overeenkomst die een producent van restwarmte en een warmtebedrijf op grond van artikel 6.2, vierde lid, van de wet voorafgaand aan de levering van restwarmte moeten sluiten.

§ 6.5. Wijziging in zeggenschap

In artikel 6.10 van de wet worden regels gesteld over de wijziging van de zeggenschap in een installatie van een producent van warmte met een vermogen van meer dan 20 MW. Een dergelijke wijziging dient door één van de betrokken partijen aan de minister gemeld te worden. Omdat voor de vergelijkbare meldplicht voor de wijziging van zeggenschap voor LNG en de productie van elektriciteit nadere informatieverplichtingen in de Energieregeling vast te leggen is besloten om dat voor de meldplicht van de wijziging van de zeggenschap in een installatie van een producent van warmte ook in een ministeriële regeling uit te werken (artikel 6.11 van het besluit).

7. Tariefregulering

§ 7.1. Algemeen

Hoofdstuk 7 van de wet geeft de regels voor de overgang van de huidige leveringstarieven op basis van de gasreferentie naar een nieuwe tariefssystematiek. Het doel van de tariefregulering in de wet is dat stapsgewijs toe wordt gewerkt naar kostengebaseerde tariefregulering. In hoofdstuk 7 van het besluit worden nadere regels gesteld over tariefregulering van fase 1.

In fase 2 wordt kostengebaseerde tariefregulering ingevoerd. Nadere regels voor fase 2 tariefregulering zijn in dit besluit nog niet opgenomen. Omdat in de eerste jaren nog fase 1 van toepassing is en fase 2 pas later in werking treedt, hoeven deze regels nog niet klaar te zijn op het moment van inwerkingtreding van de wet.

De regels over fase 2 moeten wel enkele jaren voor de inwerkingtreding bekend zijn, zodat de ACM en warmtebedrijven aan de slag kunnen met implementatie. Daarnaast is het in het belang van de warmtetransitie dat warmtebedrijven en verbruikers duidelijkheid hebben over toekomstige

kostengebaseerde regulering. Om deze reden zijn er in het ontwerpbesluit dat in 2024 geconsulteerd is, ook regels opgenomen over fase 2.

Sinds de consultatie in 2024 zijn er echter ontwikkelingen geweest waardoor deze regels moeten worden herzien en aangevuld. Ten eerste heeft de ACM in de technische briefing in de Tweede Kamer aangegeven dat zij kostengebaseerde tarieven per net niet haalbaar en niet uitvoerbaar acht voor kleine collectieve warmtevoorzieningen en heeft zij voorgesteld om te werken met een kostengebaseerd referentietarief.¹² Daarna is in de Tweede Kamer de motie van leden Grinwis c.s. aangenomen die, om uitvoeringslasten en administratieve lasten te beperken, de regering verzoekt om voor kleine collectieve warmtevoorzieningen te kiezen voor een kostengebaseerd referentietarief.¹³ Dit betekent dat er voor deze warmtevoorzieningen een andere vorm van tariefregulering moet worden ontwikkeld dan in het ontwerpbesluit is opgenomen. Dit kan ook invloed hebben op de tariefregulering bij aangewezen warmtebedrijven. In aanvulling hierop zijn bij nota van wijziging in de wet de tarieflijm en het Vereveningsfonds opgenomen. Beide instrumenten moeten in lagere regelgeving uitgewerkt worden in samenhang met de tariefregulering van fase 2.

Zoals hierboven al gezegd, is het wel gewenst om snel duidelijkheid te bieden over tariefregulering fase 2, ook in het licht van motie van het lid Kröger¹⁴ om binnen vier jaar over te gaan naar kostengebaseerde regulering. Het kabinet zet zich ook in om de uitwerking van fase 2 in het besluit zo snel mogelijk toe te sturen naar de beide Kamers in het kader van de voorhangprocedure.

De nadere uitwerking van fase 1 in dit besluit wordt toegelicht in paragraaf 7.2. In paragraaf 7.3. worden de regels voor tariefregulering van warmte aan ten hoogste 10 kleinverbruikers toegelicht. In paragraaf 7.4. worden regels beschreven met betrekking tot het vaststellen van de start-GAW door de ACM. Tot slot wordt in paragraaf 7.5. tariefregulering voor warmtetransport toegelicht.

§ 7.2. Tariefregulering levering van warmte aan kleinverbruikers door een warmtebedrijf fase 1

7.2.1. Algemeen

In deze paragraaf wordt verwezen naar artikelen van het besluit die betrekking hebben op tariefregulering van warmtebedrijven. Dezelfde regels gelden in fase 1 zowel voor aangewezen warmtebedrijven als voor kleine collectieve systemen. De methode voor het vaststellen van tarieven is voor het overgrote deel overgenomen uit de hiervoor geldende regelgeving van het Warmtebesluit. Deze methode is met de wijziging van de Warmtewet en het Warmtebesluit in 2024 aangepast.¹⁵ Deze aanpassingen worden ook in tariefregulering fase 1 overgenomen. Dit betekent dat tariefregulering in fase 1 weinig verschilt van de tariefregulering op grond van de Warmtewet en het Warmtebesluit.

In de artikelen 7.2 en 7.23 van de wet zijn de regels over de tariefregulering opgenomen voor fase 1. In het tweede lid van deze artikelen is opgenomen dat de tarieven non-discriminatoir zijn en worden berekend op grond van een gecorrigeerd gasreferentietarief, of een kostengebaseerd referentietarief inclusief een door de ACM vast te stellen redelijk rendement. In dit besluit is in het eerste lid van artikel 7.1 geregeld dat de tarieven voor de levering van warmte en voor de meting van het verbruik van warmte worden berekend op grond van een gecorrigeerd gasreferentietarief en in het tweede lid van hetzelfde artikel is geregeld dat er kostengebaseerde referentietarieven

¹² ACM, 17 april 2025, Presentatie technische briefing bij tariefregulering WCW, Presentatie ACM bij technische briefing tariefregulering Wcw.

¹³ Kamerstukken II, 2024-2025, 36 576, nr. 76.

¹⁴ Kamerstukken II 2025/26, 36567, nr. 84.

¹⁵ Kamerstukken II 2023/24, 36 387, nr. 10 en Stb. 2024, 412.

worden vastgesteld voor afleversets, aansluittarieven en overige goederen of diensten, waaronder afsluittarieven.

De wet reguleert de tarieven voor de levering van warmte, zoals gedefinieerd in artikel 1.1 van de wet. Warmte kan door warmtebedrijven op verschillende temperaturen geleverd worden. De ACM kan voor verschillende categorieën aflevertemperaturen verschillende maximale tarieven vaststellen. Deze categorieën worden gedefinieerd in artikel 7.2 van dit besluit.

In artikel 7.3 van dit besluit is een formule opgenomen ten behoeve van het bepalen van het maximale tarief dat voor het transport en de levering van warmte door warmtebedrijven aan verbruikers in rekening mag worden gebracht. Met behulp van deze formule stelt de ACM één keer per jaar het maximale tarief vast, waarop door de ACM getoetst kan worden. De ACM ziet erop toe dat de maximale tarieven niet overschreden worden. In de artikelen 7.4 en 7.5 van het besluit zijn de onderdelen van de formule, die is opgenomen in artikel 7.3 van het besluit, nader uitgewerkt.

Aanpassing methode vaststellen maximale tarief voor levering van warmte in 2024

De methode voor het vaststellen van tarieven op basis van de gecorrigeerde gasreferentie is grotendeels overgenomen uit het Warmtebesluit. Deze methode is met de wijziging van de Warmtewet en het Warmtebesluit in 2024 aangepast. Deze aanpassingen zijn ook in tariefregulering fase 1 overgenomen.

De eerste aanpassing die in 2024 is doorgevoerd betreft een correctie op het variabele gasreferentietarief. Reële verhogingen van de energiebelasting (verhogingen die niet zien op een inflatiecorrectie) worden niet meegenomen. Dit betekent dat de energiebelasting wordt vastgeklemd op het niveau van de energiebelasting van 2024 (€ 0,58301) en jaarlijks alleen nog wordt gecorrigeerd met inflatie. Indien de daadwerkelijke energiebelasting op het moment van vaststellen van de tarieven lager is, dan wordt van de lagere energiebelasting uitgegaan (zie artikel 7.9 van het besluit onder Pg1 en Pg2). De energiebelasting op gas kent twee schijven, een eerste schijf voor gasverbruik tot 1000 m³ en een schijf voor gasverbruik vanaf 1000 m³. Op dit moment is de energiebelasting voor beide schijven gelijk, maar dat kan in de toekomst veranderen. In het besluit is opgenomen dat als in enig jaar de daadwerkelijke energiebelasting in de eerste schijf lager is dan de voor inflatie gecorrigeerde € 0,58301, de daadwerkelijke energiebelasting moet worden gebruikt voor een verbruik tot 31 GJ, wat het warmte equivalent is voor 1000 m³ gas. Als de energiebelasting in de tweede schijf lager is dan de gecorrigeerde € 0,58301 moet de daadwerkelijke energiebelasting worden gebruikt, voor een warmteverbruik boven de 31 GJ.

De tweede aanpassing uit 2024 die in fase 1 wordt overgenomen is dat bij het vaststellen van de gasreferentie voor variabele tarieven de ACM zal uitgaan van het gemiddelde van de gascontracten voor 1 jaar vast die worden aangeboden in september, oktober en november van het jaar t-1. De gascrisis heeft laten zien dat de gasmarkt onverwacht volatiel kan zijn. Bij het gebruik van één peilmoment kan het zo zijn de prijs voor gas wordt gepeild op een piekmoment. Deze hoge prijs wordt dan de basis voor het warmtetarief dat voor het hele jaar geldt. Dit kan veel weerstand oproepen en draagt niet bij aan de warmtetransitie. Andersom is het ook mogelijk dat wordt gepeild op een dalmoment, waardoor warmtebedrijven een jaar lang een laag tarief moeten hanteren. Om de invloed van deze volatiliteit op warmtetarieven te beperken, wordt er uitgegaan van meerdere peilmomenten. De peilmomenten in september, oktober en november zijn gekozen omdat zij dicht bij het einde van het jaar liggen en daarom een relatief goed beeld geven van wat gasverbruikers volgend jaar zullen betalen. Er is niet gekozen voor een peilmoment in december, omdat de ACM dan pas heel kort voor 1 januari of zelfs pas na 1 januari tarieven bekend zou kunnen maken, met als gevolg onzekerheid voor warmtebedrijven en verbruikers.

Voor vaste tarieven wordt nog steeds uitgegaan van gascontracten voor het volgend jaar, zonder meerdere peilmomenten. Bij vaste tarieven voor aardgas is er geen sprake van volatiliteit gedurende het jaar. Het heeft daarom de voorkeur om één peilmoment gebruiken, zo dicht

mogelijk bij het einde van het jaar. De reden is dat op eerdere momenten (zoals september of oktober) nog relatief weinig contracten worden aangeboden voor het volgend jaar, waardoor de data die op die momenten worden verzameld minder representatief zijn.

De derde aanpassing in het Warmtebesluit was dat de ACM bij het vaststellen van de kosten van een onderhoudscontract voor een cv-ketel uit zal gaan van de gemiddelde kosten van verschillende typen onderhoudscontracten voor de cv-ketel. Dit kan verder worden uitgewerkt in een ministeriële regeling.

Een additionele aanpassing die in fase 1 is doorgevoerd is de mogelijkheid voor de ACM om in sommige situaties op bepaalde punten af te wijken van in dit besluit bepaalde methode. Het besluit bepaalt dat de gasreferentie berekend moet worden als een gewogen gemiddelde van de gasprijzen die aangeboden worden door de grootste tien gasleveranciers, voor overeenkomsten waarin de prijs voor een jaar vast is gezet. In artikel 7.5, derde lid, van het besluit is bepaald dat als deze werkwijze niet mogelijk is, de ACM gebruik kan maken van een alternatief. Deze situatie heeft zich bijvoorbeeld voorgedaan tijdens energiecrisis eind 2022, toen gasleveranciers tijdelijk geen contracten aanboden met een vaste jaarprijs.

Tarieven in rekening gebracht bij de gebouweigenaar

In de artikelen 7.1, zesde lid, en artikel 7.22, achtste lid van de wet is de mogelijkheid opgenomen dat kan worden bepaald dat een warmtebedrijf in het geval dat de kleinverbruiker geen gebouweigenaar is en wanneer de gebouweigenaar de verhuurder van de kleinverbruiker is bepaalde tarieven gedeeltelijk of geheel in rekening brengt bij de gebouweigenaar in plaats van bij de kleinverbruiker. Deze mogelijkheid is in de wet opgenomen bij een amendement.¹⁶ De wet maakt het mogelijk om deze bepaling verschillend in te vullen voor de situatie van verhuurders en of als er sprake is van een VvE.

Het besluit bepaalt dat het tarief voor de afleverset en een deel van het vaste tarief voor warmte in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar, in de situatie waarin de gebouweigenaar de verhuurder is en de verbruiker de huurder. Dit wordt geregeld in artikel 7.9 voor de afleverset en artikel 7.4 voor het vaste tarief. Hiermee wordt invulling gegeven aan de intentie van het amendement, waarmee beoogd wordt om de vaste kosten van warmte voor huurders omlaag te brengen naar het niveau dat voor huurders overeenkomt met niet-meer-dan-anders (NMDA). Voor de meest gangbare categorie van warmte, warmte die geschikt is voor ruimteverwarming en warm tapwater, wordt het deel van het vaste tarief dat in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar gelijk aan het verschil in de gebruikskosten bij gebruik van gas en bij warmte voor ruimteverwarming. Dit verschil is een onderdeel van de berekening van het maximale vaste tarief door de ACM en zal door de ACM in het tarievenbesluit worden vermeld. De totale periodieke vaste kosten voor de gebouweigenaar, de kosten van een afleverset plus het deel van het vaste tarief dat de gebouweigenaar betaalt, zijn dan gelijk aan som van de kapitaalkosten en operationele kosten van een cv-ketel zoals ingeschat door de ACM. De verbruiker betaalt dan alleen het vaste tarief dat correspondeert met het vaste tarief bij aardgas. De kosten van een cv-ketel zijn opgenomen in de warmtetarieven omdat een gemiddelde gasverbruiker ook de kosten voor een cv-ketel maakt (aanschaf en onderhoud). Een huurder heeft deze kosten in de meeste gevallen echter niet als los in rekening gebrachte kostenpost, omdat de cv-ketel meestal in eigendom is van de verhuurder die deze kosten maakt. De huurder betaalt voor zijn verwarmingsinstallatie indirect via de huur, en betaalt daarom op dit moment hiervoor als het ware dubbel: in de huur en via de gasreferentie waarin ook de kosten van de cv-ketel zijn opgenomen. Volgens het huurrecht moeten de kosten voor het onderhoud en instandhouding van een onroerende zaken en aanhorigheden, zoals een cv-ketel, onderdeel uitmaken van de kale huurprijs. Een overstap van aardgas naar warmte leidt echter niet tot wijziging van de huurprijs, terwijl de onderhouds- en instandhoudingskosten voor de verhuurder komen te vervallen. Het is

¹⁶ Kamerstukken II, 2024-25, 36 576, nr. 101.

daarom eerlijk en in lijn met het NMDA-principe als de verhuurder het deel van het vaste tarief, dat correspondeert met de kosten van de cv-ketel, betaalt.

Het splitsen van het vaste tarief op deze manier leidt tot een meer gelijke behandeling van huurders die warmte krijgen van een extern warmtebedrijf in vergelijking met huurders met een cv-ketel die door de verhuurder beschikbaar wordt gesteld, en in vergelijking met huurders waarvan de verhuurder warmte produceert met een collectieve cv-ketel en die aan zijn huurders levert. Ook wordt de situatie van verhuurders met cv-ketel(s) en met een externe warmteleverancier meer gelijkgetrokken.

Voor warmte die alleen geschikt is voor ruimteverwarming en voor levering van alleen warm tapwater is het maximale vaste tarief voor warmte gelijk aan de helft van het vaste tarief dat wordt toegepast bij warmte geschikt voor ruimteverwarming en warm tapwater. Daarom wordt in deze situaties het verhuurdersdeel ook gelijk aan de helft van het verschil in de gebruikskosten bij aardgas en warmte.

Voor warmte die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming (ZLT-warmte) wordt het maximale vaste tarief niet gesplitst. In die gevallen geldt de bovenstaande reden om het vaste tarief te splitsen niet. De verhuurder maakt namelijk zelf nog kosten om de warmte op te waarderen met een warmtepomp. Ook het tarief voor koude wordt niet gesplitst. Het tarief voor koude wordt alleen gereguleerd als deze in combinatie met warmte wordt geleverd. Als koude wordt geleverd in combinatie met warmte die geschikt is voor ruimteverwarming en tapwater of alleen ruimteverwarming, dan betaalt de verhuurder al een deel van het vaste tarief via het tarief voor warmte. Als koude wordt geleverd in combinatie met ZLT-warmte, dan is er geen reden om het vaste tarief te splitsen zoals hierboven beschreven.

In sommige bestaande situaties hebben woningcorporaties afspraken gemaakt met warmtebedrijven waarbij er op het vaste tarief voor verbruikers een korting wordt gegeven, vaak in ruil voor een financiële bijdrage door de corporatie aan het warmtebedrijf. Hierover zijn bijvoorbeeld afspraken gemaakt in het Startmotorkader.¹⁷ Het in rekening brengen van een deel van het vaste tarief bij de verhuurders kan betekenen dat ze dubbel betalen voor een verlaging van het vaste tarief voor huurders. Om hier rekening mee te houden, bepaalt dit besluit dat als er tussen de verhuurder en het warmtebedrijf afspraken zijn gemaakt over kortingen, deze kortingen als eerste worden toegepast op het deel van het tarief dat betaald wordt door de verhuurder. Voor nieuwe situaties kunnen warmtebedrijven met corporaties afspraken maken over op welk deel van het vaste tarief de korting moet worden toegepast.

Het periodiek in rekening brengen van kosten bij de verhuurder vereist dat er aan bepaalde randvoorwaarden is voldaan. Zo moeten warmtebedrijven beschikken over adresgegevens van gebouweigenaars, de mogelijkheid hebben om de verhuurders te factureren en de betaling af te dwingen, zoals regelingen bij niet-betaling en afspraken over incasso, aansprakelijkheid en afsluiten. Ook moet uitgezocht worden hoe met bestaande afspraken over het afkopen van vastrecht moet worden omgegaan. Op dit moment is nog aan veel van die randvoorwaarden niet voldaan. Daarnaast heeft deze splitsing gevolgen voor de investeringscapaciteit van woningcorporaties. Voordat de betreffende artikelen in werking treden zal gezamenlijk met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, warmtebedrijven en woningcorporaties worden verkend hoe deze vraagstukken kunnen worden opgelost. Om voorgaande redenen wordt voorgesteld om deze bepaling later in werking te laten treden en een definitief besluit pas te nemen als voor bovengenoemde punten een oplossing is gevonden. De streefdatum voor de inwerkingtreding is 1 januari 2028. Het besluit bepaalt daarnaast dat het eenmalige tarief voor het aansluiten op een collectieve warmtevoorziening in het geheel in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar. Dit is consistent met de wet. Die bepaalt namelijk dat de gebouweigenaar beslist over een aansluiting, en dat de gebouweigenaar een aansluitovereenkomst afsluit met het

¹⁷ Aedes (2020): <https://aedes.nl/verduurzaming/startmotorkader>

warmtebedrijf. In huursituaties wordt een aansluiting niet alleen voor de huidige, maar ook de toekomstige bewoners aangelegd. De bestaande praktijk is dan ook dat de verhuurder het aansluittarief betaalt.

Ten slotte bepaalt het besluit dat het eenmalige afsluittarief in rekening wordt gebracht bij een gebouweigenaar, als deze gebouweigenaar een verhuurder is. Een aansluiting wordt in praktijk afgesloten of op initiatief, of met toestemming van de verhuurder en het is de bestaande praktijk dat dit betaald wordt door de verhuurder. In VvE situaties is het mogelijk dat een gebruiker zich van een collectieve warmtevoorziening laat afsluiten zonder overleg met overige VvE-leden, die dan mogelijk aan de kosten daarvan mee zouden moeten betalen. Daarom worden in VvE-situaties de tarieven voor het afsluiten van een collectieve warmtevoorziening bij de gebruiker belegd.

7.2.2. Differentiatie maximaal tarief voor verschillende aflevertemperaturen van warmte

In het besluit worden regels opgenomen over de indeling in verschillende temperatuurcategorieën, de elementen van het maximale tarief en de manier waarop het maximale tarief door ACM berekend moet worden. Deze regels komen overeen met de regels die eerder golden op grond van de Warmtewet en het Warmtebesluit.

Met het differentiëren van het maximale tarief op basis van aflevertemperaturen wordt beoogd recht te doen aan de extra kosten die een gebruiker zelf moet maken om de door het warmtebedrijf geleverde warmte op te waarderen tot een voor de gebruiker bruikbare temperatuur voor ruimteverwarming of de verwarming van tapwater. Voor de levering van warm tapwater of warmte ten behoeve van de verwarming van tapwater wordt daarbij als onderscheidend criterium de temperatuur waarop het water geleverd wordt gehanteerd. Dit betekent dat als warmte geschikt is voor de levering van warm tapwater, hiervoor de bijbehorende tarieven worden gerekend, ook als de gebruiker beslist om de warmte alleen voor ruimteverwarming te gebruiken en zelf warm tapwater te maken.

In artikel 7.2 van dit besluit zijn vier categorieën vastgesteld waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de temperatuur waarop de warmte ten behoeve van ruimteverwarming geleverd wordt en de wijze waarop wordt voorzien in de verwarming van tapwater. Voor het definiëren van warmte met verschillende temperaturen is aansluiting gezocht bij de eis die in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt gesteld aan voorzieningen voor warm water. Dit artikel vereist dat voorzieningen voor warm water voldoen aan de norm NEN1006. Op grond van deze norm dient tapwater aan het tappunt een temperatuur van ten minste 55° Celsius te hebben om te borgen dat het water met het oog op de volksgezondheid veilig is voor het gebruiksdoel. Deze norm is bedoeld om besmetting met de legionellabacterie te voorkomen.

Het betreft de volgende categorieën:

Artikel 7.2

- a) De levering van warmte met een temperatuur die direct geschikt is voor ruimteverwarming en:

Toelichting

Warmtelevering voor ruimteverwarming op een temperatuur waarmee de gebruiker in staat is om zijn woon- of bedrijfsruimte te verwarmen zonder dat hij de geleverde warmte met behulp van een eigen installatie moet opwaarderen tot een hogere temperatuur. Het kan hier gaan om ruimteverwarming met een temperatuur van meer dan 50° Celsius, maar ook om lage temperatuurverwarming met een temperatuur van 30°-50° Celsius.

Daarnaast levert het warmtebedrijf warm tapwater, waarbij een onderscheid kan worden gemaakt tussen:

i. de verwarming van tapwater, waarbij tapwater wordt verwarmd tot een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. ii. de levering van warm tapwater op een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.	De opwarming van tapwater tot een vanuit het oogpunt van volksgezondheid veilige temperatuur met behulp van de geleverde warmte. Dit vergt levering van warmte met een temperatuur die direct (zonder opwaardering door de gebruiker) geschikt is om tapwater met behulp van de afleverset op te warmen tot een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in het bouwbesluit (momenteel meestal ten minste 55° Celsius aan het tappunt). De directe levering van warm tapwater met een vanuit het oogpunt van volksgezondheid veilige temperatuur door het warmtebedrijf. Het tapwater wordt niet opgewarmd met behulp van de geleverde warmte. Het warme tapwater wordt met behulp van een centraal systeem verwarmd en door het warmtebedrijf als volledig product geleverd. Deze situatie doet zich met name voor wanneer de geleverde warmte niet geschikt is voor verwarming van tapwater, zoals bijvoorbeeld bij lage temperatuurverwarming met een temperatuur van 30°-50° Celsius.
b) De levering van warmte die uitsluitend direct geschikt is voor ruimteverwarming.	Warmtelevering die uitsluitend direct geschikt is voor ruimteverwarming en niet direct geschikt om tapwater op te warmen. Dit betekent dat de temperatuur van de geleverde warmte lager is dan een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
c) De levering van warmte met een temperatuur die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater.	De gebruiker is in staat om zijn woon- of bedrijfsruimte te verwarmen zonder dat hij de geleverde warmte met behulp van een eigen voorziening (bijvoorbeeld een warmtepomp) moet opwaarderen tot een hogere temperatuur. Tapwater wordt ofwel apart geleverd door een warmtebedrijf ofwel zelf gemaakt. Het warm tapwater kan door de gebruiker zelf geproduceerd worden door: - de geleverde warmte op te waarderen tot een temperatuur die geschikt is om tapwater op te warmen tot die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, of - tapwater zelf te verwarmen met een aparte installatie tot een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het gaat hier vaak om ruimteverwarming van lage temperatuur (ca. 30° tot 50° Celsius). De warmte die wordt geleverd moet door de gebruiker met een eigen voorziening (bijvoorbeeld een warmtepomp) worden opgewaardeerd tot een temperatuur die geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater.

- Het gaat hier over het algemeen om ZLT-systemen (lager dan 30° Celsius).
- d) De levering van:
- a. warmte die uitsluitend bestemd is voor de verwarming van tapwater en een temperatuur heeft die direct geschikt is voor de verwarming van tapwater tot een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
 - b. warm tapwater op een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
- De levering van uitsluitend warmte ten behoeve van de verwarming van tapwater of de directe levering van warm tapwater.

Voor de eerste categorie (categorie a) stelt de ACM het maximale tarief voor levering van warmte vast volgens de methode op basis van de gasreferentie zoals opgenomen in artikel 7.4 en 7.5 van het besluit.

Indien het warmtebedrijf warm tapwater als apart product levert (categorie a, ii) reguleert de wet alleen de kosten die het warmtebedrijf voor het verwarmen van het tapwater aan de verbruiker in rekening mag brengen. De kosten voor de inkoop van het tapwater zelf worden niet gereguleerd door de wet. Deze kosten kunnen apart aan de verbruiker in rekening gebracht worden.

Voor de categorieën b, c en d zijn aparte methoden opgenomen voor het vaststellen van het maximale tarief door de ACM. Deze methoden staan beschreven in artikel 7.5, tweede en derde lid, van het besluit. Ook deze methoden zijn gebaseerd op de integrale kosten die een verbruiker zou moeten maken voor het verkrijgen van dezelfde hoeveelheid warmte bij het gebruik van gas als energiebron (de gasreferentie), met een correctie.

Voor warmtelevering die uitsluitend bedoeld is voor ruimteverwarming (categorie b) en voor warmtelevering die uitsluitend bedoeld is voor tapwater of de directe levering van warmtapwater (categorie d) mag maximaal de helft van het vaste (gebruiksonafhankelijke) deel van het maximale tarief in rekening worden gebracht (artikel 7.4, tweede lid). Dit geldt ook voor centrale aansluitingen in de situaties van doorlevering. Wanneer warmte ten behoeve van ruimteverwarming en (warmte ten behoeve van) tapwater door twee verschillende warmtebedrijven geleverd worden, mogen beide warmtebedrijven dus de helft van het vaste deel van het maximale tarief in rekening brengen. Voor het vaste deel van het maximale tarief mag wel het volledige tarief in rekening worden gebracht door beide warmtebedrijven. De kosten die de verbruiker hiervoor betaalt zijn immers afhankelijk van zijn verbruik.

De temperatuur die nodig is om te zorgen dat de geleverde warmte direct geschikt is voor ruimteverwarming hangt af van de binneninstallatie. De temperatuur van de warmte moet dan ook afgestemd zijn op het afgiftesysteem in de woning. De belangrijkste klassen van temperaturen zijn momenteel:

- 90/70 systeem (HT, hoge temperatuur). Het gaat hier om klassieke verwarming waarbij de binneninstallatie beschikt over radiatoren. In de winter wordt de warmte op 90° Celsius geleverd en wordt op 70° Celsius terug geleverd aan het warmtenet.
- 70/50 systeem (MT, middentemperatuur). Met dit systeem kan nog worden verwarmd met standaard radiatoren. Wel kan het vergoten van de radiatoren en/of een bepaalde mate van isolatie nodig zijn om de woning voldoende te kunnen verwarmen met deze temperatuur.

- 50/30 systeem (LT, lage temperatuur). Een binneninstallatie waarbij kan worden verwarmd met 50° Celsius moet tenminste voorzien zijn van lage-temperatuurradiatoren of vloerverwarming.
- Bij 40/30° Celsius is alleen vloerverwarming nog geschikt als afgiftesysteem.

De projectontwikkelaar van een nieuwbouwproject of de eigenaar van de woning is verantwoordelijk voor het installeren van een systeem dat geschikt is om de ruimte te verwarmen met de leveringstemperatuur die met het warmtebedrijf overeengekomen wordt. De wet bepaalt in dat in de aansluitovereenkomst (artikel 2.25 van de wet) en in de leveringsovereenkomst (artikel 2.31 van de wet) moet worden opgenomen aan welke kenmerken de binneninstallatie moet voldoen en wat de warmtebehoefte van het gebouw is, zodat met de geleverde warmte de ruimte kan worden verwarmd tot een binnentemperatuur van minimaal 20 graden Celsius uitgaande van een buitentemperatuur die niet lager is dan -10 graden Celsius. Als de geleverde warmte voldoende temperatuur heeft om onder deze voorwaarden ruimte te kunnen verwarmen, dan kan de geleverde warmte worden geclassificeerd als warmte die geschikt is voor ruimteverwarming. Voor bestaande situaties bepaalt artikel 13.20 van de wet dat de kenmerken van het gebouw en de warmtebehoefte uit de huidige leveringsovereenkomst in de nieuwe overeenkomsten worden overgenomen. Als deze informatie niet in de bestaande overeenkomsten staat, dan wordt er uitgegaan van de feitelijke binneninstallatie en warmtebehoefte van het gebouw, tenzij er sprake is van gebrekkig onderhoud.

Voor de levering van warmte met een temperatuur die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater (categorie c) is bepaald dat alleen een vastrecht (gebruiksonafhankelijk tarief) in rekening mag worden gebracht. Dit omdat de gebruiker aanvullende kosten moet maken om de geleverde warmte met behulp van een eigen voorziening op te waarden tot een temperatuur die geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater. Het gaat hier om de kosten van de aanschaf of huur van de eigen voorziening, het onderhoud daarvan en de energiekosten voor het gebruik van deze voorziening. Daarnaast is het verbruik van warmte met ZLT heel moeilijk te meten.

Het vastrecht dat aan de gebruiker in rekening mag worden gebracht voor categorie c is gebaseerd op het vermogen van de aansluiting voor de levering van warmte. Het aansluitvermogen van de aansluiting moet door het warmtebedrijf zijn opgenomen in de leveringsovereenkomst. Momenteel is een temperatuur van ongeveer 30° Celsius de praktische ondergrens voor verwarmingssystemen. Het vastrecht voor deze categorie bestaat uit een basistarief voor aansluitingen met een vermogen tot en met 3 kilowatt. Indien een aansluiting een groter vermogen heeft dan 3 kilowatt kan een opslag in rekening worden gebracht voor iedere kilowatt extra aansluitvermogen. Het bedrag van het basistarief en de opslag worden vastgesteld bij ministeriële regeling.

In de leveringsovereenkomst moet aangegeven zijn wat de minimum- en maximumtemperatuur van de geleverde warmte is. De categorie waaronder de levering valt, ligt daarmee vast en kan alleen veranderen door aanpassing van het contract. Het is dus niet mogelijk om bijvoorbeeld tussen de seizoenen te wisselen in de categorie warmte die geleverd wordt.

7.2.3. Het maximale tarief voor de levering van warmte aan kleinverbruikers

In artikelen 7.4, 7.5 en 7.6 van het besluit zijn regels opgenomen voor het berekenen van het maximale tarief voor de levering van warmte. Dit maximale tarief is gebaseerd op het niet-meer-dan-anders'-principe (hierna: NMDA-principe) met een correctie voor de verhoging van de energiebelasting.

De ACM stelt dit maximale tarief vast op basis van de prijsformule uit artikel 7.3 van het besluit en maakt daarbij gebruik van de componenten zoals die zijn gespecificeerd in de artikelen 7.4 en 7.5 van het besluit. De artikelen 7.4 en 7.5 van het besluit geven hiermee inzicht in de kostencomponenten van gaslevering, waaruit het maximale tarief voor warmtelevering is

opgebouwd. De toetsing zelf geschiedt aan het totale maximale tarief ($P_{\max_w}$) en niet aan de losse componenten, omdat deze componenten slechts iets zeggen over de kostenopbouw in de gassituatie. De kostenopbouw in de warmtesituatie kan verschillen van de kostenopbouw in de gassituatie zonder dat dit leidt tot een hogere totaalprijs.

Bij de bepaling van het maximale tarief op basis van het NMDA-principe wordt uitgegaan van de rendementsmethode. Dit betekent dat de bepaling van de variabele, of gebruiksafhankelijke, kosten wordt gedaan op basis van het brandstofrendement van de warmteproductie.

Het maximale tarief op basis van het NMDA-principe is gebaseerd op de integrale kosten die een verbruiker zou moeten maken voor het verkrijgen van dezelfde hoeveelheid warmte bij het gebruik van gas als energiebron. De integrale kosten in deze gassituatie bestaan zowel uit een vast deel (gebruiksonafhankelijk) als een variabel deel (gebruiksafhankelijk). Zoals blijkt uit artikel 7.3 is het maximale tarief daarom opgebouwd uit deze twee kostencomponenten. In de volgende twee paragrafen zal op elk component een nadere toelichting worden gegeven.

Bij de bepaling van het maximale tarief van warmte dient de gassituatie als referentiesituatie. Het maximale tarief is een nationaal geldend tariefplafond voor alle verbruikers met een aansluitingscapaciteit tot 100 kW. Ten behoeve van de bepaling van het maximale tarief kan de referentiesituatie als volgt gespecificeerd worden:

- Bij de bepaling van de kostencomponenten wordt de warmteverbruiker vergeleken met een referentieverbruiker in de gassituatie. De referentieverbruiker in de gassituatie kan worden omschreven als een aangeslotene op het gastransportnet met een G6 aansluiting met een gasverbruik van een gemiddeld huishouden en een combiketel met HR107 label met comfortklasse CW4 voor tappen.
- Bij de bepaling van tarieven van netbeheerders wordt in het algemeen gebruik gemaakt van een gewogen gemiddelde van alle regionale netbeheerders. Deze weging kan geschieden op basis van de door de ACM vastgestelde rekenvolumes.

Het vaste tarief

Het vaste of gebruiksonafhankelijke tarief bestaat uit twee onderdelen:

1. de jaarlijkse vaste kosten voor levering, transport en aansluiting van gas,
2. het verschil tussen de gebruikskosten in een gassituatie en in een warmtesituatie.

Hieronder wordt ingegaan op elk van deze componenten.

1) Vaste kosten voor levering, transport en aansluiting van gas

Deze kosten bestaan uit:

- a. De gemiddelde vaste tarieven van een kleinverbruikers gasleveringscontract; deze tarieven komen tot stand in een geliberaliseerde markt, dientengevolge is ervoor gekozen om deze tarieven jaarlijks door de ACM te laten vaststellen in het maximale tarief door middel van een gemiddelde van de vaste tarieven voor gaslevering van de overeenkomsten tussen warmtebedrijf en verbruiker van de bekende éénjaarscontracten met vaste prijs op basis van het G1 tarief van de grootste 10 Nederlandse gasleveranciers, voor het jaar t . Indien zich de situatie voordoet dat de 10 grootste gasleveranciers geen contracten met vaste prijs aanbieden voor volgend jaar, wordt een door de ACM te bepalen alternatief gebruikt.
- b. Het gemiddelde tarief voor transportafhankelijke verbruikerstarieven van de regionale gasnetbeheerders; dit tarief wordt voor iedere netbeheerder afzonderlijk vastgesteld door de ACM, ten behoeve van onderhavige maatregel van bestuur wordt een gewogen gemiddelde genomen van de tarieven van de regionale netbeheerders van het jaar t .
- c. Het gemiddelde tarief voor transportafhankelijke verbruikerstarieven van de regionale gasnetbeheerders (capaciteitstarief); dit tarief wordt voor iedere netbeheerder afzonderlijk vastgesteld door de ACM, ten behoeve van onderhavige maatregel van bestuur wordt een gewogen gemiddelde genomen van de tarieven van de regionale netbeheerders voor de G6 aansluitingen van het jaar t .

d. Het jaarlijkse bedrag dat een gasverbruiker verschuldigd is ten behoeve van de instandhouding van de gasaansluiting (periodieke aansluitbijdrage); dit tarief wordt voor iedere netbeheerder afzonderlijk vastgesteld door de ACM, ten behoeve van onderhavige maatregel van bestuur wordt een gewogen gemiddelde genomen van de tarieven van de regionale netbeheerders voor de G6 aansluitingen van het jaar t .

Bovenstaande kostencategorieën omvatten alleen de vaste kosten voor levering, transport en aansluiting van regionale netbeheerders. De kosten voor de transportdiensten van de landelijk gasnetbeheerder komen in het gasleveringscontract terug in het tarief per kubieke meter gas. Dit deel van de kosten komt in het maximale tarief voor warmte tot uiting in het variabele deel van het maximale tarief.

2) Verschil in gebruikskosten

De gebruikskosten in een gassituatie zijn gemiddeld hoger dan de gebruikskosten in een warmtesituatie. Bij de bepaling van het maximale tarief dient de gassituatie als referentie. Omdat de warmteverbruiker de meerkosten voor het gebruik van een cv-ketel uitspaart, dienen deze uitgespaarde kosten meegenomen te worden bij de bepaling van de maximale jaarlijkse vaste kosten. Bij deze vermeden gebruikskosten gaat het dus alleen om de meerkosten van de gassituatie ten opzichte van de warmtesituatie en niet om de totale gebruikskosten in de gassituatie.

Naast de tarieven voor warmtelevering maakt de warmteverbruiker ook kosten voor een afleverset en voor het meten van het verbruik. Zoals hierboven vermeld, bepaalt de wet dat het een exclusieve taak van het warmtebedrijf is om ervoor te zorgen dat een verbruiker beschikt over een afleverset en een warmtemeter. De verbruikskosten bij warmte bestaan dus in de meeste gevallen uit het tarief voor het huren van een afleverset en voor het meten van het verbruik van warmte. In sommige historisch ontstane situaties kan een afleverset eigendom zijn van de verbruiker of gebouweigenaar. In die situaties kan aangenomen worden dat de kapitaal- en onderhoudskosten van een afleverset, die als basis dienen voor het bepalen van het maximumtarief voor de huur van een afleverset door de ACM, een goede afspiegeling vormen van de kapitaal- en onderhoudskosten van de verbruiker.

Bij de bepaling van de gebruikskosten van een cv-ketel in de gassituatie wordt uitgegaan van de meest gebruikte ketel, een combiketel met HR107 label met comfortklasse CW4 voor tappen. De bepaling van de gebruikskosten in de warmtesituatie wordt gebaseerd op een afleverset met comfortklasse CW4 voor tappen, bestaande uit een warmtewisselaar en een warmtemeter.

In de gassituatie is gemeengoed dat de cv-ketel wordt aangeschaft door de eigenaar van de woning, die zelf zorgdraagt voor het onderhoud en vervanging. Daarnaast betaalt de verbruiker in een gassituatie een afzonderlijk meettarief.

Op basis van bovenstaande worden voor de vaststelling van de vermeden gebruikskosten per jaar de kapitaal- en onderhoudskosten van een cv-ketel en het jaarlijkse meettarief, vergeleken met de jaarlijkse kapitaal- en onderhoudskosten van een afleverset en de meetkosten voor warmte. Het besluit bepaalt dat bij de berekening van de onderhoudskosten uitgegaan wordt van de gemiddelde kosten van de (verschillende soorten) onderhoudscontracten voor een cv-ketel die in de markt worden aangeboden. Bij ministeriële regeling wordt hier verder invulling aan gegeven.

Zowel de kosten van een cv-ketel als van een afleverset worden bepaald door de ACM. Aangezien de ACM de kapitaal- en onderhoudskosten van een afleverset gebruikt voor het bepalen van het maximumtarief voor de huur van een afleverset, kunnen zij deze kengetallen ook gebruiken voor de berekening van het vaste deel van de maximumprijs voor de levering van warmte.

De meetkosten bij warmte zijn gelijk gesteld aan de meetkosten op basis van het gewogen gemiddelde van de meettarieven voor G6-aansluitingen (gas) waarvan de maximale hoogte, door

de ACM wordt vastgesteld. De meetkosten in de warmtesituatie worden verondersteld gelijk te zijn aan die in de gassituatie en worden derhalve op dezelfde wijze bepaald.

Het besluit bepaalt daarnaast dat een deel van het vaste tarief in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar in plaats van de gebruiker, als de gebouweigenaar de verhuurder van de gebruiker is. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 7.2.1.

Voor grootverbruikers die warmte doorleveren geldt een hoger maximum vast tarief dan voor kleinverbruikers. Aan een gebruiker met een centrale aansluiting voor levering van warmte met een vermogen van meer dan 100 kilowatt kan een opslag voor het gebruiksonafhankelijke deel van het maximumtarief worden opgelegd voor iedere kilowatt vermogen boven de 100 kilowatt. De opslag wordt door de ACM vastgesteld met inachtneming van de formule die is opgenomen in het vijfde lid, van artikel 7.4 van het besluit. Volgens deze formule stelt ACM deze opslag per kilowatt extra vermogen van de aansluiting vast door het verschil tussen de vaste kosten van een aansluiting van 100 kilowatt (VKw 100 kW) en de vaste kosten van een aansluiting van 1000 kilowatt (VKw 1000 kW) te delen door 900 (kilowatt). De vaste kosten van de aansluiting tot en met 100 kilowatt worden daarbij door ACM vastgesteld met inachtneming van de formule opgenomen in het eerste lid, van artikel 7.4 van het besluit. Voor het bepalen van de vaste kosten van een 1000 kilowatt aansluiting maakt ACM gebruik van de methode voor het vaststellen van het vaste deel van het maximale tarief van het eerste lid van artikel 7.4 (de gasreferentie). In een ministeriële regeling kunnen nadere eisen voor deze berekening worden uitgewerkt.

Het variabele tarief

Het variabele of gebruiksaafhankelijke tarief betreft het tarief per GJ geleverde warmte. Dit tarief is gelijk voor kleinverbruikers en grootverbruikers die warmte doorleveren zoals bedoeld in artikel 7.35 van de wet. De bepaling van de kosten geschiedt volgens de rendementsmethode. Centraal in deze benadering staat het brandstofrendement van de warmteproductie. Dit is de hoeveelheid gas die nodig is om een bepaalde hoeveelheid warmte, uitgedrukt in GJ, te verkrijgen. Het gaat hierbij om warmte voor ruimteverwarming en tapwater (warm water voor sanitaire doeleinden en huishoudelijk gebruik).

Het brandstofrendement van de warmteproductie kan worden beïnvloed door verschillende factoren. Een element dat van grote invloed is op het brandstofrendement is de energetische waarde van het aardgasgebruik in de gaswoning. Dit element bepaalt het rendement dat een gasketel in praktijk haalt en wordt in beschouwing genomen bij de bepaling van het maximale tarief. De energetische waarde van het aardgasgebruik in een gaswoning hangt af van de verhouding tussen warmte die wordt opgewekt voor tapwater en voor ruimteverwarming. De totale warmtevraag bestaat uit ruimteverwarming en warm tapwater. De verhouding hiertussen is van belang omdat het ketelrendement voor ruimteverwarming hoger is dan het ketelrendement voor warm tapwater.

Ter bepaling van het brandstofrendement dient dus een aantal factoren vastgesteld te worden; de verhouding tussen de warmtevraag voor ruimteverwarming en voor warm tapwater en de gemiddelde rendementen voor ruimteverwarming en voor tapwater. De invloed die deze factoren hebben op het brandstofrendement kan in de toekomst veranderen. Zo kan bijvoorbeeld het verschil in rendement tussen warmte opgewekt voor ruimteverwarming en voor tapwater kleiner worden, waardoor de invloed van de verhouding tussen ruimteverwarming en tapwater op het totale rendement kan verminderen. Bij een rendement van 100% zouden de variabele kosten alleen nog afhankelijk zijn van de stookwaarde van aardgas. Om rekening te kunnen houden met deze tendens, wordt de referentiewaarde van deze factoren vastgesteld bij ministeriële regeling zodat ze indien gewenst door de minister kunnen worden gewijzigd zonder een lang proces.

Uit de formule voor de variabele warmtekosten blijkt dat het variabele deel van de NMDA-prijs wordt bepaald door het brandstofrendement en twee andere factoren; de bovenwaarde van de

verbrandingswaarde van aardgas en de gasprijs. De bovenwaarde van de verbrandingswaarde wordt vastgesteld in een ministeriële regeling.

De referentiegasprijs betreft het gemiddelde gebruikafhankelijke deel van de gasprijs (kubieke meter prijs) en wordt gebaseerd op de gemiddelde gebruikafhankelijke gasprijs. Deze gemiddelde prijs wordt berekend op basis van het gebruikafhankelijke deel van de gasleveringstarieven van overeenkomsten tussen het warmtebedrijf en verbruiker voor éénjaarscontracten met een vaste prijs. Het gaat daarbij om het door de Nederlandse gasleveranciers bekendgemaakte G1 tarief voor het jaar t waarvoor de tarieven worden vastgesteld, inclusief energiebelasting vastgesteld op het niveau van het jaar 2024 en gecorrigeerd met inflatie, uitgedrukt in euro per m³ (zie voor de toelichting op de energiebelasting paragraaf 7.2.1 hierboven). De regiotarieven worden daarbij ongewogen gemiddeld per leverancier. Gasleveranciers maken normaliter voor elk jaar de prijzen bekend van jaarcontracten met vaste prijs voor het komende jaar. Ten behoeve van de bepaling van de referentiegasprijs in jaar t wordt gekeken naar de éénjaarscontracten die worden aangeboden in september, oktober en november van jaar $t-1$. Zie voor de toelichting op deze peildata paragraaf 7.2.1. Het G1 tarief dient hier als basis omdat dit tarief geldt voor alle kleinverbruikers en daarom het best vergelijkbaar is met de groep verbruikers waarop de wet zich richt. Indien zich de situatie voordoet dat de 10 grootste gasleveranciers geen contracten met vaste prijs aanbieden voor komend jaar, wordt een door de ACM te bepalen alternatief gebruikt.

7.2.4. Regulering van tarieven voor koude

De wet reguleert de levering van koude in beginsel niet. Dit is echter anders indien de levering van koude noodzakelijk is voor een efficiënte werking van de collectieve warmtevoorziening en het warmtebedrijf om die reden de verbruiker uitsluitend de mogelijkheid biedt om warmte in combinatie met koude af te nemen. De verbruiker betaalt bij deze systemen voor het gebruik van het systeem, waarmee zowel warmte als koude geleverd wordt.

De situatie waarbij de levering van koude noodzakelijk is om een systeem voor warmtelevering efficiënt te laten werken en het warmtebedrijf alleen de mogelijkheid om warmte in combinatie met koude af te nemen, doet zich thans vrijwel alleen voor bij bodemenergiesystemen, zoals met name warmte-koude-opslagsystemen (WKO). Deze situatie kan zich echter ook voordoen bij andere opslagsystemen.

Wanneer een warmtebedrijf ervoor kiest een verbruiker niet de vrije keuze te bieden om koude af te nemen, wordt het maximale tarief van koudelevering met behulp van warmte-koudesystemen gereguleerd op basis van de methode opgenomen in artikel 7.6 van het besluit. Op deze manier wordt voorkomen dat aan deze gebonden verbruikers excessieve bedragen in rekening worden gebracht voor koude. Deze methode is gelijk aan de methode zoals was opgenomen in het Warmtebesluit.

Methode voor het vaststellen van maximaal tarief voor koude

De methode voor het bepalen van het maximale tarief voor het gebruik van warmte-koude systemen wordt gebaseerd op de gemiddelde werkelijke kosten van de warmtebedrijven voor de aanleg, het beheer en de exploitatie van warmte-koudesystemen. Ten behoeve van het bepalen van deze methode is destijds onderzoek verricht door Royal Haskoning¹⁸ en zijn toen gesprekken gevoerd met zowel warmtebedrijven met warmte-koudesystemen als verbruikers aangesloten op warmte-koudesystemen. Hieruit is gebleken dat:

- er een grote variëteit aan warmte-koudesystemen bestaat;
- de kosten van warmtebedrijven voor het aanleggen, onderhouden en exploiteren van warmte-koudesystemen onderling sterk verschillen;

¹⁸ RoyalHaskoningDHV (2017), Tariefregulering levering koude en lauw water in het kader van de Warmtewet: (Referentie: I&BBE9187R001F01)

- het niet mogelijk is om binnen de kosten van het aanleggen, onderhouden en exploiteren van warmte-koudesystemen een onderscheid te maken tussen de kosten voor het leveren van warmte en de kosten voor het leveren van koude.

Om enerzijds recht te kunnen doen aan de grote variëteit aan warmte-koudesystemen en anderzijds een einde te maken aan de excessen in de kosten die aan sommige verbruikers in rekening worden gebracht voor levering van warmte en koude met warmte-koudesystemen zijn destijds tijdens de voorbereiding van het wijzigen van het Warmtebesluit verschillende mogelijkheden voor prijsregulering onderzocht. Daarbij is als uitgangspunt gehanteerd dat een gemiddeld warmte-koudesysteem met een redelijk rendement moet kunnen worden geëxploiteerd. Daarnaast is geconstateerd dat het vaststellen van een enkel (uniform) maximale tarief voor alle warmte-koudesystemen geen recht doet aan de variëteit aan projecten en bijbehorende kosten van de warmtebedrijven voor het aanleggen, onderhouden en exploiteren van deze systemen. Hierbij kan met name worden gedacht aan de verschillende temperaturen warmte die met behulp van warmte-koudesystemen aan de verbruikers geleverd worden.

In het licht van deze constatering is gekozen voor een systeem waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen:

- warmtelevering met behulp van een warmte-koudesysteem, en
- koudelevering met behulp van een warmte-koudesysteem.

Warmtelevering met behulp van een warmte-koudesysteem wordt daarbij op dezelfde wijze gereguleerd als de levering van warmte afkomstig uit andere warmtebronnen. Dit omdat het product dat aan de verbruikers geleverd wordt niet afwijkt van het product dat met behulp van andere productie-installaties geleverd wordt. Op basis van de temperatuurcategorie van de geleverde warmte wordt derhalve een onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten warmte-koudesystemen.

Voor de levering van koude is, net als bij ZLT-netten, bepaald dat alleen een gebruiksonafhankelijk tarief in rekening mag worden gebracht. Dit omdat het warmtebedrijf geen extra kosten maakt als er meer koude afgenomen wordt.

De kosten die aan de verbruiker in rekening worden gebracht voor koudelevering met behulp van warmte-koudesystemen worden vastgesteld door de ACM op basis van de formule in artikel 7.10, tweede lid, van dit besluit. Het maximale tarief voor koudelevering met behulp van warmte-koudesystemen bestaat daarbij uit twee onderdelen:

- een basistarief voor koudelevering met behulp van warmte-koudesystemen waarbij wordt uitgegaan van een standaardaansluiting voor koude met een aansluitvermogen van 2 kW, en;
- een opslag per kilowatt extra vermogen van de aansluiting voor aansluitingen met een vermogen van meer dan 2 kW.

Het tarief voor levering van koude met warmte-koudesystemen wordt in rekening gebracht per kilowatt aansluitvermogen voor koude, waarbij als ondergrens 2 kilowatt is genomen.

Voor systemen tot en met 2 kilowatt geldt het basistarief. Voor het basistarief is uitgegaan van een standaard aansluitvermogen van een aansluiting voor koude op een warmte-koudesysteem van 2 kilowatt. Deze waarde is berekend op basis van een gemiddeld koelend vermogen van 20 watt per vierkante meter gekoeld vloeroppervlak en een gemiddeld woonoppervlak van 100 m². Wanneer het aansluitvermogen groter is dan 2 kilowatt wordt een opslag per tiende kilowatt extra aansluitvermogen opgeteld bij het basistarief. De parameters (het basistarief en de opslag) in deze formule worden ingevuld in de ministeriële regeling.

Overgangsrecht

Voor bestaande projecten waarvoor met verbruikers voor de datum van inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit leveringsovereenkomsten op 1 januari 2020 zijn afgesloten wordt voorzien in

overgangsrecht in lijn met hoe dit ook reeds in het Warmtebesluit was geregeld (artikel 7.10, vierde lid). Dit wordt verder toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

7.2.5 Tariefregulering voor de levering van warmte aan verhuurders/VvE's die warmte doorleveren

Er is sprake van doorlevering van warmte als de verhuurder of een VvE warmte geleverd krijgt van een warmtebedrijf en hij deze warmte vervolgens aan zijn eigen huurders of VvE-leden doorlevert. In deze situatie heeft het warmtebedrijf geen overeenkomst met de individuele verbruikers, maar met de doorleverancier (verhuurder of een VvE). Bij doorlevering van warmte is er altijd sprake van een centrale leveringsaansluiting waarop de verhuurder respectievelijk VvE de warmte van het warmtebedrijf ontvangt. Daarnaast vindt de doorlevering van warmte vanuit de centrale aansluiting aan de huurders respectievelijk leden altijd plaats via een in pandig leidingstelsel.

Centrale aansluitingen bedienen meerdere huishoudens en hebben daarom in veel gevallen een hoger vermogen dan 100 kW. Daarmee zijn dit geen kleinverbruikersaansluitingen en zouden ze in fase 1 zonder additionele regels niet onder tariefregulering voor kleinverbruikers vallen. In artikel 7.35 van de wet is geregeld dat de levering van warmte aan doorleveranciers dezelfde tariefregulering van toepassing is als op levering van kleinverbruikers. In fase 1 zijn de variabele leveringstarieven voor centrale aansluitingen gelijk gesteld aan de variabele leveringstarieven voor individuele aansluitingen. Vaste en eenmalige tarieven worden gedifferentieerd, waarbij er differentiatie plaatsvindt op basis van het vermogen van de aansluiting. Zie verder de beschrijving van de regulering van afzonderlijke tarieven.

7.2.6. Het aansluittarief

In artikel 7.7 van dit besluit is opgenomen dat voor verschillende categorieën leveringsaansluitingen verschillende maximale eenmalige aansluittarieven kunnen worden vastgesteld. De methode voor het berekenen van deze aansluittarieven komt overeen met de methode die is gehanteerd in de Warmtewet en het Warmtebesluit.

In artikel 7.7 van dit besluit worden verschillende categorieën leveringsaansluitingen vastgesteld waarvoor de ACM verschillende maximale eenmalige aansluittarieven kan vaststellen. Aparte categorieën zijn vastgesteld voor leveringsaansluitingen die zich op meer en minder dan 25 meter afstand bevinden van een bestaand warmtenet. Om ervoor te zorgen dat warmtebedrijven niet met onredelijk hoge kosten te maken krijgen indien een nieuw aan te sluiten warmteverbruiker zich ver van een bestaand warmtenet bevindt, maakt het besluit een onderscheid tussen aansluitingen met een lengte van maximaal 25 meter en daarboven. Tot en met 25 meter wordt daarmee beschouwd als een standaardlengte voor de aansluiting aan een collectieve warmtevoorziening. Voor de bepaling van de grens bij 25 meter is aansluiting gezocht bij de bestaande praktijk bij gasnetten, waar eenzelfde onderscheid in de eenmalige tarieven voor het realiseren van een aansluiting wordt gemaakt. De lengte van de aansluitingen wordt bepaald door de afstand tussen het hart van de dichtstbijzijnde warmtedistributieleiding en de koppeling van de hoofdafsluiter. Indien de afstand groter is dan 25 meter worden meerkosten per meter meerlengte vastgesteld.

Binnen de categorie centrale leveringsaansluitingen is een onderscheid gemaakt tussen eenmalige aansluittarieven voor verschillende soorten doorlaatwaarden van nieuwe centrale leveringsaansluitingen. Dit onderscheid sluit aan bij de werkelijke kosten voor de aanleg van deze aansluitingen. De kosten nemen namelijk toe naarmate de doorlaatwaarde van de aansluiting toeneemt.

De tarieven voor de categorieën opgenomen in artikel 7.7, eerste lid, onderdelen a, b, c (i t/m iii) en d (i t/m iii) worden vastgesteld op basis van de gemiddelde werkelijke kosten voor de betreffende categorie aansluitingen. De ACM stelt in dat geval het tarief vast op basis van een representatieve steekproef van gerealiseerde aansluitingen. Het warmtebedrijf dient de benodigde gegevens over de werkelijke kosten van een nieuwe aansluiting aan te leveren aan de ACM. De ACM heeft de mogelijkheid deze informatie te verifiëren aan de hand van externe bronnen.

Daarnaast kan de ACM de kosten van de categorie aansluitingen ook vaststellen op basis van door de ACM verkregen marktgegevens over de kosten van de desbetreffende categorie aansluitingen. Tevens stelt ACM de kosten per meter meerlengte per categorie vast.

In het kostengebaseerde tarief voor aansluiten wordt geen redelijk rendement toegepast. Het redelijk rendement op gemaakte kosten dient in tariefregulering om de vermogenskosten te dekken. Het is van toepassing op kosten van investeringen die niet direct via de tarieven worden terugverdiend, maar die worden geactiveerd (opgenomen in de activawaarde) en geleidelijk opgenomen in tarieven via afschrijvingen. Omdat het bedrijf direct moet betalen voor de investering maar die pas over meerdere jaren door het bedrijf wordt terugverdiend, moet de investering in de tussentijd worden gefinancierd. Hiervoor maakt het warmtebedrijf kosten.

Het aansluittarief wordt gebaseerd op de totale gemiddelde kosten van aansluiten of afsluiten; deze kosten worden niet geactiveerd maar gelijk in rekening gebracht bij verbruikers. Ze hoeven dus niet te worden gefinancierd en er is geen sprake van vermogenskosten, en er is geen sprake van activawaarde waarop het redelijk rendement zou kunnen worden toegepast. Om dezelfde reden wordt er geen redelijk rendement opgenomen in het kostengebaseerde tarief voor het afsluiten (zie paragraaf 7.2.7).

Voor de eenmalige aansluitbijdrage gelden voor warmte-koude-opslaginstallaties geen aparte tarieven omdat hier onvoldoende aanleiding toe wordt gezien en dit de regulering onnodig complex zou maken.

7.2.7. Overige goederen en diensten: afsluittarief

In artikel 7.8 van het besluit zijn regels opgenomen voor de vaststelling door de ACM van de maximale tarieven die door warmtebedrijven in rekening mogen worden gebracht voor overige goederen en diensten. De enige dienst die hierin onder is gebracht is de afsluiting van een individuele of collectieve aansluiting op een warmtenet of in pandig leidingstelsel of een gedeeltelijke afsluiting van een individuele aansluiting op een warmte-koudesysteem. In artikel 7.8 van het besluit worden nadere regels gesteld over de berekening van de hoogte van het tarief voor afsluiting of gedeeltelijke afsluiting.

Op grond van artikel 2.30, eerste lid, van de wet wordt voorzien in één tarief voor het afsluiten van een individuele leveringsaansluiting op een collectief warmtesysteem. Er is daarbij geen onderscheid meer in een tarief voor tijdelijke- of definitieve afsluiting zoals het geval was in het eerdere warmtebesluit. Dit artikel is opgenomen in de wet met een amendement.¹⁹

Ook voor het afsluiten van een centrale aansluiting is gekozen om voor één tarief te kiezen. In de praktijk blijkt dat het tijdelijk afsluiten van een centrale aansluiting vrijwel niet voorkomt.

Bij de berekening van de hoogte van het afsluittarief onderscheiden we de volgende situaties:

- a. het afsluiten van een individuele aansluiting op een warmtenet of een in pandig leidingstelsel;
- b. het afsluiten van een centrale aansluiting op een warmtenet of een in pandig leidingstelsel;
- c. het gedeeltelijk afsluiten van een individuele aansluiting op een warmte-koudesysteem.

Voor wat betreft de onder a en b genoemde situaties wordt daarbij het volgende opgemerkt.

Artikel 2.30 van de wet geeft aan dat, indien mogelijk, de afsluiting zich beperkt tot het verwijderen van de afleverset voor warmte en het afsluiten of anderszins buiten bedrijf stellen van de leidingen. In dit geval zijn de werkzaamheden voor het warmtebedrijf beperkt van aard, en zullen de kosten voor afsluiten voor het warmtebedrijf lager zijn.

Vanuit beheer oogpunt van het warmtebedrijf of vanuit gemeentelijk beleid voor ondergrondse infrastructuur kan het echter alsnog nodig of gewenst zijn om alle infrastructuur van de aansluiting

¹⁹ Kamerstukken II, 2024-25, 36 576, nr. 115.

te verwijderen in het geval van een afsluiting. In dit geval zijn de kosten voor afsluiten voor het warmtebedrijf hoger.

Het afsluittarief wordt gebaseerd op de gemiddelde kosten, waarbij de ACM ook marktgegevens kan betrekken. Het ligt daarmee voor de hand dat het afsluittarief op een niveau komt dat tussen de kosten van tijdelijke en definitieve afsluitingen in ligt. Dit geeft een prikkel om, waar mogelijk en kosteneffectief, de afsluiting te beperken tot het verwijderen van de afleverset en het afsluiten of anderszins buiten bedrijf stellen van de leidingen, in lijn met artikel 2.30, eerste lid, van de wet. Aan de andere kant geeft het de mogelijkheid om de volledige aansluiting weg te halen als dat voor het warmtebedrijf tot een gunstiger situatie leidt op het gebied van beheer of als de gemeente dit vereist. Voor het berekenen van het afsluittarief wordt geen redelijk rendement toegepast; zie voor een toelichting paragraaf 7.2.6 over het tarief voor aansluiten.

Bij de in artikel 7.8, eerste lid, onderdeel c, van het besluit genoemde situatie gaat het om warmte-koudesystemen waarbij de levering van koude noodzakelijk is voor een efficiënte werking van de collectieve warmtevoorziening en het warmtebedrijf om die reden de gebruiker uitsluitend de mogelijkheid biedt om warmte in combinatie met koude af te nemen. Als dat niet het geval is, is de tariefregulering zoals uitgewerkt in artikel 7.8 van dit besluit niet van toepassing op de kosten die in rekening worden gebracht voor het gebruik nemen van warmte-koudesystemen. Wanneer een gebruiker is aangesloten op een warmte-koudesysteem en gebruik maakt van de mogelijkheid om geen of niet langer koude af te nemen zal het koudedeel van de aansluiting worden afgesloten. Om te voorkomen dat voor een gedeeltelijke afsluiting onredelijke tarieven in rekening worden gebracht, wordt ook voor die situatie van gedeeltelijke afsluiting een maximumtarief vastgesteld door ACM.

Voor het tarief voor afsluiten wordt in dit besluit bepaald dat de regulering wordt gebaseerd op de gemiddelde werkelijke kosten die gepaard gaan met de betreffende vorm van afsluiting. In artikel 7.8, tweede lid, van het besluit wordt bepaald dat de ACM de gemiddelde werkelijke kosten van de benodigde inspanning van het warmtebedrijf voor de betreffende vorm van afsluiting als basis hanteert bij het vaststellen van de maximumtarieven. Bij de berekening van de maximumtarieven kan de ACM bijvoorbeeld rekening houden met de kosten van arbeid en de kosten van eventuele benodigde materialen voor de afsluiting. De ACM stelt in dat geval het tarief vast op basis van een representatieve steekproef van gerealiseerde afsluitingen. Het warmtebedrijf dient de benodigde gegevens over de werkelijke kosten van afsluitingen aan te leveren aan de ACM. Het is daarbij niet de bedoeling dat eventuele gedeelde inkomsten door afsluiting meegenomen worden in de kosten. De ACM heeft de mogelijkheid deze informatie te verifiëren aan de hand van externe bronnen. Daarnaast kan de ACM de kosten van de verschillende vormen van afsluitingen ook vaststellen op basis van door de ACM verkregen marktgegevens over de kosten van de desbetreffende manier van afsluiten.

7.2.8. Tarieven voor verhuur afleverset

De wet bepaalt in artikel 2.49 dat het een exclusieve taak van het warmtebedrijf is om ervoor te zorgen dat een gebruiker beschikt over een afleverset en een warmtemeter. In artikel 7.9 van het besluit zijn regels opgenomen omtrent de berekening van de hoogte van het door de ACM vast te stellen maximale tarief voor het in gebruik nemen van een afleverset en het vaststellen van categorieën en aanvullende functionaliteiten van afleversets. Deze regels komen overeen met de regels in de Warmtewet en het Warmtebesluit.

Artikel 7.2, vijfde lid, onderdeel b, van de wet maakt mogelijk dat voor verschillende categorieën en aanvullende functionaliteiten van afleversets verschillende maximumtarieven worden vastgesteld. Dit biedt de mogelijkheid om bij de vaststelling van de maximale tarieven beter recht te kunnen doen aan de diversiteit aan afleversets.

In artikel 7.9, eerste lid, van het besluit worden verschillende categorieën afleversets vastgesteld. Daarbij wordt allereerst een onderscheid gemaakt tussen de individuele afleverset en collectieve

afleverset. Deze twee categorieën afleversets zijn vervolgens ieder verder onderverdeeld op grond van de hoofdfunctionaliteit van de afleverset:

- a. de levering van warm water ten behoeve van uitsluitend ruimteverwarming;
- b. de levering van warm water ten behoeve van uitsluitend warm tapwater;
- c. de levering van warm water ten behoeve van beide.

Het totaal aantal categorieën komt daarmee uit op zes.

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de kenmerkende functionaliteiten van deze categorieën afleversets. Teneinde het voor de ACM mogelijk te maken om per categorie een tarief vast te stellen kan bij de invulling van die nadere regels worden gedacht aan het nader en preciezer omschrijven van de betreffende functionaliteiten van de categorieën afleversets. Voor iedere categorie afleverset stelt de ACM vervolgens een maximum basistarief vast (artikel 7.9, vijfde lid).

Het maximale tarief voor de verhuur van een afleverset bestaat naast een basistarief voor een categorie ook uit een jaarlijkse opslag of jaarlijkse afslag per aanvullende functionaliteit, waarbij de opslag positief is (bij meerkosten) en de afslag negatief (bij minderkosten). Afleversets kunnen namelijk in de praktijk op een aantal functionaliteiten verschillen. Daarbij kan worden gedacht aan een hoger of lager vermogen bij ruimteverwarming en een hogere of lagere CW-waarde bij warm tapwater. Ook indien slechts een deel van de afleverset in eigendom is van het warmtebedrijf kan er sprake zijn van een aanvullende functionaliteit, omdat dat deel van de afleverset dan waarschijnlijk afwijkt van de op grond van artikel 7.9, eerste lid, vastgestelde categorieën afleversets en de op grond van artikel 7.9, vijfde lid, onderdeel b, vastgestelde kenmerkende functionaliteiten van deze categorieën afleversets.

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent het door de ACM vaststellen van aanvullende functionaliteiten. Gelet op de uitvoeringslasten die een mogelijk zeer grote hoeveelheid verschillende aanvullende functionaliteiten voor de ACM met zich meebrengt, kan daarbij worden gedacht aan een (tijdelijke) limitatieve lijst van aanvullende functionaliteiten. Het via de afleverset kunnen voorzien in de levering van koude zal daarbij in ieder geval niet als een aanvullende functionaliteit worden beschouwd.

Versillen met de categorie waarvoor de ACM het eerdergenoemde maximum basistarief heeft vastgesteld kunnen leiden tot een hogere of lagere kostprijs op basis waarvan een hoger of lager tarief voor het in gebruik nemen van een afleverset gerechtvaardigd is. Daarom voorziet artikel 7.9, zesde lid, van dit besluit in de mogelijkheid om in dergelijke gevallen een hoger of lager maximaal tarief vast te stellen. Daarbij is bepaald dat ACM alleen dan een aanvullende functionaliteit vaststelt als de meer- of minderkosten zodanig significant zijn dat een hoger of lager tarief gerechtvaardigd is. Er wordt vanuit gegaan dat er in ieder geval geen sprake is van een significant verschil als de meer- of minderkosten leiden tot een tariefwijziging per verbruiker van minder dan € 1 per maand.

In de praktijk komt het ook voor dat voor aanvullende functionaliteiten geen periodiek tarief in rekening wordt gebracht maar dat is overeengekomen dat de betreffende jaarlijkse opslag of afslag via een eenmalige bijdrage of teruggave met de verbruiker wordt verrekend. Om die reden voorziet dit besluit er ook in dat de ACM voor aanvullende functionaliteiten naast een maximale jaarlijkse opslag of afslag van het tarief ook een maximale eenmalige bijdrage of teruggave vaststelt (artikel 7.9, derde lid, onderdeel b, tweede volzin). Bij toepassing door het warmtebedrijf van een eenmalige bijdrage of teruggave voor een aanvullende functionaliteit komt deze voor de gehele economische levensduur van de functionaliteit in de plaats van een jaarlijkse opslag of afslag.

Voor de invulling van de berekening van het maximale basistarief, de jaarlijkse opslag of afslag per aanvullende functionaliteit of de eenmalige bijdrage of teruggave is gekozen voor een

berekening die uitgaat van de gemiddelde kosten die warmtebedrijven maken. De ACM zal deze kosten bepalen op basis van een representatieve steekproef van afleversets en aanvullende functionaliteiten. Het warmtebedrijf dient de benodigde gegevens over de werkelijke kosten van de afleversets en functionaliteiten aan te leveren aan de ACM. De ACM heeft de mogelijkheid deze informatie te verifiëren aan de hand van externe bronnen. Daarnaast kan de ACM de kosten van de verschillende afleversets en aanvullende functionaliteiten ook vaststellen op basis van door de ACM verkregen marktgegevens over de kosten van de desbetreffende afleverset of aanvullende functionaliteit. Het kan hier onder andere gaan om prijzen van fabrikanten van afleversets en de kosten van installateurs voor de installatie van afleversets. Zo zal naar verwachting bij collectieve afleversets relatief vaak gebruik worden gemaakt van door ACM zelf verkregen marktgegevens. Bij collectieve afleversets is veelal sprake van een aan iedere specifieke situatie aangepast vermogen van de afleverset, waardoor het gelet op het kleine aantal afleversets met een bepaald specifiek vermogen zeer moeilijk is om de meer- of minderkosten vast te stellen op basis van een steekproef.

De vaststelling van het maximale basistarief is gebaseerd op twee componenten. In de eerste plaats de gemiddelde jaarlijkse kapitaalkosten, welke bestaan uit afschrijvingskosten en een vermogensvergoeding ten aanzien van de aanschaf en installatie van de afleverset voor warmte uit de desbetreffende categorie. In de tweede plaats de gemiddelde jaarlijkse operationele kosten welke bestaan uit de onderhoudskosten van de afleverset uit de desbetreffende categorie. De ACM stelt ten aanzien van de vermogensvergoeding een redelijk rendement vast.

Voor de bepaling van de opslag of afslag voor een aanvullende functionaliteit wordt alleen uitgegaan van de eerste van de twee hierboven genoemde componenten, dat wil zeggen de gemiddelde jaarlijkse kapitaalkosten. Hiervoor is gekozen omdat de onderhoudskosten reeds zijn verdisconteerd in het basistarief en aanvullende functionaliteiten in zijn algemeenheid weinig extra onderhoudskosten met zich meebrengen.

Indien en voor zover de meer- of minderkosten van een aanvullende functionaliteit via een eenmalige bijdrage of teruggave voor de gehele economische levensduur wordt verrekend, dan wordt het betreffende bedrag bepaald op basis van de gemiddelde meer- of minderkosten in verband met de aanschaf en installatie van de functionaliteit. De betreffende bijdrage of teruggave geldt daarbij voor de periode van de door de ACM vast te stellen gemiddelde economische levensduur van de betreffende functionaliteit. Na die periode, en alleen bij een feitelijke vervanging van een afleverset, zal de gebruiker door het warmtebedrijf in staat worden gesteld om de aanvullende functionaliteit opnieuw af te nemen. In dat geval kan een warmtebedrijf het eenmalige bedrag wederom in rekening brengen.

Verder regelt het besluit dat het tarief voor de afleverset in het geval dat de kleinverbruiker geen gebouweigenaar is en wanneer de gebouweigenaar de verhuurder van de kleinverbruiker is, in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 7.2.1 van deze toelichting.

7.2.9. Eisen aan aanbod levering warmte dat afwijkt van het maximale tarief

De wet biedt warmtebedrijven in 7.1, vijfde lid, de mogelijkheid om, binnen strikte voorwaarden, tarieven aan te bieden die afwijken van het wettelijk maximaal tarief voor levering van warmte van artikel 7.1, eerste lid, van de wet. Dit maakt het onder andere mogelijk voor het warmtebedrijf om met een gebruiker een andere tariefstructuur af te spreken dan door de ACM op grond van artikel 7.10 van dit besluit vastgestelde maximale vaste en variabele tarieven.

Dit kan bijvoorbeeld gewenst zijn in het geval van het leveren van ZLT-warmte, die de gebruiker nog zelf met een warmtepomp moet opwarmen. Voor deze warmte bepaalt artikel 7.4 van het besluit dat het variabele tarief gelijk is aan nul, zodat er alleen een vast tarief in rekening kan worden gebracht. Het belangrijkste reden hiervoor is dat het meten van het warmteverbruik in het geval van deze warmte niet kostenefficiënt is. Artikel 2.42, achtste lid, van de wet bepaalt dan ook

dat er voor deze categorie warmte geen meetverplichting geldt. Het kan echter voorkomen dat het voor het goed functioneren van de ZLT-netten van belang is dat er met een vorm van gebruiksafhankelijke tarieven aan prikkels worden gegeven aan verbruikers om het net efficiënt te gebruiken en in balans te houden. In die situaties kan het warmtebedrijf artikel 7.1, vijfde lid, van de wet gebruiken om gebruiksafhankelijke tarieven af te spreken, in ruil voor een lager vast tarief.

Het aanbod moet, op grond van artikel 7.1, vijfde lid, van de wet, in ieder geval een aanbod bevatten om warmte geleverd te krijgen tegen het maximale tarief van artikel 7.1, eerste lid, van de wet. De verbruiker moet dus vrijwillig kiezen voor een dergelijk afwijkend aanbod, waarbij hij ook de mogelijkheid moet houden om warmte op basis van gereguleerde tarieven af te nemen.

Artikel 7.1, zesde lid, van de wet bepaalt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld aan een aanbod dat afwijkt van het maximale tarief. Hiermee moet worden voorkomen dat een verbruiker instemt met een aanbod waar hij later spijt van krijgt. Zodoende moet het warmtebedrijf de verbruiker vooraf goed informeren over de consequenties van zijn keuze en moet voldoende duidelijk zijn dat de verbruiker ook voor het maximale tarief kan kiezen. Ook moet voor de verbruiker duidelijk zijn of, en zo ja wanneer, hij op een later moment weer kan kiezen voor het maximale tarief.

In artikel 7.10 van dit besluit zijn regels opgenomen waar een aanbod dat afwijkt van het maximale tarief aan moet voldoen. Ten eerste is bepaald dat het aanbod van het warmtebedrijf moet worden gebaseerd op de persoonlijke situatie van de verbruiker en dat het warmtebedrijf bij ieder aanbod de verbruiker voorziet van transparante informatie over tarieven en voorwaarden. Deze transparante informatie over tarieven en voorwaarden omvat daarbij in ieder geval informatie over de looptijd van de aangeboden overeenkomst, wat in het kader van de overeenkomst wordt geleverd en de prijs die daarvoor in rekening wordt gebracht, het opzeggen van de overeenkomst, de opzegtermijn en de gevolgen van het aflopen van de overeenkomst. Bij ministeriële regeling kunnen vervolgens nadere regels kunnen worden gesteld over het bepalen van de persoonlijke situatie van de verbruiker en de transparante informatie over tarieven en voorwaarden. Omdat het warmtebedrijf verplicht is om altijd het aanbod te doen om warmte geleverd te krijgen tegen ten hoogste het maximale tarief, gelden genoemde eisen ook voor dit aanbod.

In het besluit wordt voorts bepaald dat het warmtebedrijf verplicht is om de verbruiker er schriftelijk en in heldere bewoordingen op te wijzen dat hij bij aanvaarding van het aanbod gedurende de looptijd van de te sluiten overeenkomst geen beroep kan doen op de bescherming van het maximale tariefbepaling van artikel 7.1 van de wet. Dit om ervoor te zorgen dat verbruikers zich bewust zijn van de gevolgen als zij kiezen voor een aanbod waarvoor de bescherming van het maximale tarief niet geldt. Het kan voorkomen dat, vóórdat een warmtebedrijf een afwijkend aanbod doet, een woningcorporatie of een gemeente afspraken heeft gemaakt met het warmtebedrijf die bepalen dat er aan de bewoners altijd een lager tarief in rekening zal worden gebracht dan het maximumtarief. In dat geval zou het afwijkend aanbod van het warmtebedrijf ook informatie moeten bevatten of de verbruiker na afloop van de overeenkomst met het afwijkend aanbod nog steeds aanspraak kan maken op dergelijke afspraken.

Ter bescherming van de verbruiker is tot slot bepaald dat een overeenkomst voor bepaalde tijd na afloop van de looptijd automatisch (van rechtswege) wordt omgezet naar een overeenkomst waarbij warmte wordt geleverd tegen ten hoogste het maximale tarief. Ook voor een overeenkomst voor bepaalde tijd geldt overigens dat die informatie moet bevatten over de gevolgen van het aflopen van de overeenkomst. De automatische omzetting geldt niet als het warmtebedrijf en de verbruiker voor het einde van de looptijd van de overeenkomst een nieuwe warmteleveringsovereenkomst sluiten tegen een tarief dat afwijkt van het maximale tarief. Er geldt dan wel de voorwaarde dat het warmtebedrijf de verbruiker ook hier een aanbod moet

hebben gedaan dat voldoet aan de voornoemde voorwaarden. Het warmtebedrijf kan, maar is niet verplicht om opnieuw een dergelijk aanbod te doen.

§ 7.3. Tariefregulering levering van warmte aan ten hoogste 10 kleinverbruikers

Voor de heel kleine systemen met ten hoogste 10 kleinverbruikers geldt op grond van de wet een lichtere reguleringssystematiek. In artikel 7.13 van het besluit zijn hier nadere regels voor opgenomen. Warmtebedrijven stellen zelf warmtetarieven vast die kostengebaseerd en transparant moeten zijn. Op verzoek van verbruikers toetst de ACM de tarieven. Voor deze toetsing stelt de ACM toetsingscriteria vast in een beleidsregel. Het is daarbij belangrijk dat consumenten zelfstandig kunnen beoordelen of aan toetsingscriteria wordt voldaan. Zo kunnen een groot aantal verzoeken worden voorkomen. Dit kan leiden tot een melding bij de ACM. De ACM voert vervolgens de toets binnen zes maanden uit. Als deze toetsing leidt tot een conclusie dat tarieven niet op kosten zijn gebaseerd, worden de tarieven voor het betreffende jaar gecorrigeerd. Er vindt geen correctie voor voorgaande jaren plaats.

§ 7.4. Nadere regels vaststellen start-GAW

Artikel 7.11 van de wet bepaalt dat de ACM binnen een bepaalde termijn de gestandaardiseerde activawaarde (GAW) van het warmtenet en de overige activa van het aangewezen warmtebedrijf vaststelt bij inwerkingtreding van de wet (hierna: start-GAW).

De GAW is de waarde van de activa van het warmtebedrijf die vastgesteld of goedgekeurd is door de toezichthouder, in dit geval de ACM, met als doel om de kosten te bepalen ten behoeve van kostengebaseerde tariefregulering. Deze waarde wordt normaliter bepaald op basis van de investeringskosten, verminderd met afschrijvingen. Voor activa die na de inwerkingtreding van de wet zullen worden aangeschaft of aangelegd, zal de ACM in de regulatorische accounting regels en het tariefreguleringsmethodebesluit bepalen hoe de kosten van investeringen moeten worden bepaald. De gestandaardiseerde activawaarde is het resultaat van deze regels. De investeringen die in het verleden zijn gedaan, zijn niet volgens de regulatorische accounting regels jaarlijks bijgehouden. Daarom is het nodig om voor bestaande activa een beginwaarde van de activa vast te stellen, die later op basis van door de ACM vastgestelde regels zal worden geactualiseerd. Deze beginwaarde wordt ook wel de start-GAW genoemd.

Naast tariefregulering speelt de GAW van het warmtenet ook een rol in het bepalen van de hoogte van de tegenprestatie bij het overdracht van het warmtenet in het geval de aanwijzing wordt overgedragen op een ander warmtebedrijf. Doordat het een input is voor tariefregulering, is de GAW namelijk medebepalend voor de hoogte van kostengebaseerde tarieven en daarmee voor de verdienpotentie en de marktwaarde van het warmtenet. De methode voor het bepalen van deze tegenprestatie wordt bepaald in artikel 2.45 van dit besluit. Zie ook paragraaf 2.5.2 van deze toelichting.

In artikel 7.11 van de wet is opgenomen dat de ACM eerst een methode moet vaststellen waarin wordt bepaald hoe de ACM de start-GAW zal bepalen. In artikel 7.11 van dit besluit worden nadere regels gesteld over deze methode. Ook bepaalt dit besluit binnen welke termijn de ACM de start-GAW moet vaststellen. De nadere regels over het vaststellen van de methode zijn bedoeld om aan de ACM en warmtebedrijven duidelijkheid te geven over de reikwijdte van de activa die moeten worden gewaardeerd.

Termijn vaststellen start-GAW

Het besluit bepaalt dat de ACM de start-GAW vaststelt binnen twee jaar nadat het warmtebedrijf voor desbetreffende kavel een aanwijzing krijgt op grond van overgangsrecht in artikel 13.2 van de wet. Gekozen is om de termijn te koppelen aan het moment van de aanwijzing, omdat op dat moment het gebied van de aanwijzing vaststaat en het duidelijk wordt om activa uit welk gebied het moet gaan. Gemeenten moeten binnen een jaar na inwerkingtreding van artikel 13.2 van de wet aanwijzingen verlenen. Een snellere aanwijzing betekent ook dat de start-GAW sneller kan worden vastgesteld.

De termijn van twee jaar is nodig omdat de ACM voor alle bestaande aangewezen warmtebedrijven onderzoek naar de activa moet verrichten en individuele besluiten moet nemen over de start-GAW. Er zijn op dit ongeveer 35 warmtenetten met meer dan 1500 aansluitingen, die naar verwachting een aanwijzing krijgen. Het zal dus naar verwachting gaan om ongeveer 35 besluiten. Dit betekent overigens niet dat het voor alle warmtebedrijven twee jaar zal duren: in veel gevallen kan het proces naar verwachting sneller verlopen. Dit is onder andere afhankelijk van de beschikbaarheid van de gegevens over de kosten van de in het verleden gemaakte investeringen. Het ligt ook voor de hand om voor de gevallen waarin de aanwijzing naar verwachting binnen een korte periode zal worden overgedragen, de start-GAW eerder vast te stellen zodat die een basis kan zijn voor de tegenprestatie.

Reikwijdte beperkt tot warmtekavels waarvoor op grond van het overgangsrecht in artikel 13.2 een warmtebedrijf wordt aangewezen

Artikel 7.11, tweede lid, van de wet bepaalt dat de ACM de gestandaardiseerde activawaarde bepaalt zoals die waarde was bij inwerkingtreding van de wet. Op dat moment zijn er alleen bestaande activa van warmtebedrijven die op grond van het overgangsrecht in artikel 13.2 een aanwijzing zullen krijgen. De reikwijdte van het bepalen van de start-GAW is daarom beperkt tot warmtebedrijven die op grond van 13.2 van de wet worden aangewezen. In het besluit wordt deze reikwijdte verduidelijkt.

Voor nieuwe, nog aan te leggen, collectieve warmtevoorzieningen waarvoor op grond van artikel 2.5, eerste lid, of 2.7, eerste lid, van de wet een warmtebedrijf zal worden aangewezen zal de ACM te zijner tijd ook de activawaarde moeten bepalen voor de kostengebaseerde tariefregulering en de bepaling van de tegenprestatie bij overdracht van de aanwijzing. Voor deze categorie collectieve warmtevoorzieningen kunnen echter per direct in jaarlijkse rapportages de investeringen worden opgegeven conform de door de ACM op grond van artikel 7.10 van de wet vast te stellen regulatorische accountingregels. Er zijn dus geen historische activa waarvan de start-GAW moet worden bepaald. De ACM zal in tariefreguleringsbesluiten voor de kostengebaseerde tariefregulering de GAW voor deze categorie collectieve warmtevoorzieningen bepalen. Het bepalen van de GAW van deze categorie warmtebedrijven zal dus niet plaatsvinden in een apart "GAW-besluit" maar zal een onderdeel zijn van verschillende tariefreguleringsbesluiten die de ACM neemt.

Uit deze bepaling volgt ook dat de activa van kleine collectieve systemen die geen aanwijzing hebben, uitgesloten worden van het vaststellen van de start-GAW. Voor deze systemen zal de GAW naar verwachting minder een rol spelen in tariefregulering en er geldt voor deze systemen ook niet de tegenprestatie die hoort bij het overdragen van de aanwijzing.

Activa gebruikt voor uitvoeren wettelijke taken door aangewezen warmtebedrijven

Het besluit bepaalt in het eerste lid, onderdeel b van artikel 7.11 dat de reikwijdte beperkt is tot de activa die gebruikt worden voor het uitvoeren van de wettelijke taken, zoals beschreven in artikel 2.13 van de wet, op warmtekavels waarvoor een warmtebedrijf op grond van het overgangsrecht in artikel 13.2 van de wet een aanwijzing krijgt. Voor het uitvoeren van deze taken ontvangt het warmtebedrijf namelijk een tarief, dat vanaf fase 2 gebaseerd zal zijn op de efficiënte kosten, waaronder ook de kosten voor aanleg of aanschaf van de activa ten behoeve van de transport en levering van warmte op desbetreffende kavel. Ook de overdracht van het warmtenet na afloop van de aanwijzing heeft betrekking op dat onderdeel van het warmtenet dat gebruikt wordt om warmte voor een bepaalde kavel te transporteren en te leveren.

Omdat het gaat om alle activa die gebruikt worden voor het uitvoeren van de wettelijke taken, is de scope van de start-GAW niet beperkt tot de waarde van assets die zich fysiek binnen de warmtekavel bevinden. Ook "overhead" zoals ICT, hardware of het hoofdkantoor, die zich buiten de warmtekavel bevinden is hier onderdeel van voor zover deze activa gebruikt worden voor het uitvoeren van de wettelijke taken voor de betreffende warmtekavels. Doorgaans zullen zulke overhead slechts ten dele gebruikt worden voor het uitvoeren van de wettelijke taken op een

specifiek warmtekavel en worden verdeelsleutels gebruikt om de activa toe te rekenen aan verschillende activiteiten en verschillende warmtekavels.

Uit deze bepaling volgt ook dat bepaalde activa buiten de reikwijdte van de start-GAW kunnen vallen. Zo kan de ACM bepaalde type buiten de scope van de start-GAW laten, omdat dit geen activa zijn die worden gebruikt t.b.v. uitvoeren van de wettelijke taken. Het ligt voor de hand dat de ACM deze keuzes maakt en onderbouwt in het methodebesluit, bedoeld in artikel 7.11, eerste lid, van de wet. Activa die niet worden gebruikt voor de wettelijke taken, worden niet meegenomen in de start-GAW. De waarde van deze activa heeft dus geen invloed op de hoogte van gereguleerde tarieven, of de gereguleerde tegenprestatie bij de overdracht van het warmtenet. De overnemende en overdragende partij zijn vrij om zelf een prijs voor deze activa af te spreken.

Daarnaast volgt uit de bepaling dat het gaat om activa die gebruikt worden voor het uitvoeren van wettelijke taken dat activa die uitsluitend worden gebruikt voor transport en levering van warmte die onder één van de uitzonderingen in artikel 1.2, eerste lid, van de wet valt niet worden betrokken bij de vaststelling van de start-GAW. In de situaties genoemd in artikel 1.2, eerste lid, van de wet mag warmte getransporteerd of geleverd worden zonder aanwijzing. De wettelijke taken, bedoeld in artikel 2.13 van de wet zijn taken voor aangewezen warmtebedrijven met een aanwijzing voor de warmtekavel. Activa die uitsluitend gebruikt worden voor de uitzonderingsgevallen benoemd in artikel 1.2, eerste lid, van de wet zijn dus geen activa die gebruikt worden voor de uitvoering van de wettelijke taken bedoeld in artikel 2.13 van de wet.

Activa die worden gebruikt voor de levering van warmte aan grootverbruikers vallen wel binnen de reikwijdte omdat de levering aan grootverbruikers ook behoort tot de wettelijke taken. Ook deze activa moeten namelijk in de handen zijn van het aangewezen warmtebedrijf, als het gaat om de activa die behoren tot het warmtenet, en zullen daarom mogelijk moeten worden overgedragen tegen een gereguleerde tegenprestatie. Daarnaast zal een later moment tariefregulering voor warmtelevering aan grootverbruikers in werking treden. Hiervoor zal de GAW van de activa die gebruikt worden voor deze warmtelevering nodig zijn.

In artikel 7.11, tweede lid, onderdeel b, van het besluit wordt verder bepaald dat vlottende activa en goodwill geen deel uitmaken van de activa die in de start-GAW worden opgenomen. Goodwill wordt niet gebruikt voor wettelijke taken, en vlottende activa lenen zich vanwege hun volatiel karakter niet voor het opnemen in de gestandaardiseerde activawaarde

Economisch eigendom

Economisch eigendom is het uitgangspunt voor het bepalen van de start-GAW. De waarde van de bron wordt bijvoorbeeld, als deze in eigendom is van het aangewezen warmtebedrijf, een onderdeel van de bepaling van de start-GAW. Voor het warmtenet bepaalt de wet in artikel 2.45 dat het warmtebedrijf over de eigendom moet beschikken. Daarop zijn in artikel 13.10 van de wet uitzonderingen opgenomen, waarin het aangewezen warmtebedrijf uitsluitend over het economisch eigendom hoeft te beschikken (artikel 13.10, eerste lid, van de wet) dan wel het aangewezen warmtebedrijf niet over het economisch eigendom hoeft te beschikken (artikel 13.10, tweede tot en met vierde lid, van de wet). De situaties die bedoeld zijn in het tweede tot en met vierde lid, van artikel 13.10, van de wet worden niet betrokken bij het vaststellen van de start-GAW van het warmtenet. De eigenaar heeft geen aanwijzing, er kan dus geen sprake zijn van een overdracht van aanwijzing. Er is dus geen noodzaak om de start-GAW van het net vast te stellen om de tegenprestatie te bepalen. Voor tariefregulering zal het aangewezen warmtebedrijf operationele kosten maken om van deze leidingen, installaties en hulpmiddelen gebruik te maken. Het aangewezen warmtebedrijf moet namelijk een overeenkomst sluiten met de eigenaar, waarbij het aangewezen warmtebedrijf ook een vergoeding zou moeten betalen. Deze operationele kosten kunnen worden behandeld als andere inkoop (bijvoorbeeld de inkoop van warmte) en als zodanig worden opgenomen in de kostengebaseerde tarieven. Hieruit volgt dat het ook voor tariefregulering niet nodig is om de start-GAW van deze leidingen vast te stellen.

Activa behorende tot het warmtenet en de overige activa

Artikel 7.11 van de wet bepaalt dat de start-GAW van 'het warmtenet en de overige activa' moet worden bepaald. De gedachte is dat voor de tariefregulering alle activa die gebruikt worden voor het uitvoeren van de wettelijke taken in principe van belang zijn, maar alleen het warmtenet moet worden overgedragen. Het is daarom wenselijk dat aparte start-GAW's worden bepaald voor respectievelijk het warmtenet en de overige activa. Na het vaststellen van de start-GAW moeten ook de jaarlijkse mutaties van de GAW's apart worden bepaald. Dit voor respectievelijk het warmtenet en de overige activa. Dat betekent dat een toerekening van activa nodig is naar warmtenet en overige activa. Daarbij wordt aangesloten bij de definitie van het warmtenet, zoals opgenomen in artikel 1.1 van de wet.

De overige activa zijn alle activa waarvan het warmtebedrijf het economisch eigendom heeft, maar die niet onder de definitie van het warmtenet vallen. Een productie-installatie of een deel van het hoofdkantoor zullen bijvoorbeeld onderdeel zijn van de overige activa.

Activa deels gebruikt voor wettelijke taken voor aangewezen warmtebedrijven

Als activa van het warmtebedrijf gedeeltelijk worden gebruikt voor het uitvoeren van de wettelijke taken, bedoeld in artikel 2.13 van de wet (bijvoorbeeld levering van warmte aan kleinverbruikers) en gedeeltelijk voor andere doeleinden (bijvoorbeeld levering van warmte aan industrie of tuinders) dan zal de ACM de waarde van die activa toerekenen aan het uitvoeren van de wettelijke taken op basis van de mate waarin deze taken bijdragen aan de kosten van deze activa. Daarbij ligt het wel voor de hand dat de ACM bij het bepalen van de start-GAW de volledige waarde van de activa berekent en in het besluit opneemt en vervolgens een toerekening maakt.

Activa van het warmtebedrijf die volledig worden gebruikt voor andere doeleinden dan het uitvoeren van de wettelijke taken, bedoeld in artikel 2.13 van de wet, (bijvoorbeeld: een leiding die uitsluitend wordt gebruikt voor levering aan tuinders) kunnen volledig buiten beschouwing blijven bij de bepaling van de start-GAW.

Voor het bepalen van de tegenprestatie voor overdracht van het warmtenet ligt het in de rede dat de volledige waarde wordt gebruikt van de activa van het warmtebedrijf die gedeeltelijk worden gebruikt voor het uitvoeren van de wettelijke taken. Een warmtebedrijf kan een leiding die wordt gebruikt voor zowel levering aan tuinders als aan kleinverbruikers namelijk niet gedeeltelijk overdragen. Ook daarom is het wenselijk dat de ACM de volledige waarde van zulke activa bepaalt.

Activa in aanbouw

Het vierde lid, van artikel 7.11 van het besluit bepaalt daarnaast dat de waarde van de activa in aanbouw op het moment van inwerkingtreding van artikel 7.11 van de wet worden betrokken bij de start-GAW. Dit met als doel het bepalen van de tegenprestatie bij overdracht. Het aangewezen warmtebedrijf dat de aanwijzing overdraagt heeft namelijk ook geïnvesteerd in de activa die nog niet in gebruik zijn genomen, en zou voor deze kosten gecompenseerd moeten worden. Voor de tariefregulering kan de ACM uitgaan van de GAW van alleen in gebruik genomen activa.

De ACM zal verder bepalen hoe moet worden omgegaan met de ontwikkelkosten, dat wil zeggen kosten die gemaakt worden om bepaalde activa te ontwikkelen zoals bijvoorbeeld de kosten van het onderzoek naar nieuwe bronnen, of voorbereidend werk voor de aanleg van een nieuw warmtenet. Het kan wenselijk zijn om ontwikkelkosten in de activawaarde op te nemen zodat ze via tariefregulering gespreid over een langere periode terugverdiend kunnen worden. Als ontwikkelkosten niet als investeringen worden aangemerkt en als zodanig worden betrokken bij de start-GAW dan worden deze als operationele kosten beschouwd en als zodanig betrokken bij het bepalen van de kosten van het warmtebedrijf. De afweging of ontwikkelkosten worden betrokken bij het bepalen van de start-GAW zal door de ACM worden gemaakt.

Eenmalige bijdragen derden

Voor de bepaling van de start-GAW is in artikel 7.11, vijfde lid, van het besluit opgenomen dat in het verleden ontvangen eenmalige bijdragen, zoals investeringssubsidies of kostendekkingsbijdragen, in mindering gebracht moeten worden op de start-GAW. Dat geldt dus ook als deze door het warmtebedrijf zijn gepassiveerd (en dus strikt genomen geen 'activa' zijn). Als zulke eenmalige bijdragen niet op de start-GAW in mindering worden gebracht dan zou het warmtebedrijf dubbel worden gecompenseerd voor een deel van investeringen: eerst met investeringssubsidies of kostendekkingsbijdragen, en daarna opnieuw via kostengebaseerde tarieven of de tegenprestatie. Eenmalige bijdragen worden in beginsel toegerekend aan het warmtenet, dat wil zeggen dat ze leiden tot de verlaging van de start-GAW waarde van het warmtenet, tenzij de bijdrage aantoonbaar betrekking heeft op overige activa.

Er gelden twee uitzonderingen waarbij eenmalige bijdragen niet in mindering gebracht moeten worden op de start-GAW (opgenomen in artikel 7.11, zevende lid, van het besluit):

1. Eenmalige bijdragen die het warmtebedrijf heeft ontvangen met als doel om de tarieven voor een specifieke groep verbruikers te verlagen moeten niet in mindering gebracht worden op de GAW. Het komt in de praktijk voor dat een warmtebedrijf met bijvoorbeeld een gebouweigenaar afsprekt dat de gebouweigenaar (bijvoorbeeld een woningcorporatie) een eenmalige bijdrage betaalt en het warmtebedrijf in ruil daarvoor voor een specifieke groep verbruikers (bijvoorbeeld de huurders van de woningcorporatie) lagere tarieven dan de door de ACM vastgestelde maximale tarieven in rekening brengt. De ACM moet bij het bepalen van de maximale tarieven dan geen rekening houden met zulke onderlinge afspraken. De eenmalige bijdrage moet daarom niet in mindering gebracht worden op de GAW, omdat dan het maximale tarief voor alle verbruikers verlaagd wordt en niet het te betalen tarief voor een specifieke groep verbruikers.
2. Subsidies die aantoonbaar zijn verstrekt met het doel om het rendement van het warmtebedrijf te verhogen en dus niet om de kostengebaseerde tarieven voor verbruikers te verlagen.

Periodieke bijdragen – zoals exploitatiesubsidies of andere periodieke bijdragen – hoeven niet in mindering gebracht te worden op de GAW. Deze kunnen in mindering gebracht worden op de berekende jaarlijkse kosten. Op deze manier leiden ook deze bijdragen tot een verlaging van kostengebaseerde tarieven.

§ 7.5. Tariefregulering warmtetransportnetten

7.5.1. Methodebesluit

In artikel 7.37, derde lid, van de wet wordt bepaald dat de methode die de ACM gebruikt om de toegestane warmtetransportinkomsten vast te stellen kostengebaseerd moet zijn inclusief een door de ACM vastgesteld redelijk rendement. Verder wordt voorgeschreven dat de methode een efficiëntieprikkel dient te bevatten die de warmtetransportbeheerder stimuleert efficiënte kosten te maken die in het economisch verkeer gebruikelijk zijn. In artikel 7.37 van de wet wordt voorgeschreven dat de ACM in het methodebesluit ook de duur van de reguleringsperiode bepaald. Verder dient de ACM in het methodebesluit vast te stellen wanneer sprake is van een significante en onverwachte stijging van de kosten, als bedoeld in artikel 7.37, tweede lid, van de wet.

Redelijk rendement

In artikel 7.37 van de wet wordt ook bepaald dat ACM in het methodebesluit een redelijk rendement vast stelt als bedoeld in artikel 7.37, derde lid, van de wet. Het ligt in de rede dat de ACM dit doet aan de hand het gewogen gemiddelde van de kostenvoet vreemd en eigen vermogen ofwel de WACC.

Efficiëntieprikkel

Voorts dient de methode een efficiëntieprikkel te bevatten. In reguliere markten vormt concurrentie tussen aanbieders de belangrijkste drijfveer om efficiëntie te verhogen. Zoals

omschreven in de algemene toelichting van de wet is bij warmtetransportnetten echter sprake van een monopolie. In zo'n geval kan met sectorspecifieke regulering de gereguleerde partij worden geprikkeld tot efficiëntie. In het onderzoek dat Ecorys heeft gedaan naar de tariefregulering is voorgesteld om bij warmtetransportnetten onderscheid te maken tussen een efficiëntieprikkel voor kosten van aanleg (en ontwikkeling) en operationele kosten.²⁰ Omdat het aantal voorziene warmtetransportnetten beperkt is, is een efficiëntieprikkel op basis van maatstafconcurrentie geen werkbare optie. Ontwikkelingskosten kunnen volgens gangbare boekhoudkundige regels doorgaans niet geactiveerd worden. Voor warmtetransportnetten is het echter wenselijk dat deze wel in de GAW kunnen worden opgenomen. De ACM kan voor warmtetransportnetten in de RAR-regels vooraf vastleggen dat ontwikkelingskosten, indien ze als efficiënt beoordeeld worden, tot vergoeding kunnen komen via gereguleerde tarieven.

Voor het vaststellen van een efficiëntieprikkel voor de aanleg en ontwikkeling geldt dat er al een belangrijke prikkel uitgaat van de aanbestedingen die een warmtetransportbeheerder doet voor de inkoop van materialen en werkzaamheden. In aanvulling daarop wordt in artikel 7.15 van dit besluit de verplichting opgenomen om de warmtetransportbeheerder een validatie van de businesscase uit te laten voeren in opdracht van de ACM. De validatie dient te worden uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau, die aan de hand van kengetallen toetst of de investeringsramingen in de businesscase marktconform zijn. Ook wordt gekeken of de mate waarin mogelijkheden om warmteverliezen te beperken voldoende worden benut. De validatie dient plaats te vinden na het opstellen van het eerste warmtetransportinvesteringsplan, bedoeld in artikel 5.9, eerste lid, van de wet, en voorafgaand aan het moment van het doen van investeringen. Dit geldt zowel voor de initiële aanleg als bij substantiële uitbreidingen van een warmtetransportnet. Wanneer tijdens de realisatie sprake is van een verschil tussen de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling van een warmtetransportnet van meer dan 15 procent ten opzichte van de voorziene gevalideerde kosten of indien eventuele in het onderzoek aangedragen aanvullende mogelijkheden om warmteverliezen te beperken niet worden benut, maakt de warmtetransportbeheerder hiervan melding bij de ACM. Wanneer het gaat om een kostenverhoging dient de warmtetransportbeheerder aannemelijk te maken dat het om efficiënte kosten gaat. Wanneer de uitkomsten van aanbestedingen afwijken van de prognoses wordt dit sowieso beschouwd als efficiënt. Indien de ACM beoordeelt dat er sprake is van efficiënte meerkosten, dan gaat de ACM bij het vaststellen van de toegestane warmtetransportinkomsten uit van de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling van het warmtetransportnet. Indien de ACM beoordeelt dat het gaat om een beïnvloedbaar kostenverschil, gaat de ACM bij het vaststellen van de toegestane inkomsten uit van het deel van de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling wat overeenkomt met de gevalideerde voorziene kosten. Concreet betekent dit dat de ACM de werkelijke kosten zal activeren in de GAW tot het niveau waarvoor goedkeuring is verleend. Indien door een overheidsinstantie in het kader van subsidieverlening reeds een validatie van de voorziene kosten van de aanleg en ontwikkeling van een warmtetransportnet heeft plaatsgevonden op moment van inwerkingtreding van dit besluit dan gaat ACM uit van de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling bij het vaststellen van de toegestane warmtetransportinkomsten.

Voor het vaststellen van de efficiënte operationele kosten die samenhangen met transport wordt in artikel 7.16 van dit besluit voorgeschreven dat ACM voorafgaand aan een reguleringsperiode de hoogte van de operationele kosten die onderdeel zullen zijn van de toegestane warmtetransportinkomsten bepaalt. Het gaat hierbij om alle operationele kosten van de warmtetransportbeheerder die samenhangen met de gereguleerde taken met uitzondering de kosten die samenhangen met de kosten voor CAPEX warmtetransportaansluiting, OPEX warmtetransportaansluiting en pompenergie.

²⁰ Rijksoverheid (2022), Uitwerking tariefregulering Wet collectieve warmtevoorziening: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/12/16/uitwerking-tariefregulering-wet-collectieve-warmtevoorziening> (blz. 52)

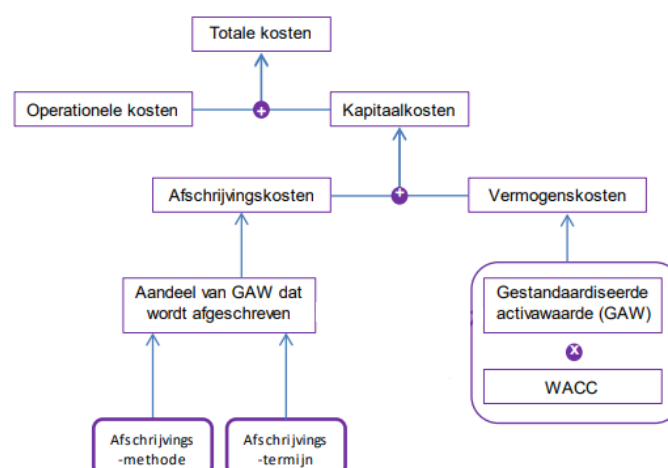
De operationele kosten kan de ACM bijvoorbeeld op basis van historische operationele kosten uit een aantal door haar gekozen representatieve jaren uit de voorgaande reguleringsperiode bepalen, maar de ACM kan ook een andere methode gebruiken. Hiertoe kan ACM een model opstellen waarin de variabelen die de hoogte van de operationele kosten bepalen staan opgenomen. In dit model kunnen bijvoorbeeld alle parameters worden vastgezet op het kostenniveau zoals dat was ten tijde van representatieve peiljaren, met uitzondering van de getransporteerde volumes. Daarvoor wordt bij het bepalen van de toegestane warmtetransportinkomsten een voorspelling van de getransporteerde volumes gebruikt. Ook kunnen de parameters die vast worden gezet gecorrigeerd worden voor inflatie en verwachte niet-beïnvloedbare kostenwijzigingen. In de eerste reguleringsperiode zijn er nog geen historische gegevens. Wanneer ACM kiest voor de beschreven benadering kan ACM in dit stadium uitgaan van de operationele kostenramingen op basis van een recente businesscase van de warmtetransportbeheerder.

Vaststellen toegestane warmtetransportinkomsten

ACM berekent jaarlijks de toegestane inkomsten voor de warmtetransportbeheerder voorafgaand aan het reguleringsjaar waarvoor de toegestane inkomsten gaan gelden. Artikel 7.17 van dit besluit schrijft voor dat ACM bij het vaststellen van de toegestane inkomsten uit gaat van de efficiënte kosten, inclusief een redelijk rendement zoals omschreven in de vorige paragraaf.

Toegestane warmtetransportinkomsten

De ACM bepaalt jaarlijks de toegestane inkomsten, waarbij de berekeningsmethode uit de onderstaande illustratie wordt gebruikt. Deze methode is gangbaar in de tariefregulering voor energie-infrastructuur. Artikel 7.17, tweede lid, van dit besluit schrijft voor dat van de toegestane warmtetransportinkomsten de kosten van CAPEX warmtetransportaansluiting, OPEX warmtetransportaansluiting en pompenergie worden uitgesloten. De voorlopige toegestane inkomsten zien enkel toe op een vergoeding voor de kosten van transport. Het gaat hierbij om zowel kosten voor aanleg (en ontwikkeling) als om operationele kosten. De wijze waarop de efficiënte kapitaals- en operationele kosten en de WACC worden bepaald staan uitgelegd in de vorige paragraaf. Tot slot stelt de ACM de rekenvolumes jaarlijks vast, zoals voorgeschreven in artikel 7.17, derde lid. Deze rekenvolumes zijn gebaseerd op de voorspelde gecontracteerde capaciteit. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de berekening van de toegestane warmtetransportinkomsten (artikel 7.25, zesde lid). Deze kan bijvoorbeeld worden gebruikt om een volloopprijs te introduceren.

7.5.2. Omzetregulering en nacalculaties

In artikel 7.17, vierde en vijfde lid, van dit besluit staan nacalculaties voorgeschreven die samenhangen met de keuze voor omzetregulering met nacalculatie, waarbij naast voor getransporteerde volumes ook gecorrigeerd kan worden voor niet-beïnvloedbare kosten. Door het toepassen van omzetregulering met nacalculatie en het corrigeren voor niet-beïnvloedbare

kostenwijzigingen draagt het warmtetransportbedrijf geen risico dat gecontracteerde of getransporteerde volumes zullen afwijken van de voorspelde volumes, waardoor hij mogelijk minder inkomsten zou behalen. Dit is redelijk omdat de warmtetransportbeheerder op korte termijn weinig invloed heeft op de gecontracteerde en getransporteerde volumes. Door nacalculatie ook op niet-beïnvloedbare kosten toe te passen wordt daarnaast het risico weggenomen dat de warmtetransportbeheerder verlies zal lijden door kostenwijzigingen waar hij geen invloed op heeft, bijvoorbeeld stijgende energieprijzen.

Dit betekent dat ACM na afloop van elk jaar zal bepalen of de warmtetransportbeheerder niet te veel of te weinig inkomsten heeft behaald. Te veel of te weinig behaalde inkomsten ten opzichte van totale toegestane inkomsten zullen verwerkt worden in de toekomstige tarieven ($t+2$). Als onderdeel van de herberekening wordt het deel efficiënte operationele kosten als onderdeel van de toegestane inkomsten voor jaar t opnieuw berekend, met bijvoorbeeld gebruik van hetzelfde model als gebruikt is om de toegestane inkomsten (voor het deel operationele kosten) te berekenen voorafgaand aan de reguleringsperiode. In deze herberekening zal in ieder geval de voorspelling van de getransporteerde volumes worden vervangen door de gerealiseerde getransporteerde volumes. Dit zal nodig zijn omdat sommige, met name operationele kosten mogelijk deels volumeafhankelijk zijn. Verder worden aanpassingen gedaan in het eventuele model indien sprake is van niet-beïnvloedbare wijzigingen in de operationele kosten. De operationele kosten die in de toegestane inkomsten worden opgenomen worden gedurende de reguleringsperiode dus niet aangepast als de kosten wijzigen, behalve als de kostenwijziging het gevolg is van gewijzigde volumes of niet-beïnvloedbaar is. Hierbij wordt een van de efficiënte kosten voor de aanleg (en ontwikkeling) van het warmtetransportnet voor het jaar t bij opgeteld. Bij de herberekening blijven de kapitaalkosten op hetzelfde niveau en hoeven niet te worden herberekend. Het verschil tussen de gerealiseerde inkomsten en de herberekende toegestane warmtetransportinkomsten wordt door de ACM opgeteld of afgetrokken van de toegestane warmtetransportinkomsten die worden vastgesteld voor het jaar twee jaar na het reguleringsjaar waar de herberekening betrekking op heeft.

7.5.3. Tariefvoorstel

In artikel 7.18 van dit besluit wordt voorgeschreven dat het tariefvoorstel dient te bestaan uit een voorstel voor de goederen en diensten voor transport. Hierbij wordt wel ruimte geboden voor flexibiliteit met het oog op het ontwikkelen van aanvullende goederen en diensten door de warmtetransportbeheerder. De ACM kan daarom op verzoek van één of meerdere warmtetransportbeheerders de goederen en diensten waarvoor een tariefvoorstel wordt gedaan aanpassen of deze aanvullen. De warmtetransportbeheerder betreft bij het tarief voor transport de toegestane warmtetransportinkomsten en de rekenvolumes voor voorspelde gecontracteerde capaciteit als bedoeld in 7.17, derde lid, van dit besluit. Het transporttarief is capaciteitsgebaseerd en wordt berekend door de toegestane inkomsten te delen door deze rekenvolumes. De tarieven van klanten die op een later moment een warmtetransportovereenkomst afsluiten mogen maximaal 5% hoger zijn (artikel 7.19, derde lid van dit besluit).

Artikel 7.20 van dit besluit schrijft voor dat de tarieven voor pompenenergie, CAPEX warmtetransportaansluiting, OPEX warmtetransportaansluiting worden vastgesteld op een hoogte gelijk aan de werkelijke kosten. Voor de CAPEX warmtetransportaansluiting kan aanvullend een redelijk rendement in rekening worden gebracht. De ACM kan op verzoek van een afnemer de methode voor de berekening van de tarieven voor pompenenergie, CAPEX warmtetransportaansluiting, OPEX warmtetransportaansluiting controleren (artikel 7.20, derde lid van dit besluit). Met een afnemer wordt een partij bedoeld die aangesloten is op een warmtetransportnet of warmtetransportcapaciteit afneemt bij warmtetransportnetbeheerder.

Indien een verzoek is ontvangen overlegt de warmtetransportbeheerder binnen twaalf weken na de datum waarop de ACM de informatie die betrekking heeft op de toerekening van de kosten en opbrengsten die samenhangen met dit tarief. De ACM neemt binnen zes maanden een besluit nadat de informatie is ontvangen. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden

worden verlengd. Bij een overschrijding van de werkelijke kosten kan de ACM de warmtetransportbeheerder opdragen dit te verwerken in het eerstvolgende tariefvoorstel. Het is een warmtetransportbeheerder toegestaan om afnemers, die voorafgaand aan het nemen van de investeringsbeslissing om een warmtetransportnet aan te leggen een warmtetransportovereenkomst afsluiten, een voordeel te gunnen. De tarieven van afnemers die op een later moment een warmtetransportovereenkomst afsluiten mogen maximaal 5% hoger zijn dan het tarief dat is overeengekomen in de voorafgaand aan het nemen van de investeringsbeslissing gesloten warmtetransportovereenkomst.

Artikel 7.21 van dit besluit schrijft voor dat het tarief voor transport, bedoeld in artikel 7.19, tweede lid, is gebaseerd op capaciteit. De warmtetransportbeheerder kan de tarieven zowel eenmalig als verdeeld over verschillende periodes in rekening brengen bij de afnemer.

8. Informatieverstrekking en verwerking persoonsgegevens

Op het niveau van de wet heeft reeds een gegevensbeschermingseffectbeoordeling plaatsgevonden (zie hoofdstuk 9 van de toelichting van de wet). In de wet zijn een aantal informatiebevoegdheden toegekend aan de minister, ACM en het college. Deze bevoegdheden raken aan hun taken ten aanzien van toezicht en handhaving. In de gegevensbeschermingseffectbeoordeling op het niveau van de wet wordt geconcludeerd dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en bescherming van de persoonsgegevens in verhouding staat tot de verwerkingsdoeleinden. Gezien er in dit besluit geen nieuwe toezicht- en handbevoegdheden met bijbehorende informatieverplichtingen zijn geïntroduceerd is uit een juridische inventarisatie van het departement gebleken dat voor het besluit deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling niet nodig is.

9. Slot- en overgangsbepalingen

§ 9.1. Overgangsrecht

In het overgangsrecht in de wet zijn een aantal delegatiegrondslagen opgenomen die in hoofdstuk 11 van dit besluit zijn uitgewerkt. De onderwerpen waar het om gaat zijn het bepalen van de duur van de aanwijzing, toegang tot bestaande collectieve warmtevoorzieningen en een ontheffing voor kleine collectieve warmtevoorzieningen.

Ten aanzien van de toegang tot bestaande collectieve warmtevoorzieningen geldt dat het bestaande warmtebedrijf op grond van artikel 13.9 van de wet verplicht is om toegang te verlenen toegang tot zijn collectieve warmtevoorziening tegen redelijke voorwaarden en tarieven. Het bedrijf kan van de ACM een ontheffing krijgen van deze verplichting als hij door het verlenen van toegang zijn taken, zoals beschreven in artikel 2.13, eerste lid, van de wet niet meer zou kunnen uitvoeren. In artikel 11.2 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de aanvraag voor ontheffing, waaronder de informatie die het warmtebedrijf bij een aanvraag moet overleggen. In de praktijk zal een bedrijf een ontheffing aanvragen op het moment dat er toegang wordt gevraagd. In dit geval moet het warmtebedrijf bij de ACM het verzoek om toegang aanleveren, en een beschrijving van de collectieve warmtevoorziening waartoe toegang wordt verzocht. Daarnaast moet het warmtebedrijf aangeven welke taken hij niet zou kunnen uitvoeren als gevolg van het verlenen van toegang. Naar verwachting zal het in de meeste gevallen gaan om leveringszekerheid (artikel 2.13, eerste lid, onderdeel c en e van de wet), duurzaamheid (artikel 2.13, eerste lid, onderdeel g van de wet) en op verzoek aansluiten van alle gebouwen binnen de warmtekavel (artikel 2.13, eerste lid, onderdeel h van de wet). Als het warmtenet onvoldoende capaciteit heeft om op elk moment zowel eigen warmte en warmte van een ander bedrijf te transporteren, ontstaat er risico voor leveringszekerheid. Ook kan toegang ertoe leiden dat het warmtebedrijf onvoldoende capaciteit heeft om iedereen binnen de warmtekavel die om aansluiting vraagt, aan te sluiten. Het risico voor duurzaamheid speelt vooral als een warmtebedrijf meerdere bronnen

gebruikt, waarvan sommige meer en andere minder duurzaam zijn. Als het bedrijf toegang moet verlenen tot de transportcapaciteit vanuit de duurzame bron, moet hij mogelijk meer aanspraak maken op niet-duurzame capaciteit waardoor hij niet meer aan zijn duurzaamheidsverplichtingen voldoet. Daarnaast bestaat er ook een mogelijkheid dat andere taken niet uitgevoerd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld veiligheid (artikel 2.13, eerste lid, onderdeel f, van de wet) als de koppeling leidt tot technische problemen.

Bij een aanvraag tot ontheffing moet het warmtebedrijf bewijsstukken aanleveren waaruit blijkt dat hij deze taken niet zou kunnen uitvoeren, of dat hij om zijn taken nog steeds te kunnen uitvoeren onredelijk hoge kosten zou moeten maken. Afhankelijk van de taak die in gevaar komt, kunnen de vereiste bewijsstukken verschillen. Indien het verlenen van toegang leveringszekerheid in gevaar brengt door onvoldoende capaciteit, ligt het voor de hand dat het warmtebedrijf dan de leveringszekerheidsrapportage overlegt, en daarnaast informatie over zijn totale capaciteit, eigen capaciteitsbehoefte (nu en in de toekomst) en de capaciteitsvraag van de toegang vragende partij. Als door toegang duurzaamheid in gevaar komt, zal naar verwachting onder andere de duurzaamheidsrapportage overlegd moeten worden. De ACM zal beoordelen of de overlegde bewijsstukken voldoende zijn en kan om aanvullende informatie vragen als die nodig is om de aanvraag te beoordelen.

De overige artikelen uit hoofdstuk 11 worden in de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht.

§ 9.2. Wijziging en intrekking van andere besluiten

De artikelen 11.8 tot en met 11.14 wijzigen de volgende algemene maatregelen van bestuur:

- het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het Besluit bouwwerken leefomgeving;
- het Besluit doorberekening kosten ACM;
- het Besluit energieprestatievergoeding huur;
- het Besluit gemeentelijke schuldhelpverlening;
- het Besluit stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie; en
- het Omgevingsbesluit.

Het betreft wijzigingen die verwijzingen naar de Warmtewet vervangen door verwijzingen naar de Wet collectieve warmte. Ook zijn begrippen waar nodig aangepast aan de veranderde terminologie van de Wet collectieve warmte. Deze aanpassingen hebben geen inhoudelijke gevolgen.

Artikel 11.15 regelt de intrekking van de volgende algemene maatregelen van bestuur:

- het Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht energie;
- het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen;
- het Warmtebesluit.

De onderwerpen die in deze besluiten werden geregeld, zijn overgenomen door het Besluit collectieve warmte en de Regeling collectieve warmte.

10. Gevolgen van het Besluit collectieve warmte

§ 10.1. Regeldruktoets

De regeldruk voortkomend uit dit besluit is in kaart gebracht aan de hand van het 'Handboek Meting Regeldrukkosten' van het ministerie van Klimaat en Groene Groei. In de kern omvat dit "alle kosten die bedrijven en burgers maken om verplichtingen uit wet- en regelgeving correct na te leven en alle voorschriften op te volgen." Het gaat hierbij "om kosten die voortvloeien uit informatieverplichtingen en inhoudelijke verplichtingen, waaronder toezicht- gerelateerde verplichtingen". Een regeldrukberekening en kwalitatieve inschatting is opgesteld. In kwalitatieve zin is de verwachting dat er regeldruk effecten zullen optreden voor bedrijven naar aanleiding van een aantal nadere regels voortvloeiend uit dit besluit. Dit betreft onder andere de nadere verplichtingen die zijn gesteld voor het opstellen van een kavelplan en investeringsplan, als ook het invulling geven aan de financiële monitoring. Ook het voldoen aan de bepalingen omtrent

tariefregulering zullen naar verwachting navenante regeldrukeffecten hebben. Verder dragen ook processen rondom transparantie, het aanvragen van een ontheffing en het voldoen aan de toets van ACM op organisatorische en financiële bekwaamheid bij aan het toenemen van regeldruk. Ook heeft er op 28 oktober 2024 een MKB-toets plaatsgevonden. In zijn algemeenheid wordt aangegeven dat regeldruk bij name kleine collectieve warmtesystemen een aandachtspunt is. Verplichtingen uit de wet komen vaak terug, omdat het aantal kleine collectieve warmtesystemen groter is dan het aantal collectieve warmtevoorzieningen. Voornoemde toetsen zijn voorgelegd aan de Autoriteit Toetsing Regeldruk (hierna: ATR) op 18 november 2024. De ATR heeft op 16 december 2024 een advies uitgebracht.²¹

Het college adviseert om in de toelichting inzicht te geven in hoe de ACM het rendement van warmtebedrijven en de betaalbaarheid van warmte voor burgers en bedrijven dient af te wegen bij het vaststellen van de tariefformules. Dat ACM bij het vaststellen van de tariefformules een afweging dient te maken van de belangen betaalbaarheid en investeerbaarheid is reeds geadresseerd in de toelichting bij de wet (zie artikelsgewijze toelichting bij artikel 7.3 van de wet). Zoals aangegeven in paragraaf 7.1 van deze toelichting is fase 2 van de tariefregulering echter uit dit besluit gehaald. Het adviespunt van de ATR kan dus bij de verdere uitwerking van fase 2 tariefregulering worden betrokken.

Verder adviseert het college om duidelijk te maken wat de belangrijkste inzichten zijn uit de MKB-toets en hoe die zijn meegenomen in het besluit. Zoals hierboven aangegeven was de regeldruk voor kleine collectieve warmtesystemen een belangrijk aandachtspunt bij de MKB-toets. Bij de eerdere uitwerking van het regime voor kleine collectieve warmtesystemen heeft een zorgvuldige maatschappelijke belangenafweging plaatsgevonden tussen enerzijds het beperken van de regeldruk en anderzijds de bescherming van kwetsbare consumenten. Bij kleine collectieve warmtesystemen, die zowel door warmtebedrijven als burgerinitiatieven (oftewel: warmtegemeenschappen) geëxploiteerd kunnen worden, geldt geen verplicht globaal en uitgewerkt kavelplan of investeringsplan. De rapportageplicht voor leveringszekerheid en duurzaamheid geldt eens per drie jaar in plaats van jaarlijks. Ook geldt de regel van een verplicht publiek meerderheidsbelang niet voor warmtebedrijven die een klein collectief warmtesysteem willen exploiteren. Voorts is voor kleine collectieve warmtesystemen buiten een warmtekavel een vrijstellingsregime geïntroduceerd als gevolg van een aangenomen amendement van de leden Flach en Bontenbal.²² Het doel van de opstellers van het amendement is vereenvoudiging van de regelgeving om de ontwikkeling van kleine collectieve warmtesystemen laagdrempeliger te maken.

Ook zal de tariefregulering voor kleine collectieve warmtesystemen verder uitgewerkt in het besluit (zie ook hoofdstuk 7 van deze toelichting). Over de nadere invulling van het besluit wordt overleg gevoerd met de sector, maar ook met gemeenten en de ACM. In deze gesprekken is ook oog voor de regeldruk. Verder kan de ACM kan bijvoorbeeld voor kleine collectieve warmtesystemen andere RAR-regels vaststellen dan voor collectieve warmtevoorzieningen, waardoor het mogelijk is om rapportageverplichtingen voor de tariefregulering voor kleine collectieve warmtesystemen te beperken. Dit zal eraan bijdragen dat de regeldruk beperkt blijft. Een verdergaande versoepeling van de regels zou een te groot risico opleveren dat publieke belangen, waaronder consumentenbescherming, onvoldoende worden geborgd.

Het college adviseert tot slot om te onderbouwen waarom er voor is gekozen dat de ontheffing maximaal 5 jaar kan bedragen. Het college adviseert tot slot om te onderbouwen waarom er voor is gekozen dat de ontheffing maximaal 5 jaar kan bedragen. De termijn van 5 jaar wordt gezien als bovengrens. De duur van de termijn moet voldoende ruimte bieden om de onvoorziene of externe omstandigheden op te lossen. Er is gekeken naar de theoretische en werkelijke doorlooptijden van o.a. de omgevingsvergunning, mijnbouwvergunningen, en de wachttijden

²¹ ATR (2024), ATR-advies Besluit collectieve warmte:

<https://www.adviescollegeregeldruk.nl/documenten/2024/12/16/atr-advies-besluit-collectieve-warmte>

²² Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 62.

i.v.m. netcongestie. Mede gelet op de termijn die nodig is voor de realisatie van een duurzame warmtebron zou de termijn voor de ontheffing ook als het langer duurt voldoende moeten zijn. Voor de specifieke gevallen waarbij dat niet zo is biedt de wet reeds een mogelijkheid tot verlenging van de ontheffing.

§ 10.2. Uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden

De uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden (UDO) is een proces waarbij gemeenten vroegtijdig betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid dat gevolgen voor hen heeft. Met dat doel is in het kader van dit besluit al in een vroeg stadium het gesprek aangegaan met de koepelorganisaties van de medeoverheden: VNG, IPO en UvW. Daarbij zijn ook afspraken gemaakt over het betrekken van de koepelorganisaties bij de uitwerking van beleidsvoorstellen die zijn uitgewerkt ten behoeve van dit besluit. Er zijn afspraken gemaakt over een periodieke werkgroep waarin met de koepels wordt overlegd. Daarnaast zijn er verschillende stakeholderbijeenkomsten gepland waarbij ook de medeoverheden voor zijn uitgenodigd. In de periode tot aan de internetconsultatie en daarna hebben de medeoverheden op de voor hen relevante onderwerpen input kunnen leveren. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden. Vanuit de medeoverheden is niet het signaal gekomen dat dit besluit niet uitvoerbaar zou zijn.

§ 10.3. Milieueffectentoets

De 'Aanwijzing voor de regelgeving' vereist het uiteenzetten van de milieueffecten, waarbij het kan gaan over gevolgen voor het energiegebruik, de mobiliteit, het verbruik en beheer van de voorraden van grondstoffen, afvalstromen, emissies naar de lucht, emissies naar de bodem, emissies naar het oppervlaktewater en de beschikbare fysieke ruimte. De wet en het besluit hebben vooral een positief effect op de emissies naar de lucht. Om die reden wordt daar in deze toets met name op ingegaan.

De wet en ook het besluit zijn onderdeel van een breder beleidspakket, gericht op de verduurzaming van de gebouwde omgeving. In de Klimaatwet is vastgelegd dat alle sectoren samen in 2030 ten minste 55 procent CO₂-emissies verminderen ten opzichte van 1990. En in 2050 moet Nederland klimaatneutraal zijn. Voor de gebouwde omgeving is een indicatieve opgave vastgesteld op het bereiken van een restemissie van 13,2 Mton CO₂-uitstoot in 2030. Voor de gebouwde omgeving komt de CO₂-reductie doelstelling overeen met het minder gebruiken van aardgas. Het kabinet streeft ernaar dat de warmtetransitie tegen zo laag mogelijke nationale kosten gerealiseerd wordt, daarom is het noodzakelijk om collectieve warmtesystemen te realiseren waar dit tot laagste nationale kosten leidt. Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving is een warmtenet de verduurzamingsoptie met de laagste nationale meerkosten voor circa 2,5-3 miljoen gebouwen.²³ Als tussentijdse doelstelling wordt gestreefd naar 200.000 nieuwe aansluitingen in de bestaande bouw in 2030. Om voldoende opschaling te realiseren om de transitie tijdig en tegen de laagste nationale kosten te realiseren is het noodzakelijk dat er meer publieke sturing komt op de ontwikkeling en exploitatie van collectieve warmte, dat er toe wordt gewerkt naar het gebruik van uitsluitend duurzame warmte richting 2050 en dat consumentenbescherming en leveringszekerheid geborgd worden middels onder andere transparante warmtetarieven gebaseerd op de daadwerkelijke kosten van het warmtenet in plaats van de gasprijs. Dit wetsvoorstel beoogt de warmtetransitie in de gebouwde omgeving te bevorderen en tegelijkertijd de publieke belangen duurzaamheid, leveringszekerheid en betaalbaarheid beter te borgen. Met dit wetsvoorstel geeft het kabinet perspectief aan de ontwikkeling van collectieve warmte om de noodzakelijke opschaling te realiseren waarmee de warmtetransitie op schema blijft om haar bijdrage aan een klimaatneutraal Nederland in 2050 te kunnen leveren.

²³ Van Polen et al. (2025), Actualisatie Startanalyse aardgasvrije buurten 2025; kernrapport met de nationale resultaten op hoofdlijnen, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving. Gekeken wordt naar de nationale meerkosten die worden gemaakt om van de referentiesituatie in 2030 te komen tot de betreffende strategie: individuele elektrische warmtepompen, warmtenetten, een combinatie van beide, of hybride warmtepompen met klimaatneutraal gas.

Om te borgen dat collectieve warmtesystemen ook daadwerkelijk een duurzaam alternatief voor aardgas zijn, wordt met de Wet collectieve warmte een duurzaamheidsnorm geïntroduceerd voor nieuwe, maar ook voor bestaande systemen. Er zal sprake zijn van een afbouwpad met de maximale uitstoot per geleverde eenheid warmte per jaar, rekening houdend met het doel van broeikasgasvrije warmte voor 2050. Naast de voorziene opschaling van collectieve warmte draagt deze wet daarom ook bij aan reductie van broeikasgassen door de bestaande collectieve warmtesystemen te verplichten om aan een duurzaamheidsnorm te voldoen (momenteel is ongeveer 6,4% van de Nederlandse huishoudens aangesloten op een collectieve warmtevoorziening).²⁴ In het besluit wordt dit afbouwpad tot 2050 ingevuld. Het begint op 25,00 kilogram broeikasgassen in 2030 en loopt af tot 0 kilogram broeikasgassen in 2050. De verwachting is daarmee de broeikasgassenuitstoot van de huidige collectieve warmtesystemen én de nieuw aan te leggen collectieve warmtesystemen (naar verwachting een derde van de gebouwde omgeving) in 2050 emissieloos is.

De gevolgen voor het energiegebruik zijn dat het aardgas voor een steeds groter deel wordt uitgefaseerd. Niet alleen voor wat betreft het individuele gasverbruik, maar de gasgestookte centrales waarmee bestaande collectieve warmtesystemen worden gevoed zullen worden uitgefaseerd. Voorts wordt voorzien dat collectieve warmtesystemen een substantieel beslag zullen hebben op de fysiek ruimte. Dat geldt echter ook voor andere alternatieven voor aardgas. Door bijvoorbeeld elektrificatie van de warmtevoorziening zullen netverzwaringen nodig zijn, wat ook substantiële impact heeft op de fysieke ruimte. De gevolgen voor mobiliteit, het verbruik en beheer van de voorraden van grondstoffen, afvalstromen, emissies naar de bodem, emissies naar het oppervlaktewater zijn naar verwachting beperkt.

§ 10.4. Doenvermogen

In het integraal afwegingskader (IAK) wordt aandacht gevraagd voor het doenvermogen. Dit betreft de mate waarin regelingen en voorschriften «doenlijk» zijn voor de burgers. De wet delegeert de uitwerking van een aantal onderdelen naar het niveau van een algemene maatregel van bestuur. Met de onderhavige algemene maatregel van bestuur, het besluit wordt hier invulling aan gegeven. In dit besluit zijn verschillende gevolgen voor deze groep te onderscheiden, die hier kort worden besproken. De term 'burgers' kent dit besluit zelf niet, maar zal veelal samenvallen met de 'eindgebruiker', '(ver)huurder', 'gebouweigenaar of met de 'aangeslotenen'. De toets kijkt naar vier dimensies: informatie verwerken en begrijpen, weloverwogen keuzes maken, in actie komen en volhouden bij langdurige processen.

De wet en het besluit leggen de informatie- en actielast overwegend bij het warmtebedrijf en niet bij de burger. Dit is een gunstig uitgangspunt vanuit het perspectief van doenvermogen. De volgende onderdelen van het besluit raken direct aan wat er van burgers wordt gevraagd en worden hier uitgewerkt: 1) het aansluiten op een collectieve warmtevoorziening, 2) het geleverd krijgen van warmte als gebruiker, 3) de informatie op de factuur, 4) het meten van het warmteverbruik.

10.4.1. Aansluiten op een collectieve warmtevoorziening

Het besluit werkt uit welke informatie het warmtebedrijf moet verstrekken bij een aanbod voor een aansluitovereenkomst, waaronder de duurzaamheid en herkomst van de warmte, de geschiktheid voor ruimteverwarming en tapwater, de meetsystematiek, de begrenzing van de binneninstallatie en de noodzakelijke bouwkundige aanpassingen. Indien een schouw heeft plaatsgevonden, moet een uitgeschreven overzicht van de specifieke aanpassingen worden verstrekt. Daarnaast moet duidelijk zijn welke werkzaamheden op kosten en voor risico van de gebouweigenaar moeten worden uitgevoerd, wanneer deze moeten zijn voltooid en wat de realistische inschatting van de kosten is. Hoewel de gebouweigenaar hiermee een grote hoeveelheid technische en financiële informatie moet doorgronden, ligt de informatieverplichting nadrukkelijk bij het warmtebedrijf. De burger hoeft de informatie niet zelf op te zoeken, maar ontvangt deze bij het aanbod. De eis dat informatie bij een uitgevoerde schouw specifiek wordt uitgeschreven, bevordert de begrijpelijkheid voor de individuele gebouweigenaar.

²⁴ CBS (2023) StatLine - Energieverbruik particuliere woningen; woningtype, wijken en buurten, 2022 (cbs.nl)

De gebouweigenaar beslist op basis van het aanbod of hij een aansluitovereenkomst aangaat. Binnen een warmtekavel is het aangewezen warmtebedrijf doorgaans de enige aanbieder, waardoor de keuze niet zozeer een vergelijking tussen aanbieders betreft, maar een beoordeling of het aanbod passend is. Het besluit voorziet in een overlegprocedure waarmee het aanbod kan worden aangepast aan de specifieke omstandigheden van het gebouw. Het initiatief voor het aanbod ligt bij het warmtebedrijf. De gebouweigenaar moet wel actief reageren en kan te maken krijgen met bouwkundige aanpassingen op eigen kosten en risico. Het besluit maakt concreet welke werkzaamheden dit betreft, inclusief een realistische kosteninschatting en een termijn voor voltooiing.

Wanneer de aanwijsbevoegdheid uit de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie wordt ingezet, geldt bovendien een opt-outregeling: de burger kan de aansluiting op het warmtenet naast zich neerleggen. Deze keuze voor een opt-outmodel is mede ten behoeve van het doenvermogen gemaakt, omdat de burger daarmee niet zelf actie hoeft te ondernemen om aangesloten te worden, maar wel de mogelijkheid behoudt om daar actief van af te zien.

10.4.2. Levering van warmte aan gebruiker

Het besluit werkt de inhoud van de leveringsovereenkomst gedetailleerd uit. De verbruiker ontvangt informatie over de opbouw van het tarief, met een uitsplitsing van het vaste en variabele deel, inclusief eventuele kortingsconstructies. Bij kortingsacties moet voor ieder jaar van de looptijd worden gespecificeerd hoe de korting in het tarief tot uitdrukking komt, wat er na afloop van de korting met het tarief gebeurt en onder welke voorwaarden van de korting gebruik kan worden gemaakt. Daarnaast ontvangt de verbruiker informatie over de duurzaamheid en herkomst van de warmte, de opzegprocedure, de gevolgen van het aflopen van de overeenkomst en de klachten- en geschillenregeling. De wet schrijft voorts voor dat het warmtebedrijf een samenvatting van de belangrijkste voorwaarden in begrijpelijke taal verstrekt. De combinatie van gedetailleerde informatieverplichtingen en de wettelijke eis van een begrijpelijke samenvatting maakt dit onderdeel vanuit het perspectief van doenvermogen goed ingericht.

Het besluit versterkt de positie van de verbruiker door te bepalen dat bij een eenzijdige wijziging van de leveringsovereenkomst de verbruiker het recht heeft de overeenkomst zonder opgaaf van redenen of kosten te ontbinden, tenzij de wijziging voortvloeit uit een wettelijke verplichting voor het warmtebedrijf. Daarnaast is een opzegvergoeding alleen toegestaan als deze expliciet in de overeenkomst is opgenomen. Hoewel de keuzevrijheid binnen een warmtekavel beperkt is doordat er doorgaans één warmtebedrijf actief is, bieden het ontbindingsrecht bij wijzigingen en de transparantie over opzegvergoedingen de verbruiker voldoende houvast om een weloverwogen beslissing te nemen.

De actielast voor de verbruiker is bij dit onderdeel beperkt. Bij opzegging dient de verbruiker medewerking te verlenen aan het afsluiten of verwijderen van de aansluiting, waaronder het toegang geven tot de noodzakelijke fysieke ruimte.

10.4.3. Factuurverplichtingen

Het Besluit schrijft voor dat de gespecificeerde factuur informatie bevat over de energieprestatie, het aandeel hernieuwbare energie, de uitstoot van broeikasgassen en de bronnenmix en brandstofmix van de geleverde warmte. De burger ontvangt deze informatie automatisch bij iedere factuur, zonder dat hiervoor een verzoek nodig is. Begrippen als energieprestatie en bronnenmix zijn niet voor iedere burger vanzelfsprekend. De begrijpelijkheid hangt in belangrijke mate af van de presentatiewijze op de factuur, die bij ministeriële regeling nader kan worden uitgewerkt.

10.4.4. Meetverplichtingen

Het besluit regelt dat het warmtebedrijf op verzoek van een of meer eindgebruikers inzage biedt in de gemeten aanvoer- en retourtemperatuur en het debiet op de aansluiting, voor zover een op afstand uitleesbare warmtemeter is geïnstalleerd. Daarbij wordt inzichtelijk gemaakt of het warmtebedrijf en de verbruiker voldoen aan de temperaturen die zijn vastgelegd in de leveringsvoorwaarden en wat de buitentemperatuur op het moment van meten was. De meetgegevens zijn technisch van aard en niet voor iedere burger eenvoudig te doorgronden. Het besluit draagt op dit punt niet bij aan vereenvoudiging van de informatie. De informatie wordt echter alleen op verzoek verstrekt, wat betekent dat de burger alleen met deze complexiteit te maken krijgt wanneer hij daar zelf behoefte aan heeft.

De burger moet zelf een verzoek indienen om inzage te krijgen in de meetgegevens of om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren. Dit vergt initiatief en enige kennis van de eigen rechten. De uitvoering van het onderzoek ligt bij het warmtebedrijf; de ACM stelt regels over de toedeling van de kosten. De actielast voor de burger is daarmee beperkt tot het indienen van een verzoek, maar het ontbreken van een verplichting tot proactieve informatieverstrekking over dit recht is een aandachtspunt. De burger dient zelfstandig op de hoogte te zijn van deze mogelijkheid.

§ 10.5. Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets

Dit wetsvoorstel is 23 januari 2026 voor een uitvoerings- en handhavingstoets (hierna: UHT) aan de ACM voorgelegd. De ACM heeft bij brief van 4 maart 2026 geconcludeerd dat het wetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar is, mits het wetsvoorstel op één onderdeel wordt aangepast. De ACM heeft verder in genoemde brief ten aanzien van een aantal onderwerpen aanbevelingen geformuleerd. Hieronder wordt per onderwerp ingegaan op de belangrijkste aanbevelingen.

De ACM acht het Bcw niet uitvoerbaar indien de systematiek voor het bepalen van tarieven voor koude in fase 1 niet aansluiten bij tariefregulering uit de Warmtewet. Door aanpassingen in het besluit is alsnog geborgd dat fase 1 wel in lijn is met de tariefregulering uit de Warmtewet.

Verder vraagt de ACM om voldoende ruimte om maatwerk toe te passen bij de bekwaamheidstoets, zodat de ACM kan aansluiten bij de verschillende typen warmtebedrijven en de bekwaamheidstoets minder belastend is voor partijen. De concrete suggesties die ACM heeft om hierin te voorzien zijn grotendeels overgenomen.

Ook wordt voorgesteld om de termijn te verruimen waarbinnen de ACM de bekwaamheidstoets moet uitvoeren bij overdracht van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling, in gevallen van faillissement en surseance van betaling. Deze aanbeveling is gedeeltelijk overgenomen, door de termijn te verruimen naar de reguliere termijn, maar verlenging niet toe te staan.

Door ACM wordt ook gesuggereerd om een langere termijn dan 24 uur voor het bekendmaken van tariefwijzigingen aan verbruikers te hanteren zodat deze tijdig op de hoogte zijn van tariefwijzigingen. In artikel 7.12 zijn aanpassingen gedaan om hierin te voorzien.

Ook wordt verzocht om regels voor warmtebedrijven uit te werken over de storingsregistratie, zodat verbruikers weten wanneer zij recht hebben op compensatie. Deze aanbeveling is overgenomen door de toevoeging van een nieuw artikel in het besluit.

Voorts stel ACM voor om het (nood)warmtebedrijf bij overname van een warmtenet dezelfde leveringsvoorwaarden te laten hanteren, zodat verbruikers er bijvoorbeeld bij faillissement niet op achteruit gaan. Deze aanbeveling is niet overgenomen, omdat dit volgens de wetgever in het geval van het noodwarmtebedrijf impliciet volgt uit de opdracht van ACM.

ACM pleit ook voor het voorkomen van onnodige verhoging van de tarieven en de systematiek uit de Warmtewet in fase 1 van de tariefregulering te behouden onder de nieuwe wet. Deze aanbeveling is overgenomen.

ACM vraagt verder om de dubbele bepaling over het vaststellen van de GAW te verwijderen. Naar aanleiding van deze opmerking is in het besluit verduidelijkt dat de activawaarde die de overnemende en overdragende partij met elkaar afspreken om de tegenprestatie te berekenen tijdelijk is en alleen geldt tot de ACM de gestandaardiseerde activawaarde heeft vastgesteld. Voor kostengebaseerde tariefregulering is alleen de door de ACM vastgestelde GAW van belang.

Ook is ACM van mening dat activa die slechts gedeeltelijk worden gebruikt voor wettelijke taken niet volledig betrokken moeten worden bij het vaststellen van de start-GAW. Deze aanbeveling is overgenomen.

Door ACM is tevens gevraagd verder te verduidelijken dat de start-GAW wordt vastgesteld voor de kostengebaseerde tariefregulering. De start-GAW staat daarmee niet noodzakelijkerwijs gelijk de economische waarde van een warmtebedrijf. Naar aanleiding van deze aanbeveling is verduidelijkt dat de start-GAW wordt vastgesteld voor de kostengebaseerde tariefregulering, dat activa die niet tot gebruikt worden voor wettelijke taken niet in de start-GAW worden opgenomen en dat de prijs die voor het warmtenet wordt betaald bij overdracht geen invloed heeft op de GAW en op de tarieven.

Tot slot verzocht de ACM om ruimte bij het vaststellen van de efficiëntieregulering in haar methodebesluit voor warmtetransportnetten. De suggestie van de ACM is overgenomen, waarmee de ACM voldoende beleidsruimte behoudt om de efficiëntieprikkels op operationele kosten ook op andere grondslagen dan historische kosten te baseren.

§ 10.6. Consultatie

Het besluit is gepubliceerd op www.internetconsultatie.nl waarbij een ieder van 22 april 2024 en met 21 mei 2024 in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze over het ontwerp naar voren te brengen. Voor zover deze reacties openbaar gemaakt mochten worden, zijn deze te vinden op de website www.internetconsultatie.nl. De reacties hebben geleid tot wijziging van het besluit en de toelichting daarop. In het consultatieverslag dat openbaar zal worden gemaakt via www.internetconsultatie.nl wordt ingegaan op de ingebrachte zienswijzen. Dit deel van de toelichting beperkt zich tot de belangrijkste onderdelen waarop gereageerd is.

10.6.1. Internetconsultatie

Marktordening

Door VNG en Energie-Nederland is in de consultatie gewezen op de lengte en handhaafbaarheid van beslistermijnen. Beoordeeld is dat de Algemene wet bestuur over het algemeen voldoende instrumenten geeft om beslissingen af te dwingen. Naar aanleiding van de consultatie is voor enkele artikelen wel de beslistermijn verlengd. Verder is de financiële monitoring vereenvoudigd naar aanleiding van vragen daarover in de internetconsultatie. Ook is de verantwoordelijkheidsverdeling bij de uitwerking van formulieren (sjablonen en een rekenmodel) aangepast. In artikel 1.5 is duidelijk gemaakt dat de minister (en namens deze RVO) de formulieren opstelt die bij het college aangeleverd moet worden en dat de ACM dat doet voor de informatie die bij hen dient te worden aangeleverd op grond van het Bcw. Verder is door Energie-Nederland aangegeven dat de criteria voor afwijzing van een ontheffing objectiveerbaar moeten worden gemaakt. Op grond van artikel 1.5 wordt ook hier een formulier voor opgesteld om standaardisatie in de ontheffingssystematiek te bevorderen.

Uit de internetconsultatie bleek vrij breed gedragen kritiek op de regeldruk voor kleine collectieve warmtesystemen. Bij de uitwerking van het regime voor kleine collectieve warmtesystemen heeft echter reeds een zorgvuldige maatschappelijke belangenafweging plaatsgevonden tussen enerzijds het beperken van de regeldruk en anderzijds de bescherming van kwetsbare consumenten. Bij kleine collectieve warmtesystemen geldt geen verplicht globaal en uitgewerkt kavelplan of investeringsplan. De rapportageplicht voor leveringszekerheid en duurzaamheid geldt eens per drie jaar in plaats van jaarlijks. Voorts is voor kleine collectieve warmtesystemen buiten een warmtekavel een eenvoudiger vrijstellingsregime geïntroduceerd als gevolg van een aangenomen amendement van de leden Flach en Bontenbal.²⁵ Verder wordt de tariefregulering voor kleine collectieve warmtesystemen voor fase 2 nog verder uitgewerkt. Over de nadere invulling van het besluit wordt overleg gevoerd met de sector, maar ook met gemeenten en de ACM. In deze gesprekken is ook oog voor de regeldruk. Er zijn dus na de internetconsultatie al een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd met een positief effect op de regeldruk. Een verdergaande versoepeling van de regels zou een te groot risico opleveren dat publieke belangen, waaronder consumentenbescherming, onvoldoende worden geborgd.

²⁵ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 62.

VNG, IPO, NBNL, Energie-Nederland en WTS hebben gereageerd op het toetsingskader voor de aanwijzing van een warmtetransportbeheerder, met name over de betekenis van het begrip 'niet uitvoerbaar'. In de memorie van toelichting is verduidelijkt dat de aanwijzing een uitzonderlijke oplossing is voor situaties waarin grootschalige infrastructuur zonder aanwijzing niet tot stand komt, dat de beoordeling plaatsvindt op basis van realistische scenario's en niet uitsluitend op aantoonbaar ex-post falen, en dat kavelvorming en de beoordeling van de noodzaak van het aanwijzen van een warmtetransportbeheerder parallel kunnen lopen.

In de internetconsultatie zijn veel vragen gesteld ten aanzien van de eisen voor warmtemeters en warmtekostenverdelers. Door Kences wordt opgeroepen om studentenhuysvesting uit te blijven zonderen van de verplichting tot individuele bemetering. Voorstel is om het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen artikel 8a, van toepassing te laten en over te nemen in het Bcw. De Handreiking voor de toepassing van de AMvB meetverplichting warmte en koude²⁶ voor bestaande gebouwen die hier een toelichting op is, is dus nog steeds relevant. Hier staat in dat studentenhuysvesting wordt uitgezonderd. Verder zijn op suggestie van zowel Energie-Nederland als de Vereniging Meetbedrijven Nederland verplichtingen ten aanzien het plaatsen van warmtemeters bij grootverbruikers geschrapt.

Tariefregulering

Woonbond maakt zich zorgen over hoge kosten van het definitief afsluiten van een warmtenet. Ook wijst hij op de mogelijkheid om te meer te differentiëren, bijvoorbeeld tussen hoogbouw en laagbouw. Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer is het amendement van lid Vermeer²⁷ aangenomen, waarin wordt bepaald dat het tarief voor definitief en tijdelijk aansluiten gelijk moet zijn. Het Bcw bepaalt nu daarom dat er een tarief voor afsluiten wordt vastgesteld, op basis van de gemiddelde kosten van zowel tijdelijk als definitief afsluiten. Daarmee worden de kosten van definitief afsluiten en van tijdelijk afsluiten hoger. Er is niet gekozen voor verdere differentiatie, omdat dit de uitvoeringslast verhoogd, terwijl het aantal afsluitingen laag is.

In de consultatie zijn er verschillende opmerkingen gemaakt over de termijn waarop warmtebedrijven hun tarieven bekend moeten maken. Energie-Nederland en VNG pleiten voor een uiterlijke termijn voor de ACM om het maximumtarief vast te stellen. Energie-Nederland en Netbeheer Nederland vragen om meer tijd voor warmtebedrijven om eigen tarief vast te stellen nadat de ACM het maximumtarief heeft vastgesteld. Volgens VNG zou er een langere periode moeten zijn tussen het bekendmaken van het nieuwe tarief door het warmtebedrijf en het inwerkingtreding van dit tarief. Tussen de verschillende belangen van warmtebedrijven, verbruikers en de ACM is een balans gezocht. Er is geen uiterlijke termijn voor de ACM om het maximumtarief vast te stellen, zodat de ACM zich op de meest recente gegevens kan baseren. Als warmtebedrijven naar aanleiding van het tariefbesluit van de ACM hun tarieven verhogen, dan moeten ze deze tarieven minimum een dag van tevoren bekend maken. In andere gevallen moet dit minimaal 30 dagen van tevoren bekend worden gemaakt.

Woonbond wijst erop dat de kosten van warmte voor huurders hoger zijn dan bij aardgas en pleit voor het invoeren van een gebouweigenaarsdeel van het vaste tarief. Tijdens de behandeling van de wet in de Tweede Kamer is er een amendement van het lid Beckerman²⁸ opgenomen dat het mogelijk maakt. Naar aanleiding hiervan bepaalt het Bcw dat sommige tarieven of delen van tarieven in rekening bij de gebouweigenaar worden gebracht.

Energie-Nederland en IPO vroegen om nadere toelichting over de gekozen peilmomenten voor het bepalen van de gasreferentie voor het variabele tarief. In de keuze van peilmomenten is er balans gezocht tussen het kiezen van peilmomenten die een zo goed mogelijk beeld geven van gasprijzen in het betreffende jaar en voldoende spreiding van de peilmomenten om risico op schommelingen te beperken. De toelichting is hierop aangescherpt.

²⁶ Handreiking voor de toepassing van de AMvB meetverplichting warmte en koude voor bestaande gebouwen: https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/07/Rapportage-handreiking-meetverplichting_080720.pdf

²⁷ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 18.

²⁸ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 66.

In de consultatie hebben meerdere stakeholders opmerkingen gemaakt over fase 2 tariefregulering. Deze opmerkingen zullen meegenomen worden in de verdere uitwerking van fase 2 op een later moment. Ook hebben meerdere stakeholders benadrukt dat het van belang is om zo snel mogelijk naar kostengebaseerde tarieven over te gaan. Het kabinet onderschrijft dit belang. Zie ook paragraaf 7.1. van de toelichting.

Naar aanleiding van de consultatie zijn er verschillende aanpassingen gedaan om de efficiëntieprikkel voor kapitaalkosten bij warmtetransportnetten te verduidelijken. Ook is het voorstel van WTS, om in het Bcw geen onderscheid te maken tussen entry- en exitaansluitingen, overgenomen. Afnemers maken voor een aansluiting betalen immers een tarief gelijk aan de werkelijke kosten inclusief een redelijk rendement. Daardoor is het onderscheid tussen entry en exit in het Bcw niet noodzakelijk.

Met het aangenomen amendement-Flach zijn warmtebedrijven en een warmtetransportbeheerder verplicht om warmteverliezen zoveel mogelijk te beperken. Naar aanleiding hiervan is in de tariefregulering voor warmtetransportnetten een aanvullende efficiëntieprikkel ter beperking van warmteverliezen opgenomen, gekoppeld aan de bestaande efficiëntieprikkel voor kapitaalkosten in artikel 7.23 van het Bcw.

Duurzaamheid

Energie-Nederland en Natuur en Milieu hebben aandacht gevraagd voor de ontbrekende jaren in de duurzaamheidsnormering. Van 2035 tot 2050 was er nog geen CO₂ doel vastgesteld. Om duidelijkheid te geven aan de markt, is de normering tot 2050 uitgewerkt. De normering is gebaseerd op de EED III (richtlijn EU 2023/1791), maar niet geheel identiek om de mogelijkheid voor ontheffingen te bieden.

Energie-Nederland en IPO hebben opgemerkt dat de termijn voor de ontheffing te kort is en bovendien niet toepasbaar op situaties die langer dan 5 jaar duren. Het gaat dan met name om situaties waarin er door netcongestie nog geen nieuwe bron gerealiseerd kan worden en dat van te voren bekend is. Het Bcw is aangepast met een verlenging op de ontheffing die niet gemaximeerd is. Er is gekozen voor een verlenging omdat er op deze manier maatwerk geleverd kan worden voor die situaties waar het nodig is.

Op advies van de Consumentenbond en Verticer zijn de transparantie eisen naar consumenten nader gespecificeerd, en is er nu ook bij het aanbod al inzicht in de bronnen en de specifieke brandstof waarmee de warmte is opgewekt.

Er zijn meerdere partijen die aandacht hebben gevraagd voor de regels voor nieuwe technieken zoals waterstof, warmteopslag maar ook ZLT-netten, en het gebruik van groen gas. In de ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de hoe de CO₂ uitstoot van deze bronnen of netten dient te worden berekend.

Meerdere partijen hebben aangegeven dat de eisen waaraan een verzoek om informatie over restwarmte als bedoeld in artikel 6.1 van de Wcw moet voldoen, te streng waren. Besloten is om deze eisen te versoepelen, zodat ook warmtebedrijven die nog geen aanwijzing of ontheffing hebben, een informatieverzoek mogen indienen.

Een aantal vragen over de kosten die in rekening mogen worden gebracht, heeft aanleiding gegeven om het mogelijk te maken voor de ACM om kostensoorten aan te passen of toe te voegen, als deze kosten aantoonbaar samenhangen met de uitkoppeling van restwarmte.

Leveringszekerheid en consumentenbescherming

VNG heeft aangegeven dat drie maanden een te korte termijn is voor het opstellen van een plan voor een alternatieve warmtevoorziening (artikel 2.11) en dat deze termijn minimaal zes maanden zou moeten bedragen. Verder is aangegeven dat de termijn van een week om een overdracht van de aanwijzing bij faillissement aan een nieuw warmtebedrijf goed te keuren te kort. De termijn voor het opstellen van het plan is aangepast naar zes maanden en de termijn voor het goedkeuren van de overdracht naar twee weken.

De procedure is ook van toepassing voor gevallen dat een ontheffing of vrijstelling wordt ingetrokken. Het artikel maakt expliciet dat het college zorg draagt voor de afstemming met verschillende belanghebbenden, waaronder de curator. Bovendien moet het college, indien er na een bij ministeriële regeling bepaalde periode geen nieuw warmtebedrijf is aangewezen, een plan opstellen voor een alternatieve energievoorziening voor de consument.

Energie-Nederland heeft gevraagd waarom deze regels alleen zijn uitgewerkt voor de situatie van faillissement. De regels zijn echter van toepassing op alle situaties waarin besloten wordt tot intrekking van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling. In gevallen waarin het warmtebedrijf in staat van faillissement verkeert, zijn aanvullende regels van toepassing en gelden voor de overdracht van de aanwijzing, ontheffing of vrijstelling aan een nieuw warmtebedrijf afwijkende beslistermijnen. De bredere toepasbaarheid van het artikel is in het besluit extra verduidelijkt in de nota van toelichting en door het woord 'failliet' te schrappen uit de titel.

Consumentenbond vraagt om informatie over de duurzaamheid van warmte op te nemen in de informatie die het warmtebedrijf aan de gebruiker overhandigt bij een aanbod om aan te sluiten op het warmtenet. Besloten is om dit te regelen in zowel het aanbod om aangesloten te worden als de leveringsovereenkomst. Bovendien moet ook informatie over de herkomst van warmte overhandigd worden, conform de motie Visseren-Hamakers.²⁹

10.6.2. Overige consultatie

De verwerking van reacties heeft langere tijd minder aandacht gehad, vanwege de afronding van de wetsteksten en de Kamerbehandeling van de wet. Vanwege de Kamerbehandeling kwamen er ook nieuwe bepalingen bij die uitgewerkt moesten worden in het Bcw. Om die reden hebben de meest betrokken stakeholders de gelegenheid gehad om nog een reactie te geven op de versie die in 23 januari 2026 aan de ACM is voorgelegd voor de UHT. Navolgend de belangrijkste aandachtspunten, alsook een beschrijving van hoe deze verwerkt zijn.

Marktordening

VNG acht de onderbouwing voor kavels kleiner dan 1.500 onnodig en onwenselijk (artikel 2.1). Hoewel inderdaad al uit de wet zelf indirect volgt dat ook warmtekavels <1500 aangesloten moeten bijdragen aan een efficiënte warmtetransitie heeft de bepaling in het Bcw wel toegevoegde waarde. Dit geeft namelijk een steviger verplichting om dit expliciet te communiceren. VNG vraagt om meer mogelijkheden om te sturen op betaalbaarheid in kavelsystematiek. De regelgeving voorziet hier al in doordat de gemeente de mogelijkheid heeft om een uitgewerkt kavelplan af te wijzen als zij de tarieven te hoog vinden.

Energie-Nederland geeft aan dat bij de overdracht van een klein collectief warmtesysteem onnodig wordt gevraagd naar bewijs van een publiek meerderheidsbelang. Het eerder artikel 3.7, eerste lid is daarom verwijderd. Energie-Nederland geeft aan dat de weigeringsgrond voor een ontheffing voor een klein collectief warmtesysteem niet aansluit op de realiteit. De weigeringsgrond was 'afhankelijkheid van een collectieve warmtevoorziening in een ander gebied'. Dit is aangepast naar 'onlosmakelijke verbondenheid met een collectieve warmtevoorziening in een ander gebied.' De term 'onlosmakelijk verbonden' wordt gedefinieerd in de ministeriële regeling.

Vanuit VNG is de vraag gesteld wat onder een 'indicatieve' beschrijving in het globaal kavelplan kan worden verstaan. Dit kan concreter worden ingevuld in het formulier wat voor het globale kavelplan wordt opgesteld.

Tariefregulering

Energie-Nederland en VNG wijzen op onzekerheid omdat tariefregulering van fase 2 nog niet is uitgewerkt. Dit is een begrijpelijke zorg. Het kabinet streeft ernaar om dit zo snel mogelijk, maar ook zorgvuldig uit te werken. Het uitwerken van fase 2 vergt meer tijd gezien de input van de Kamerleden tijdens de tweede en eerste kamerbehandeling, het opnemen in de wet van de tarieflimiet, en de opmerkingen van de ACM over de uitvoerbaarheid van tariefregulering van kleine collectieve warmtevoorzieningen. Het tegelijk opnemen van fase 2 in het besluit zou ook tot

²⁹ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. Q.

vertraging van het besluit en van inwerkingtreding van de wet kunnen leiden, met negatieve gevolgen voor de warmtetransitie.

Netbeheer Nederland heeft vraagtekens geplaatst bij de verplichting in artikel 7.15 van het Bcw tot externe validatie van de businesscase door een onafhankelijk onderzoeksbureau en stelt voor dat de ACM in plaats daarvan marktconforme toetsingscriteria bekend maakt op basis waarvan warmtebedrijven zelf transparant verantwoording afleggen. Dit voorstel wordt niet overgenomen omdat externe validatie van de businesscase bij grootschalige nieuwe infrastructuur als warmtetransportnetten een belangrijke waarborg is voor marktconformiteit van investeringsramingen.

Energie-Nederland en VNG wijzen op onzekerheid omdat tariefregulering van fase 2 nog niet is uitgewerkt. Dit is een begrijpelijke zorg. Het kabinet streeft ernaar om dit zo snel mogelijk, maar ook zorgvuldig uit te werken. Het uitwerken van fase 2 vergt meer tijd gezien de input van de Kamerleden tijdens de tweede en eerste kamerbehandeling, het opnemen in de wet van de tarieflimiet, en de opmerkingen van de ACM over de uitvoerbaarheid van tariefregulering van kleine collectieve warmtevoorzieningen. Het tegelijk opnemen van fase 2 in het besluit zou ook tot vertraging van het besluit en van inwerkingtreding van de wet kunnen leiden, met negatieve gevolgen voor de warmtetransitie. Zie ook de toelichting in paragraaf 7.1.

Leveringszekerheid en consumentenbescherming

Energie-Nederland en Netbeheer Nederland geven aan dat het bijhouden en verifiëren van kortdurende opeenvolgende storingen, ten einde te bepalen of ze kwalificeren als een ernstige storing waarvoor de consument recht heeft op storingscompensatie, kostenverhogend zal werken. Ook wordt aangegeven dat de effecten van een storing bij ZLT-netten vaak niet of veel later voor de consument merkbaar zijn. De wetgever gaat gedeeltelijk mee in dit signaal en stelt een ondergrens aan de kortdurende opeenvolgende storingen die meetellen voor de definitie van een ernstige storing, zodat niet alle kortdurende storingen hoeven te worden geverifieerd. Bovendien wordt in de ministeriële regeling uitwerking gegeven aan de wijze waarop de storingscompensatie berekend wordt, waarbij de wetgever rekening wil houden met het moment waarop de consument een storing merkt, tenzij het warmtebedrijf zelf al eerder een storing constateert.

VNG geeft aan dat het onlogisch is dat gemeenten weinig tot geen sturing kan geven aan kleine collectieve warmtesystemen, maar wel bij bijvoorbeeld faillissement van het warmtebedrijf verantwoordelijk is om een nieuw warmtebedrijf of een alternatieve energievoorziening te vinden. De wetgever merkt op dat het college voorschriften en beperkingen kan verbinden aan een ontheffing en bovendien in de warmteprogramma's al een zorgplicht heeft om een aanpak te beschrijven van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. In geval van bijvoorbeeld faillissement is het college verantwoordelijk om de overdracht van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling goed te keuren en indien er binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn geen nieuw warmtebedrijf is gevonden, stelt het college een plan op voor een alternatieve energievoorziening. De wetgever acht dit redelijk in het verlengde van de al bestaande zorgplicht van de gemeente en wenselijk met het oog op de consumentenbescherming.

Vanuit VNG is de vraag gesteld wat onder een 'indicatieve' beschrijving in het globaal kavelplan kan worden verstaan. Dit kan concreter worden ingevuld in het formulier wat voor het globale kavelplan wordt opgesteld.

II ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1.1 begripsbepalingen

Aangesloten

Deze definitie is afgeleid van de definitie van klein collectief warmtesysteem uit de wet. Door te spreken over aangesloten hoeft in het besluit niet telkens herhaald te worden dat het naast verbruikers ook kan gaan om huurders die warmte geleverd krijgen van hun verhuurder en leden die warmte geleverd krijgen van hun VvE.

Meterdienstverlener

De meterdienstleverancier verricht diensten op het gebied van gebruiksafhankelijke afrekening van warmte. Ze leveren diensten aan verbruikers, energieleveranciers in collectieve omgevingen en beheerders van onroerende zaken, zoals bijvoorbeeld de VvE.

Artikel 1.2 overeenkomst transport en levering van warmte grotendeels ten behoeve van industriële processen of productieprocessen

Er is sprake van transport en levering van warmte grotendeels ten behoeve van industriële processen of productieprocessen, zoals voor de glastuinbouw, wanneer ten minste 75 procent, van het totaal van de door middel van een warmtenet geleverde warmte, wordt getransporteerd en niet meer dan 25 procent wordt geleverd aan een aangewezen warmtebedrijf dat warmte levert aan verbruikers. Het gaat hierbij dus nadrukkelijk om een situatie waarbij de exploitant van een warmtenet waarmee aan glastuinbouw of industrie wordt geleverd niet zelf ook direct aan verbruikers levert, maar aan een ander warmtebedrijf (met een aanwijzing) ten behoeve van levering aan verbruikers. Een warmtebedrijf dat, naast de levering aan glastuinbouw of industrie, ook direct levert aan verbruikers kan dus geen beroep doen op deze uitzondering.

Om te kunnen bepalen of in een jaar ten minste 75 procent wordt getransporteerd voor en geleverd ten behoeve van industriële processen of productieprocessen, wordt uitgegaan van het gemiddelde van de door het warmtenet geleverde warmte in de drie voorafgaande kalenderjaren, zodat tijdelijke pieken of dalen in de levering geen onevenredige invloed hebben op de kwalificatie. Indien het warmtenet minder dan drie kalenderjaren in bedrijf is, wordt het gemiddelde berekend over de kalenderjaren waarin de onderneming reeds in bedrijf was. Indien het een nieuw warmtenet betreft wordt het percentage voorlopig vastgesteld op basis van de verwachte verdeling van het warmteverbruik zoals opgenomen in bedrijfsprognoses of aansluitovereenkomsten, totdat feitelijke gegevens over het eerste kalenderjaar beschikbaar zijn.

De grenswaarde van ten minste 75% is gekozen in overleg met de relevante stakeholders, sluit aan bij de huidige praktijk en biedt voldoende ruimte voor netten die voornamelijk industrieel of glastuinbouwgericht zijn, waarmee dit bijdraagt aan een efficiënt warmtesysteem. Wanneer de grenswaarde wordt overschreden en meer dan 25 procent van de warmte wordt geleverd aan een aangewezen warmtebedrijf dat levert aan huishoudelijke afnemers, dan moet het warmtebedrijf alsnog worden aangewezen en moet het voldoen aan alle daaraan verbonden voorwaarden, waaronder de eis dat het eigendom van het warmtenet bij het aangewezen warmtebedrijf moet berusten.

Artikel 1.3 overeenkomst transport en levering van warmte grotendeels ten behoeve van industriële processen of productieprocessen

Om het warmtebedrijf in staat te stellen zijn wettelijke verplichtingen en taken als bedoeld in artikel 2.13 of artikel 3.7 van de wet op een doelmatige wijze uit te voeren, in geval van transport en levering van warmte grotendeels ten behoeve van industriële processen of productieprocessen en tevens ten behoeve van verbruikers in de gebouwde omgeving, sluiten de exploitant van dit

warmtenet en het warmtebedrijf een overeenkomst waarin in ieder geval wordt vastgelegd dat de exploitant op verzoek van het warmtebedrijf de noodzakelijke informatie verstrekt voor de doelmatige uitvoering en nakoming van de wettelijke verplichtingen. Voorts worden in de overeenkomst duidelijke, samenhangende afspraken over zowel bron- als transportcapaciteit vastgelegd, waarmee onduidelijkheid over de verantwoordelijkheidsverdeling bij leveringszekerheidsproblemen wordt voorkomen. De onderneming biedt zowel bron- als transportcapaciteit aan. De onderneming kan de broncapaciteit zelf opwekken of inkopen bij een externe bron om het zelf weer door te verkopen. Een warmtebedrijf dat afneemt van het warmtenet van de onderneming kan dus niet zelf broncapaciteit direct bij de bron inkopen. Tot slot wordt in de overeenkomst opgenomen dat alleen de daadwerkelijke kosten van de door de onderneming verrichte werkzaamheden, vermeerderd met een redelijk rendement, bij het warmtebedrijf in rekening mogen worden gebracht. De ACM ziet toe op de naleving van dit voorschrift.

Artikel 1.4 transport en doorlevering van warmte door verhuurder of vereniging van eigenaren

Met dit artikel wordt geregeld dat nader wordt ingekaderd wanneer sprake is van (door)levering van warmte door verhuurders en VvE's. De delegatiegrondslag, waar dit artikel een uitwerking van is, is toegevoegd met de derde nota van wijziging bij de wet.¹ Van transport en doorlevering van warmte door een verhuurder aan zijn huurder en VvE of een daarmee vergelijkbare rechtsvorm aan haar leden is sprake in geval van een centrale aansluiting, zoals bedoeld in de wet. Dit sluit aan de bij de artikelsgewijze toelichting van de wet (artikel 1.1) bij het begrip doorlevering.

Artikel 1.5 artikelen hoofdstuk 2 van overeenkomstige toepassing

In artikel 1.2, tweede lid, onderdeel a en b van de wet worden de artikelen 2.37 en 2.41 tot en met 2.43 van overeenkomstige toepassing verklaard op doorleverende VvE's en verhuurders. Met artikel 1.5 worden ook de uitgewerkte delegatiegrondslagen van deze artikelen in het Bcw van overeenkomstige toepassing verklaard op doorleverende VvE's en verhuurders en het transport en de levering van warmte door een warmtebedrijf door middel van één collectief warmtesysteem aan ten hoogste 10 kleinverbruikers gezamenlijk, alsook het transport en de levering van warmte aan ten hoogste 20 natuurlijke personen of rechtspersonen met elk een individuele leveringsaansluiting van maximaal 100 kilowatt. De periodieke controle van warmtemeters, als bedoeld in artikel 2.38, derde lid, geldt alleen voor warmtebedrijven en niet voor doorleverende VvE's en verhuurders. Deze bepaling wordt daarom niet van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 1.6 verplicht gebruik van formulieren

Artikel 1.6 regelt dat voor het verstrekken aan een bestuursorgaan van gegevens vanwege voorschriften gesteld bij of krachtens de wet, wordt gebruikgemaakt van een daartoe vastgesteld formulier. Onze Minister stelt formulieren vast voor het verstrekken van gegevens aan Onze Minister of een college. Namens de minister zal de RVO hier nader invulling aan geven. De ACM stelt formulieren vast voor het verstrekken van gegevens aan de ACM. Indien zowel de ACM als een ander bestuursorgaan het ontvangende bestuursorgaan is, stelt Onze Minister het formulier vast. Het begrip formulier omvat ook het eventueel uitwerken van een rekenmodel. Ten behoeve van het uitgewerkt kavelplan als bedoeld in artikel 2.18 wordt een rekenmodel voorzien waarmee de onderdelen genoemd in artikel 2.16, tweede lid, onderdeel i, j en k in beeld kunnen worden gebracht.

Artikel 2.1 warmtekavel met maximaal 1500 aangeslotenen

Artikel 2.1 bepaalt dat indien het college een warmtekavel vaststelt met een omvang van maximaal 1500 aangeslotenen, het college onderbouwt waarom dit noodzakelijk is vanwege een efficiënte warmtetransitie. Dit extra criterium is met de eerste nota van wijziging in de wet gekomen.³⁰ Het college moet de omvang van een warmtekavel zodanig vaststellen dat dit bijdraagt aan een efficiënte warmtetransitie (artikel 2.1, eerste lid, onderdeel c, van de wet). Dit dwingt het college om, wanneer dit bijdraagt aan een efficiënte warmtetransitie, een warmtekavel met enige schaal vast te stellen. Om bijvoorbeeld een geothermiebron op een kosteneffectieve wijze te exploiteren is een bepaalde warmteafzet nodig. Meer concreet betekent dit dat de omvang van de warmtekavel gericht moet zijn op het kunnen realiseren van een collectieve warmtevoorziening met de laagste nationale kosten. Wanneer toch wordt gekozen voor een warmtekavel met een kleinere schaal (met maximaal 1500 aangeslotenen) dient door het college dus expliciet te worden aangegeven waarom dit noodzakelijk is voor een efficiënte warmtetransitie. De Algemene wet bestuursrecht bevat reeds een motiveringsbeginsel dat het college in het besluit moet motiveren waarom het besluit voldoet aan de door de wet gestelde criteria. Het college zal dus al moeten motiveren dat de warmtekavel in het algemeen voldoet aan artikel 2.1, eerste lid. Met de toevoeging in artikel 2.1 wordt geregeld dat de gemeente daarbij nadrukkelijk moet ingaan op de noodzakelijkheid voor een efficiënte warmtetransitie bij een warmtekavel met maximaal 1500 aangeslotenen.

Artikel 2.2 de aanvraag tot aanwijzing warmtebedrijf

Artikel 2.2 stelt eisen aan de aanvraag tot aanwijzing van een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap. Op verzoek van het college kan het globaal kavelplan worden aangevuld met een voorlopige berekening volgens de geldende technische normen die bruikbaar zijn in de berekening voor de energieprestatie van gebouwen. Dit is van belang indien er veel nieuwbouw gepland is in de warmtekavel.

Artikel 2.3 de aanvraag tot besluit vervulling voorwaarden bekwaamheid en financiële draagkracht

Artikel 2.3 van dit besluit stelt eisen aan de aanvraag bij de ACM (voor het besluit of het warmtebedrijf de organisatorische en technische bekwaamheid heeft en financieel in staat is zijn wettelijke taken uit te voeren). In de aan te leveren informatie bij de aanwijzing moet worden onderbouwd dat een warmtebedrijf technisch, organisatorisch en financieel in staat is te voldoen aan de wettelijke eisen. Warmtebedrijven kunnen de informatie bij meerdere aanvragen gebruiken. De technische kwaliteiten moeten wel passen bij de techniek van het globale kavelplan.

De aanvraag voor het besluit van de ACM bevat een beschrijving van de juridische structuur van de groep waarin per rechtspersoon en vennootschap wordt aangegeven wie daarin de zeggenschap uitoefent en wie gerechtigd is tot het resultaat. Dit is nodig om te controleren of het gaat om een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of een warmtegemeenschap, zoals bedoeld in artikel 2.3 van de wet. Ten behoeve van de toets aan financiële bekwaamheid dient een recente jaarrekening of openingsbalans te worden bijgevoegd.

De technische en organisatorische kwaliteiten dienen te worden onderbouwd met de in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel c genoemde vereisten. Deze informatie lijkt op de eisen van de leveringsvergunning warmte uit de huidige Warmtewet. De informatie genoemd in artikel 2.3 van dit besluit betreft geen limitatieve opsomming. De ACM kan in het kader van de aanvraag naast deze informatie ook andere of aanvullende informatie opvragen om de organisatorische, technische en financiële bekwaamheid te toetsen.

³⁰ Kamerstukken II 2025/26, 36 576, nr. 5.

Indien bepaalde informatie nog niet aangeleverd kan worden bij de aanvraag, kan de ACM gebruikmaken van de mogelijkheid om voorschriften te verbinden aan het besluit (bijvoorbeeld dat de informatie op een later moment alsnog aangeleverd moet worden). In een dergelijk geval hoeft dat niet tot een afwijzend besluit te leiden.

Artikel 2.4 beoordelingsgronden besluit ACM

In artikel 2.4 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de gronden waarop ACM een besluit neemt of het warmtebedrijf technisch, organisatorisch en financieel in staat is om zijn taken uit te voeren. De ACM beoordeelt integraal of het warmtebedrijf organisatorisch, financieel en technisch in staat is de wettelijke taken, als bedoeld in artikel 2.13, van de wet, uit te voeren. Voor bijvoorbeeld de duurzaamheid kan ACM nagaan of er een realistisch plan is voor de overgang naar een volledig duurzame nieuwe bron voor de primaire productie als bij de aanvang van de exploitatie van een collectieve warmtevoorziening nog geen sprake van een volledig duurzame warmtevoorziening. De ACM kan per geval beoordelen welk gewicht moet worden toegekend aan de toetsing van bekwaamheid per wettelijk taak. Dit maakt het mogelijk om maatwerk te leveren voor de ACM, zodat de ACM kan aansluiten bij de verschillende typen warmtebedrijven en de bekwaamheidstoets minder belastend is voor partijen.

Artikel 2.5 vereisten globaal kavelplan

Artikel 2.5 geeft nadere voorschriften waar een globaal kavelplan aan moet voldoen.

Artikel 2.6 de afwijzingsgronden van het college

Artikel 2.6 van dit besluit bevat aanvullende regels voor de gronden waarop het college een globaal kavelplan af kan wijzen. In de wet staat opgenomen dat het college uitsluitend afwijzend op een aanvraag beslist indien in de eerste plaats het aannemelijk is dat de in het globaal kavelplan beschreven gevolgen voor toekomstige gebruikers redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn (artikel 2.5, zesde lid, onderdeel a, van de wet). Artikel 2.6 van dit besluit schrijft voor dat hiervan in ieder geval sprake is indien de aanpassing van de benodigde fysieke ruimte een onredelijk grote inspanning vergt om te kunnen voldoen aan de eisen voor de binneninstallatie. Dat betekent dat het beoogde systeem van het warmtenet niet goed past in de gebouwen. In de tweede plaats kan het college een globaal kavelplan afwijzen indien het aannemelijk is dat het globaal kavelplan voor het aangewezen warmtebedrijf redelijkerwijs niet uitvoerbaar is (artikel 2.5, zesde lid, onderdeel b, van de wet). Hiervan is in ieder geval sprake als de beschikbare middelen van het warmtebedrijf voor de uitvoering van het plan ontoereikend. Op organisatorisch vlak kan het bijvoorbeeld gaan om te grote beperkingen in capaciteit (personeel) om de voorgenomen werkzaamheden volgens het globaal kavelplan tijdig te kunnen uitvoeren. Het gaat daarbij om een situatie die niet binnen redelijke termijn te herstellen is.

Artikel 2.7 aanwijzingsprocedure warmtebedrijf tijdens ingroeiperiode

Artikel 2.7 van dit besluit schrijft voor dat bij de aanwijzingsprocedure tijdens de ingroeiperiode het warmtebedrijf (dat geen publiek meerderheidsbelang heeft of een warmtegemeenschap is) grotendeels dezelfde gegevens dient aan te leveren als bij de aanwijzingsprocedure voor warmtebedrijven met een publiek meerderheidsbelang en warmtegemeenschappen. De op grond van dit besluit gevraagde informatie en afwijzingsgronden voor de aanvraag zijn eveneens hetzelfde (op basis van de wet is de procedure wel verschillend). Ook voor het besluit van de ACM

of het warmtebedrijf technisch, organisatorisch en financieel in staat is zijn taken uit te voeren worden dezelfde beoordelingscriteria gehanteerd.

Artikel 2.8 en 2.9 wijziging aanwijzing en gronden wijziging aanwijzing

Artikel 2.8 van dit besluit stelt regels over de wijze waarop de aanvraag door het college bij ACM moet worden ingediend en welke informatie daarbij dient te worden aangeleverd. Ook worden er regels gesteld over de termijn waarbinnen ACM een besluit dient te nemen. Verder is in artikel 2.9 van dit besluit bepaald dat voor wat betreft de afwijzingsgronden voor het genoemde besluit van de ACM overeenkomstige regels gelden zoals opgenomen in artikel 2.4.

Artikel 2.10 wijziging aanwijzing bij samenvoegen warmtekavel

In de wet zijn ook regels opgenomen over het bepalen van de duur van de aanwijzing in het geval het college twee warmtekavels wil samenvoegen (artikel 2.8, zevende lid, van de wet). In de praktijk betekent dit dat het college de aanwijzing van een warmtebedrijf wijzigt, waardoor de aanwijzing ook geldt voor een ander warmtekavel. Samenvoeging is alleen aan de orde indien voor beide warmtekavels hetzelfde warmtebedrijf is aangewezen. In zo'n geval dient er een nieuwe duur bepaald te worden voor de aanwijzing. Hiervoor wordt een methodiek toegepast (artikel 2.8, zevende lid van de wet, waarbij stap 1 is dat het college de datum bepaalt van de minst recente aansluitovereenkomst van de laatste 10% van de leveringsaansluitingen of voorziene leveringsaansluitingen waarvoor het aangewezen warmtebedrijf een aansluitovereenkomst heeft gesloten. Vervolgens wordt het verschil berekend tussen de datum van de wijziging van de aanwijzing en de datum berekend bij stap 1. De duur van de aanwijzing bedraagt vervolgens 30 jaar verminderd met de duur berekend op grond van stap 2 met een minimum van 14 jaar.

Om de rekenmethodiek toe te kunnen passen, is informatie nodig over alle aansluitingen die zich bevinden op de warmtekavel van de gewijzigde aanwijzing en de gegevens van de aansluitovereenkomst. Deze informatie bevindt zich in de administratie van het warmtebedrijf. Naar verwachting zal het warmtebedrijf deze berekening uitvoeren. Het college moet wel de berekeningen kunnen controleren. Artikel 2.10 schrijft voor dat het warmtebedrijf tegelijkertijd met de berekeningen op verzoek van het college de achterliggende gegevens moet overleggen. Het gaat hierbij om 1) het aantal aansluitingen binnen de warmtekavel en 2) een lijst met de gegevens van de aansluitovereenkomsten van de 10% meest recente aansluitingen. Ook dient het warmtebedrijf de desbetreffende aansluitovereenkomsten, in geanonimiseerde vorm, te overleggen. Het college mag deze informatie alleen gebruiken om de juistheid van de berekeningen te controleren.

Voor centrale leveringsaansluitingen, waarbij het warmtebedrijf warmte levert aan een partij die deze vervolgens doorlevert aan de aangesloten huishoudens, is in de wet opgenomen dat elke zelfstandige woning achter een dergelijke aansluiting als één aansluiting wordt aangemerkt (artikel 2.8, negende lid van de wet). In deze situaties heeft het warmtebedrijf slechts een overeenkomst met de doorleverancier maar niet met de bewoners, en heeft hij geen informatie over het aantal zelfstandige woningen achter een centrale aansluiting. Deze informatie is beschikbaar bij doorleveranciers. Dit kunnen VvE's of verhuurders zijn. Deze partijen hebben zelf geen prikkels om informatie te geven. Artikel 2.10, tweede lid, regelt dat zij verplicht zijn om op verzoek van het warmtebedrijf de informatie over het aantal zelfstandige woningen aan het warmtebedrijf door te geven. Deze informatie moet aan het warmtebedrijf worden gegeven zodat het de berekening kan uitvoeren, en daarnaast aan het college zodat zij de berekeningen kan controleren. Hierbij geldt ook dat het college om additionele bewijsstukken kan vragen als dit nodig is om de berekeningen te controleren.

Artikel 2.11 procedure en voorwaarden intrekking aanwijzing warmtebedrijf

In dit besluit zijn in artikel 2.11 uitsluitend nadere regels gesteld rondom de intrekking van de aanwijzing of een ontheffing of het eindigen van een vrijstelling van een warmtebedrijf.

Op grond van artikel 2.14, zevende lid, of artikel 2.21, vijfde lid, van de wet, gelezen in samenhang met artikel 3.8 van de wet, kan de ACM besluiten dat er grond is om een aanwijzing van een kavel of een ontheffing in te trekken of een vrijstelling niet langer geldig te laten zijn. Artikel 2.9, vijfde lid, onderdeel b, van de wet en artikel 3.4, vierde lid, onderdeel b, van de wet stellen dat respectievelijk een aanwijzing of ontheffing vervolgens uiterlijk drie jaar na dat besluit moet worden ingetrokken en een vrijstelling uiterlijk drie jaar na dat besluit niet meer geldt. Dit is de maximale periode waarin bijvoorbeeld een noodwarmtebedrijf mag opereren en waarin het college op zoek moet naar een nieuw warmtebedrijf of een alternatieve warmtevoorziening.

In eerste instantie ligt voor de hand om een nieuw warmtebedrijf aan te wijzen, een ontheffing of vrijstelling te verlenen. Als dat na een bij ministeriële regeling te bepalen termijn niet is gebeurd, maakt het college binnen zes maanden een plan waarin is beschreven hoe de levering van warmte aan verbruikers van het warmtebedrijf kan worden verzekerd. Dat kan alsnog door het verlenen van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling aan een ander warmtebedrijf of, indien is vastgesteld dat een collectieve warmtevoorziening niet meer kosteneffectief of doelmatig is, door het aandragen van een alternatieve warmtevoorziening. Het plan bevat een uitgebreide beschrijving van de alternatieve warmtevoorziening, de wijze waarop die kan worden gerealiseerd, de verwachte kosten van het realiseren ervan, de termijn waarbinnen het gerealiseerd kan worden en welke partijen daarbij betrokken worden en hun taken. De kavel, de ontheffing of de vrijstelling kan niet worden ingetrokken voor een bij ministeriële regeling te bepalen termijn na publicatie van het plan. Die termijn wordt zodanig gekozen dat verbruikers voldoende in de gelegenheid zijn gesteld om de alternatieve warmtevoorziening te realiseren.

In geval er aan het warmtebedrijf surseance is verleend of dat in staat van faillissement verkeert en waarvoor geldt dat de borging van de leveringszekerheid in gevaar is, treedt het college in overleg met de ACM, het warmtebedrijf, de curator of bewindvoerder en, indien van toepassing, het noodwarmtebedrijf waaraan de ACM een opdracht heeft gegeven als bedoeld in artikel 10.5, vijfde lid, van de wet, over de procedure tot intrekking van de aanwijzing, de ontheffing of de vrijstelling en het verlenen van een aanwijzing, ontheffing of vrijstelling aan een nieuw warmtebedrijf.

De partijen dragen er zorg voor dat de verbruikers in de tussentijd warmte geleverd krijgt. Het warmtebedrijf of noodwarmtebedrijf, in het geval de ACM een noodwarmtebedrijf daartoe opdracht heeft gegeven, is daar verantwoordelijk voor.

Artikel 2.12 en 2.13 aanvraag instemming college overdracht aanwijzing en aanvraag vaststelling ACM bij overdracht aanwijzing

Artikel 2.10 van de wet voorziet in de mogelijkheid voor een warmtebedrijf om het college te verzoeken om in te stemmen met de overdracht van zijn aanwijzing aan een ander warmtebedrijf. Bij dit verzoek tot instemming dient het warmtebedrijf een besluit van de ACM te overleggen waarin de ACM heeft vastgesteld dat het andere warmtebedrijf voldoende beschikt over de voor de uitvoering van zijn taken noodzakelijk organisatorische en technische bekwaamheid en voldoende financieel in staat is om die taken uit te voeren. In artikel 2.12 en 2.13 worden daar nadere regels aan gesteld. Zo is geregeld dat de aanvraag informatie moet bevatten op grond waarvan zowel het huidige warmtebedrijf als het andere warmtebedrijf waaraan de aanwijzing wordt overgedragen kan worden geïdentificeerd en op grond waarvan kan worden vastgesteld dat het andere warmtebedrijf een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of een warmtegemeenschap is, tenzij is voldaan aan de uitzondering genoemd in artikel 2.10, derde lid,

van de wet. Verder is geregeld dat het college uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag tot instemming met de overdracht een besluit dient te nemen, waarbij het college deze termijn met maximaal acht weken kan verlengen. In de situatie dat het warmtebedrijf in faillissement verkeert, krijgt het college maximaal twee weken en kan deze termijn niet verlengd worden.

Verder is bepaald dat voor wat betreft het hiervoor genoemde besluit van de ACM regels gelden die overeenkomstig zijn met de regels omtrent een besluit van de ACM bij de aanwijzing van een warmtebedrijf. Het gaat dan om de bij de aanvraag bij de ACM te verstrekken informatie, de door de ACM te hanteren uiterlijke beslistermijnen en de door de ACM te hanteren beoordelingscriteria.

Artikel 2.14 wijziging doorslaggevende zeggenschap

Artikel 2.14 geeft nadere voorschriften wanneer sprake is van een wijziging van de doorslaggevende zeggenschap en de procedure die gevolgd moet worden wanneer daar sprake van is.

2.15 maximumtermijn overeenkomst werkzaamheden door derde

Op grond van artikel 2.13, vijfde lid, van de wet kan een aangewezen warmtebedrijf werkzaamheden laten uitvoeren door een derde.

De maximumtermijn van de overeenkomst, bedoeld in artikel 2.13, zesde lid, van de wet, is zeven jaren. Na die periode kan het aangewezen warmtebedrijf met een derde partij naar keuze een nieuw contract aangaan. Met de gekozen termijn wordt voorkomen dat een aangewezen warmtebedrijf voor een te lange periode vastzit aan dezelfde dienstverlener. Na deze periode kan opnieuw een overeenkomst worden aangegaan voor een periode van zeven jaren. Dit kan ook weer met dezelfde partij zijn.

2.16 vergoeding aangewezen warmtebedrijf in staat van faillissement

De curator of bewindvoerder van een warmtebedrijf dat in staat van faillissement verkeert, mag een vergoeding aanvragen bij de ACM voor de kosten die worden gemaakt ten behoeve van het instandhouden van het warmtenet, het transporteren en leveren van warmte op een doelmatige wijze en het op een doelmatige wijze zekerstellen van de leveringszekerheid, als bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, onderdelen b en e, van de wet. Zoals is opgenomen in artikel 9.2 besluit, hoort daar ook bij de medewerking aan een noodwarmtebedrijf, indien de ACM op grond van artikel 10.5, vijfde lid, van de wet een noodwarmtebedrijf daartoe opdracht heeft verstrekt. Het gaat dan om een vergoeding van de schade die uitgaat boven het normale bedrijfsrisico en de levering van warmte die niet meer in het belang is van de crediteuren van de boedel. Kosten komen in aanmerking voor een vergoeding voor zover deze niet worden gedekt door de inkomsten en voor zover ze zijn gemaakt na de aanvraag. De vergoeding is bedoeld om de curator in staat te stellen de levering van warmte voort te zetten, zonder dat er extra schulden worden opgebouwd, bijvoorbeeld omdat er onderhoud moet plaatsvinden aan de installaties, waarbij het niet uitvoeren ervan kan leiden tot onderbrekingen in de levering van warmte.

De ACM beoordeelt de aanvraag en neemt binnen twee weken een besluit. Indien de ACM een vergoeding toekent, bevat dat besluit in ieder geval informatie over de periode waarover de vergoeding wordt berekend, welke kosten daarvoor in aanmerking komen en de wijze en frequentie van betaling door de ACM aan het aangewezen warmtebedrijf. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over welke specifieke kosten in aanmerking komen voor

vergoeding, de wijze waarop de berekening van de inkomsten plaatsvindt en de wijze waarop de betaling plaatsvindt.

2.17 financiële monitoring

Artikel 2.17 van het besluit schrijft voor dat de informatie over de organisatorische en technische bekwaamheid dient te bestaan uit een geactualiseerde versie (indien er wijzigingen zijn) van de bij de aanvraag tot aanwijzing aangeleverde informatie. Daarnaast dient het warmtebedrijf een solvabiliteitsprognose over het lopende en de twee daaropvolgende boekjaren én een liquiditeitsprognose over het lopende en het eerstvolgende boekjaar te overleggen. Deze prognoses bevatten tevens een indicatie van de kritieke ondergrenzen voor solvabiliteit en liquiditeit.

De eisen aan de solvabiliteit en liquiditeit, zoals opgenomen in artikel 2.17, eerste lid, van dit besluit zijn erop gericht om te borgen dat het warmtebedrijf aan haar taken kan blijven voldoen. De eisen aan de solvabiliteit kunnen bij ministeriële regeling worden beperkt. Om de administratieve lasten te beperken hoeven de financiële prognoses niet te worden uitgevoerd indien het warmtebedrijf beschikt over een investeringswaardige kredietwaardigheid opgesteld door een erkend kredietbeoordelingsbureau of een verklaring van een gemeente, provincie of het Rijk waarin deze heeft verklaard dat het zich hoofdelijk aansprakelijk stelt voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden.

Indien het warmtebedrijf niet langer kan voldoen aan zijn verplichtingen of aan de bovenstaande eisen die aan de financiële situatie worden gesteld is sprake van een significante verslechtering van de financiële situatie. Het vierde lid schrijft voor dat dit onmiddellijk aan de ACM gemeld dient te worden. Het warmtebedrijf moet verplicht een herstelplan opstellen en keert in deze periode geen dividend of andere kapitaaluitkering uit aan aandeelhouders.

Artikel 2.18 uitgewerkt kavelplan

Artikel 2.16, eerste lid, van de wet schrijft voor dat het college het aangewezen warmtebedrijf kan verzoeken om een uitgewerkt kavelplan of een wijziging van een uitgewerkt kavelplan op te stellen. Artikel 2.18 bepaalt dat de berekeningen die ten grondslag liggen aan het uitgewerkte kavelplan, bedoeld in artikel 2.16 van de wet, volledig en transparant dienen te zijn. Het gaat hierbij meer specifiek om het volledig en transparant invullen van het formulier dat door Onze Minister op grond van artikel 1.6 ter beschikking wordt gesteld. Zoals toegelicht in paragraaf 2.2. van de algemene toelichting zal ten behoeve van het uitgewerkte kavelplan als bedoeld in artikel 2.18 een rekenmodel als formulier worden opgesteld waarmee de onderdelen genoemd in artikel 2.16, tweede lid, onderdeel i, j en k, van de wet in beeld kunnen worden gebracht.

Het tweede lid bepaalt dat een aangewezen warmtebedrijf, indien van toepassing, de kostendekkingsbijdrage die hij van de gebouweigenaar vraagt voor het aansluiten op een collectieve warmtevoorziening opneemt in het uitgewerkte kavelplan. Het derde lid bepaalt dat een warmtebedrijf de gevraagde kostendekkingsbijdrage in het uitgewerkte kavelplan moet onderbouwen op basis van een indicatie van de kosten en de tarieven.

Een kostendekkingsbijdrage kan nodig zijn als tarieven voor de transport en levering van warmte niet op kosten zijn gebaseerd. Het kan dan voorkomen dat de inkomsten die het warmtebedrijf met gereguleerde tarieven verwacht te verdienen niet voldoende zijn om alle toekomstige verwachte kosten van de transport en levering van warmte te dekken. Onder de Warmtewet doet deze situatie zich geregeld voor. De bestaande praktijk is dat het warmtebedrijf voor het realiseren van een aansluiting en als voorwaarde daarvan een kostendekkingsbijdrage in rekening brengt bij de gebouweigenaar. Deze bijdrage dekt het verschil tussen de verwachte toekomstige inkomsten

en kosten voor het collectieve warmtesysteem. Omdat de kosten lokaal verschillen, verschilt ook de kostendekkingsbijdrage. De bijdrage is niet gereguleerd en geldt in aanvulling op het gereguleerde maximumtarief dat de kosten van de fysieke aansluiting dekt, ook wel eenmalige aansluittarief genoemd. De gebouweigenaar is op het moment dat het warmtebedrijf de kostendekkingsbijdrage vraagt nog geen gebonden afnemer en kan beslissen of hij tegen deze kostendekkingsbijdrage aangesloten wil worden. Het is gewenst dat deze kostendekkingsbijdrage kan blijven bestaan zolang tarieven niet in voldoende mate de onderliggende kosten van het warmtebedrijf reflecteren. Dit is in ieder geval het geval in fase 1 van de tariefregulering, waarin tarieven voor transport en levering van warmte gebaseerd zijn op gecorrigeerde gasreferentie. Het afschaffen van deze bijdrage zou in veel gevallen betekenen dat een warmtenet niet aangelegd kan worden, terwijl gebouweigenaren wel bereid zouden zijn om te betalen om aangesloten te worden op warmte.

De noodzaak voor een kostendekkingsbijdrage volgt uit het feit dat de tarieven die het warmtebedrijf bij alle verbruikers in de warmtekavel in rekening brengt niet de kosten van het collectieve warmtesysteem dekken. Het is ook mogelijk dat gebouweigenaren met het warmtebedrijf overeenkomen dat het warmtebedrijf in ruil voor een (extra) eenmalige bijdrage van de gebouweigenaar lagere tarieven bij de verbruikers in de desbetreffende gebouwen overeenkomt. Woningcorporaties spreken bijvoorbeeld met warmtebedrijven af dat bij hun huurders een lager vast tarief in rekening wordt gebracht. Zo'n bijdrage betreft in feite een tariefverlagingsbijdrage voor een specifieke groep verbruikers en valt dus niet onder de kostendekkingsbijdrage.

Om de gebouweigenaren te beschermen tegen een onnodig hoge kostendekkingsbijdrage, bepalen het tweede en derde lid dat de indicatie van de kostendekkingsbijdrage, inclusief onderbouwing, moet worden opgenomen in het uitgewerkt kavelplan. Het college kan dan de omvang van de kostendekkingsbijdrage meenemen bij de beoordeling van het uitgewerkte kavelplan en het plan afwijzen als de kostendekkingsbijdrage te hoog is of niet voldoende onderbouwd is.

In aanvulling op het derde lid bepaalt het vierde lid dat het aangewezen warmtebedrijf in het uitgewerkt kavelplan de verschillende kostendekkingsbijdragen en de verschillende voorwaarden waaronder deze van toepassing zijn, beschrijft. Het feit dat een warmtebedrijf de gevraagde kostendekkingsbijdragen moet opnemen in het uitgewerkt kavelplan betekent niet dat er één kostendekkingsbijdrage is die in elke situatie in rekening gebracht wordt. Van belang is dat het warmtebedrijf vooraf duidelijk maakt welke kostendekkingsbijdrage in welke situatie en onder welke voorwaarden van toepassing is, zodat de gemeente vooraf instemming kan verlenen. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat de gevraagde kostendekkingsbijdrage afhankelijk is van de omvang van een subsidie van de gemeente. Ook komt het voor dat de omvang van de kostendekkingsbijdrage afhankelijk is van de volloop. Tot slot is het denkbaar dat de gevraagde kostendekkingsbijdrage verschilt tussen verschillende type gebouwen, zoals appartementen en grondgebonden woningen. Het warmtebedrijf moet hierover vooraf duidelijkheid geven in het uitgewerkt kavelplan.

Het college beslist binnen acht weken op de aanvraag tot instemming met het in artikel 2.16 van de wet bedoelde uitgewerkt kavelplan of de wijziging van een uitgewerkt kavelplan. De termijn voor het nemen van een besluit kan eenmalig met vier weken worden verlengd.

Artikel 2.19 investeringsplan

Artikel 2.17 van de wet schrijft voor dat een aangewezen warmtebedrijf periodiek een investeringsplan voor een warmtekavel uitwerkt. Het investeringsplan bevat de voorgenomen investeringen in de aanleg, uitbreiding of vervanging van de collectieve warmtevoorziening in de desbetreffende warmtekavel die het aangewezen warmtebedrijf noodzakelijk acht voor de uitvoering van zijn taken. Het college kan een zienswijze indienen welke de ACM betreft in de toets of de opgenomen investeringen noodzakelijk zijn om de taken op doelmatige wijze uit te

voeren. Met artikel 2.19 van dit besluit wordt de frequentie waarmee een investeringsplan wordt opgesteld vastgesteld op iedere vijf jaar. Verder wordt de procedure voor totstandkoming van een investeringsplan voorgeschreven, inclusief de termijnen. Het aangewezen warmtebedrijf zendt het ontwerp-investeringsplan zowel naar het college als naar de ACM. Het college dient binnen vier weken een zienswijze in over het ontwerp-investeringsplan. De ACM betreft deze zienswijze bij de toets. De ACM informeert het warmtebedrijf binnen 12 weken na ontvangst van het ontwerp-investeringsplan over de uitkomst van de toets. Het aangewezen warmtebedrijf stelt het investeringsplan vast en zendt deze naar het college en de ACM. Met artikel 2.19 worden ook de inhoud en het aggregatieniveau van een investeringsplan voorgeschreven. Het plan is gebaseerd op een nadere uitwerking van het uitgewerkt kavelplan. Het bevat de ingevulde en volledig transparante berekeningen als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid. Het bevat een overzicht van de technische installaties die noodzakelijk zijn voor de productie en het transport van warmte, waarbij de wettelijke normen van de uitstoot van broeikasgassen in acht worden genomen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de productie-installaties waarbij wordt ingekocht en de productie-installaties waarin wordt geïnvesteerd en wat de investeringen zijn. De investeringen worden begeleid met een globaal plan over de aanpassingen die nodig zijn om in 2050 nul kilogram broeikasgassen per GJ geleverde warmte uit te stoten.

Artikel 2.20 storingsregistratie

Artikel 2.19 van de wet verplicht het aangewezen warmtebedrijf om een storingsregistratie bij te houden en deze op een geschikte wijze te publiceren. Dit artikel is volgens artikel 3.8 van de wet van overeenkomstige toepassing op warmtebedrijven die een ontheffing of een vrijstelling hebben gekregen. In artikel 2.20 is nadere invulling gegeven aan de delegatiegrondslag van artikel 2.19, vierde lid, van de wet. De storingsregistratie moet een aantal gegevens bevatten die noodzakelijk zijn om vast te kunnen stellen op welke verbruikers de storing van toepassing is, of een storing kwalificeert als ernstig zoals gedefinieerd in artikel 2.21 en om in die gevallen bovendien de hoogte van de storingsregistratie te kunnen berekenen. Storingen moeten onverwijld op een website bekend worden gemaakt. Omwille van privacy zijn storingen in individuele afleversets uitgezonderd van deze verplichting. De verbruiker kan de website raadplegen om erachter te komen of er een bekende storing is in het warmtenet. Het warmtebedrijf is verder verplicht om jaarlijks een totaaloverzicht te publiceren van de storingen die dat jaar hebben plaatsgevonden. Dit overzicht stelt de verbruiker in staat om te bepalen of er sprake is geweest van een ernstige storing op het warmtenet of een gedeelte van het warmtenet en of de verbruiker dus recht heeft op een storingscompensatie. Voor de leveringszekerheid is de informatie bovendien van belang, omdat herhaaldelijke storingen in hetzelfde warmtenet een indicatie kunnen zijn van een technisch probleem in het warmtesysteem. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inhoud van de storingsregistratie en de wijze waarop de storing aan verbruikers bekend wordt gemaakt.

Artikel 2.21 ernstige storing

Een storing wordt aangemerkt als ernstig, wanneer de storing langer duurt dan acht uur of wanneer meerdere opeenvolgende storingen binnen een periode van één maand gezamenlijk langer duren dan acht uur. Voor meerdere opeenvolgende storingen is gekozen om alleen storingen mee te tellen die per storing minimaal twee uur duren en die binnen een periode van vier weken plaatsvinden.

In zulke gevallen hebben de getroffen verbruikers recht op een financiële compensatie betaald door het warmtebedrijf. Dat is geregeld in artikel 2.20 van de wet. Een storing is een onderbreking van de levering van warmte of de levering van warmte onder de minimumtemperatuur van de te leveren warmte, met uitzondering van een onderbreking door werkzaamheden.

Een gehanteerde storingsduur van acht uur is langer dan de gehanteerde storingsduur in het gassysteem (vier uur) omdat bij warmtenetten in het algemeen meer tijd nodig is om een storing te verhelpen dan bij gassystemen. Dat komt vooral omdat collectieve warmtesystemen doorgaans dieper in de grond liggen en er sprake is van een aanvoerleiding en een retourleiding. Ten slotte bestaat er bij een warmtebedrijf een inherente prikkel om een storing snel te verhelpen omdat hij anders inkomsten misloopt in tegenstelling tot de systeembeheerder van gasnetten.

Artikel 2.22 normen en berekening uitstoot broeikasgassen

Artikel 2.22, eerste lid, beschrijft de vastgestelde normering per warmtekavel voor een warmtebedrijf. Het betreft de maximale jaarlijkse toegestane uitstoot van een warmtebedrijf. Het volledige afbouwpad tot 2050 is opgenomen om zoveel mogelijk duidelijkheid te geven aan warmtebedrijven, medeoverheden en verbruikers.

Het tweede lid regelt dat het bij de berekening van de uitstoot van de warmteproductie, warmtetransport en warmtelevering gaat om de uitstoot die plaatsvindt binnen een collectieve warmtevoorziening. Door deze systeemgrens wordt administratieve uitwisseling van uitstoot uitgesloten voor directe warmteproductie. Bij het bepalen van de systeemgrens gaat het erom dat er een directe lijn is tussen het warmtenet waarop de verbruiker aangesloten is en de warmtebron. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij artikel 25a van de Regeling garanties van oorsprong. Ook regelt het lid welke hoofdcomponenten mee worden genomen in de berekening. Zo bestaat de berekening uit de uitstoot die vrij is gekomen tijdens de warmteproductie, het warmtetransport en de warmtelevering. Op deze wijze wordt warmteverlies ook meegenomen in de berekening. Indien er sprake is van CO₂-afvang en permanente opslag dan wordt deze in mindering gebracht op de broeikasgasemissies. Over de berekening van CO₂-afvang en permanente opslag worden bij ministeriële regeling nadere regels gesteld.

In het derde lid wordt rekening gehouden met situatie dat een warmtebron aan meerdere kavels levert. Belangrijk is dat warmtebedrijven de uitstoot rapporteren evenredig aan de geleverde warmte, ook als de warmtebron niet volledig gecontracteerd is voor levering aan collectieve warmtevoorzieningen.

Het vierde lid regelt situaties waarin elektriciteit of gas als uitstootvrij worden meegerekend. Het vijfde lid bepaalt dat het moment van aanvang van het vaststellen van de gemiddelde toegestane uitstoot van broeikasgassen 1 januari 2030 is.

Het zesde lid bevat een delegatiegrondslag die het mogelijk maakt om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over de berekening. Gedacht kan worden aan de formules die per techniek worden voorgeschreven, met daarbij de uitgangspunten zoals de fracties waarmee gerekend moet worden en bijbehorende factoren. Een voorbeeld is de biogene fractie voor de berekening van de uitstoot voor afvalverbrandingsinstallaties en de verschillende factor(en) voor de broeikasgasemissies van elektriciteit. De uitstoot in een warmtekavel kan nooit negatief zijn. Afzonderlijke bronnen kunnen wel op een negatieve uitstoot komen. Echter, per warmtekavel is dit niet wenselijk omdat er anders een perverse prikkel voor de verbruiker is om meer te verbruiken waardoor de uitstoot zal dalen. Dit draagt niet bij aan een duurzamere warmtevoorziening. In het zesde lid is wel reeds vastgelegd welke uitgangspunten gehanteerd dienen te worden bij het stellen van regels voor de berekening van broeikasgasemissies van een warmtebron die zowel warmte als elektriciteit produceert. De onderdelen a en b bevatten twee afzonderlijke technieken met een aparte berekeningswijze. Het verschil is of er bij de productie van warmte minder elektriciteit geproduceerd wordt.

Is het zevende lid, onderdeel a, is geregeld dat er bij ministeriële regeling regels gesteld kunnen worden over de onderbouwing die warmtebedrijven moeten leveren bij de berekening. Het gaat dan bijvoorbeeld om aannames waar de berekening op gebaseerd is, maar ook om bewijs van

productie met toepassing van hernieuwbare bronnen of de facturatie van afgenomen producten. Gedacht kan worden aan garanties van oorsprong. Waar garanties van oorsprong niet mogelijk zijn, zoals bij restwarmte, kan op andere wijze worden voorzien in de onderbouwing. .

Artikel 2.23 duur ontheffing normen uitstoot van broeikasgassen

Artikel 2.21, eerste lid, van de wet maakt het mogelijk om een aangewezen warmtebedrijf voor een bepaalde periode een ontheffing te verlenen van de vastgestelde duurzaamheidsnormen indien dat bijdraagt aan de ontwikkeling van een nieuwe duurzame warmtebron. Het warmtebedrijf geeft in de aanvraag aan voor welke periode hij een ontheffing nodig heeft omdat niet kan worden voldaan aan de duurzaamheidsnorm. Een dergelijke ontheffing van de normen voor uitstoot van broeikasgassen, wordt verleend voor maximaal 5 jaar.

De ontheffing kan (meermaals) worden verlengd in geval het warmtebedrijf het toch niet lukt om aan het eind van de periode waarvoor ontheffing is gegeven, aan de duurzaamheidsnorm te voldoen. Om de investeringszekerheid voor het warmtebedrijf te borgen, wordt de ontheffing verlengd als het warmtebedrijf kan aantonen dat de situatie, ten opzichte van het moment van aanvragen van de ontheffing, niet is gewijzigd en deze situatie nog voortduurt. De verwachting is dat de termijn waarop kan worden voldaan aan de duurzaamheidsnormen veelal moeilijk van tevoren goed in te schatten is. Voor de verlenging geldt niet de maximale termijn van 5 jaar.

Artikel 2.24 te overleggen bescheiden en beslistermijn aanvraag ontheffing

De aanvrager is gehouden een afschrift van of een uittreksel uit het handelsregister te overleggen. Tevens dient er een onderbouwing te worden gegeven waaruit blijkt dat, enerzijds gedurende de periode waarvoor ontheffing wordt gevraagd niet kan worden voldaan aan de duurzaamheidsnorm en anderzijds dat, na afloop van de periode waarvoor ontheffing wordt gevraagd, wel wordt voldaan aan de duurzaamheidsnorm. Bij de onderbouwing waaruit moet blijken dat tijdens de periode waarvoor ontheffing wordt gevraagd niet kan worden voldaan aan de duurzaamheidsnorm, valt onder meer te denken aan gevallen waarin het vervangen van een niet-duurzame bron op het moment van aanvraag leidt tot substantieel hogere kosten per eenheid geleverde warmte in vergelijking met het vervangen na de verzochte ontheffingsperiode. Een voorbeeld is de ontwikkeling van een geothermiebron waarvoor een bepaalde schaalgrootte nodig is, voordat het vanuit technisch en economisch perspectief efficiënt is om deze in bedrijf te nemen. In dat geval wordt in de opstartfase tijdelijk gebruik gemaakt van gasketels. Ook kan worden gedacht aan de situatie waarin het vervangen van de niet-duurzame bron op het moment van aanvraag niet mogelijk is, omdat sprake is van tijdelijke onvoorzienbare of van derden afhankelijke niet-beïnvloedbare omstandigheden. Hiervan is in ieder geval sprake als de noodzakelijke vergunningen of toegang tot het elektriciteitsnet langer duurt dan de daarvoor geldende wettelijke termijnen.

De ACM beschikt binnen acht weken op de aanvraag. De periode van acht weken is gekozen om aan de ene kant genoeg tijd te geven voor een zorgvuldige afweging en aan de andere kant zo snel als mogelijk duidelijkheid te geven aan warmtebedrijven. Het kan echter nodig zijn om de beslistermijn te verlengen, bijvoorbeeld in het geval de complexiteit van de verduurzaming dat rechtvaardigt of in geval van netcongestie, wanneer partijen op een wachtlijst moeten worden geplaatst. In de praktijk blijkt dat termijnen op de wachtlijsten niet altijd worden gehaald. Het derde lid voorziet erin dat de ACM de beslistermijn, indien nodig kan verlengen.

Artikel 2.25 groot deel van de warmtevoorziening

Een aangewezen warmtebedrijf kan ontheffing vragen van de duurzaamheidsnorm als het gaat om een bestaande collectieve warmtevoorziening die afhankelijk is van een niet-duurzame warmtebron die de collectieve warmtevoorziening voor een groot deel van warmte voorziet. Het

gaat om een niet-duurzame warmtebron die de collectieve warmtevoorziening voor ten minste een bij ministeriële regeling te bepalen percentage van warmte in een warmtekavel voorziet. Er zal worden gekozen voor een percentage waarmee wordt uitgesloten dat het om een piek- en back-up bron gaat, maar om een bron die voor basislast van het collectieve warmtevoorziening is.

Artikel 2.26 informatie over de uitstoot van broeikasgassen op de factuur

2.26 bepaalt welke informatie een factuur moet bevatten. Het geheel van de energieprestatie, het aandeel hernieuwbare energie, de broeikasgassenuitstoot, de bronnenmix en brandstofmix geven de gebruiker de handvatten om de klimaatimpact van hun energieverbruik te beoordelen. Met bronnenmix wordt bedoeld welke warmtebronnen zijn ingezet voor de warmteproductie bijvoorbeeld warmtepomp, aquathermie of ketel. Brandstofmix is toegevoegd om inzicht te geven in de brandstof die direct wordt gebruikt in de warmtebronnen. Het gaat dan bijvoorbeeld om (toekomstige) situaties waarin er in een warmtekracht installatie naast aardgas ook waterstof wordt gebruikt, of een biogene brandstof. Brandstofmix gaat dus niet over de indirecte uitstoot. Wanneer er alleen de warmtebron gespecificeerd zou worden, is het voor de gebruiker nog niet duidelijk wat de herkomst van de geleverde warmte is. De uitwerking van de desbetreffende onderdelen worden bij ministeriële regeling nader gespecificeerd.

Artikel 2.27 openbare informatie over de uitstoot van broeikasgassen

Het eerste lid van artikel 2.27 werkt artikel 2.24, derde lid, van de wet uit en verplicht het aangewezen warmtebedrijf tot jaarlijkse openbaarmaking van respectievelijk nader gespecificeerde informatie per warmtekavel of collectief warmtesysteem, wat overigens ook voor een warmtebedrijf met ontheffing of vrijstelling geldt. De bepaling strekt tot het borgen van transparantie over de energie- en emissieprestaties van warmtenetten. De termijn waarbinnen de informatie wordt verstrekt, wordt bij ministeriële regeling vastgesteld. De onderdelen a tot en met f specificeren limitatief welke gegevens openbaar worden gemaakt. Deze betreffen respectievelijk de afbakening en omvang van de warmtekavel of het collectieve warmtesysteem, de energieprestatie en broeikasgassenuitstoot, de temperatuurniveau-classificatie van de geleverde warmte, de energiebalans, het aandeel hernieuwbare warmte en restwarmte, alsmede de mate waarin wordt voldaan aan de definitie van een efficiënt warmtenet als bedoeld in artikel 26, tweede en vierde lid, van Richtlijn (EU) 2023/1791. Het tweede lid bepaalt dat de in het eerste lid bedoelde gegevens betrekking hebben op een jaargemiddelde over het voorafgaande kalenderjaar en worden vastgesteld overeenkomstig artikel 2.22. Hiermee wordt een uniforme berekeningswijze voorgeschreven. Het derde lid regelt limitatief de wijzen waarop de informatie openbaar wordt gemaakt en verstrekt. De verplichting tot toezending aan de ACM waarborgt de beschikbaarheid van de gegevens ten behoeve van het toezicht.

Artikel 2.28 informatie bij aanbod op collectieve warmtevoorziening

In artikel 2.28 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de informatie bij het aanbod voor de aansluiting op een collectieve warmtevoorziening. Het gaat hier om de informatie die minimaal dient te worden opgenomen in een aanbod. Het aanbod beschrijft in ieder geval de duurzaamheid en herkomst van de te leveren warmte, voor zover dit redelijkerwijs te achterhalen is, of warmte geschikt is voor ruimteverwarming en (het maken van) warm tapwater en de goederen en diensten die het warmtebedrijf aanbiedt om de geleverde warmte in de binneninstallatie geschikt te maken voor ruimteverwarming en het verwarmen van tapwater volgens de in het vorige onderdeel bedoelde normen. Een aanbod dat is gebaseerd op een schouw bevat specifieke ruimtelijke en bouwkundige aanpassingen en indien die schouw niet heeft plaatsgevonden zijn deze aanpassingen op hoofdlijnen. Dit zal voornamelijk plaatsvinden bij een aanbod aan een gebouweigenaar op grond van artikel 2.26 van de wet (de opt-out). De te verrichten

werkzaamheden die noodzakelijk zijn om het gebouw te kunnen aansluiten op het warmtenet kunnen worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de gebouweigenaar of van het warmtebedrijf. De partij die bepaalde werkzaamheden uitvoert kan de verantwoordelijkheid voor instandhouding daarvan overdragen aan de andere partij. Het warmtebedrijf houdt bij de verdeling van de werkzaamheden tussen beide partijen in het aanbod de verdeling aan die in het kavelplan is gemaakt. Het aanbod bevat welke werkzaamheden op kosten en voor risico van de gebouweigenaar moeten worden uitgevoerd, wanneer deze moeten zijn voltooid en een realistische inschatting van de kosten. En het aanbod bevat welke goederen en diensten door het warmtebedrijf worden gerealiseerd. Het aanbod geeft hiermee een gebouweigenaar goed inzicht in de gevolgen van het aanvaarden van het aanbod en de daarmee gepaard gaande verantwoordelijkheden.

Onderdeel g verduidelijkt dat een warmtebedrijf, indien van toepassing, ook de gevraagde kostendekkingsbijdrage opneemt in het aanbod aan de gebouweigenaar. Voor aangewezen warmtebedrijven moet de gevraagde kostendekkingsbijdrage op grond van artikel 2.18 van het besluit worden opgenomen in het uitgewerkt kavelplan. Het college kan instemming met het uitgewerkt kavelplan weigeren indien de gevraagde kostendekkingsbijdrage onredelijk is.

Artikel 2.28 van dit besluit is op grond van artikel 3.8 van de wet van overeenkomstige toepassing op warmtebedrijven met een vrijstelling of ontheffing voor een klein collectief warmtesysteem. Om een vrijstelling of ontheffing te krijgen voor een klein collectief warmtesysteem moet een warmtebedrijf aansluitovereenkomsten sluiten met een of meerdere gebouweigenaren. De vrijstelling of ontheffing geldt voor de aangesloten gebouwen. Een gebouweigenaar kan daarbij zelf kiezen welk warmtebedrijf het kleine collectieve warmtesysteem zal aanleggen en beheren. De gevraagde kostendekkingsbijdrage speelt daarbij in de huidige praktijk een belangrijke rol. Onderdeel g verduidelijkt daarom ook voor kleine collectieve warmtesystemen dat een warmtebedrijf de gevraagde kostendekkingsbijdrage opneemt in het aanbod aan de gebouweigenaar.

Artikel 2.29 procedure bij aanbod aansluitovereenkomst op collectieve warmtevoorziening

Artikel 2.28 geeft nadere voorschriften over de procedure bij de aanbod voor een aansluitovereenkomst op een collectieve warmtevoorziening.

Artikel 2.30 inhoud van de leveringsovereenkomst

Artikel 2.30 geeft nadere voorschriften over de inhoud van de leveringsovereenkomst. Het derde lid bevat een delegatiegrondslag die bepaalt dat er regels worden gesteld voor de gevallen waarin een waarborgsom kan worden gevraagd voorafgaand aan het sluiten van een leveringsovereenkomst, en de maximale hoogte van de waarborgsom.

Artikel 2.31 wijzigen en opzeggen van een leveringsovereenkomst

Artikel 2.31 geeft nadere voorschriften over het wijzigen en opzeggen van een leveringsovereenkomst. Het vijfde lid bevat een delegatiegrondslag die bepaalt dat er regels worden gesteld aan de voorwaarden voor en hoogte van de opzegvergoeding voor kleinverbruikers.

Artikel 2.32 wijze waarop bepaald kan worden of installatie warmtemeter technisch haalbaar of kostenefficiënt is

In artikel 2.32 wordt bepaald in welke situaties de installatie van een warmtemeter technisch haalbaar of kostenefficiënt is. Het besluit geldt zowel voor warmte als voor koude. Of de installatie van een warmtemeter kostenefficiënt is ten opzichte van een warmtekostenverdelers wordt bepaald aan de hand van de complexiteit van het leidingstelsel, in hoeverre de meting een goede weergave geeft van het eigen verbruik, in hoeverre de eindgebruiker invloed kan uitoefenen op het warmte- of koudegebruik en in hoeverre de besparing opweegt tegen de kosten van de meting aan de hand van een formule met verbruik en kosten.

Artikel 2.33 warmte die door apparatuur van de gebruiker wordt opgewaardeerd

Artikel 2.33 bepaalt dat nadere voorschriften bij ministeriële regeling gesteld kunnen worden met betrekking tot een meter als bedoeld in artikel 2.42, negende lid, onderdeel c, van de wet.

Artikel 2.34 functionaliteiten, installeren, beheren en uitlezen warmtemeter

In artikel 2.34 worden aanvullende regels over de functionaliteiten, de installatie, het beheer en de uitlezing van warmtemeters gesteld. De gebouweigenaar stelt een elektriciteitsaansluiting ter beschikking voor de werking van warmtemeters en warmtapwatermeters indien noodzakelijk en haalbaar. In dit geval worden geen kosten doorberekend voor het elektriciteitsgebruik van de meter.

Het warmtebedrijf biedt op verzoek van de gebruiker inzage in de gemeten aanvoer- en retourtemperatuur op de aansluiting, waarbij in ieder geval inzichtelijk wordt gemaakt of het warmtebedrijf en de gebruiker voldoen aan de temperaturen die vastgelegd zijn in de leveringsvoorwaarden en de landelijke of lokale buitentemperatuur op het moment van meten. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop deze gegevens inzichtelijk worden gemaakt. Het tweede lid is niet van toepassing op op afstand uitleesbare warmtemeters die reeds zijn geïnstalleerd voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit artikel. De achterliggende reden is dat bestaande op afstand uitleesbare warmtemeters, inclusief toebehoren, mogelijk niet allemaal zijn uitgerust met de mogelijkheid om de gemeten aanvoer- en retourtemperatuur separaat uit te lezen.

Artikel 2.35 functionaliteiten, installeren, beheren en uitlezen warmtekostenverdelers

In artikel 2.35 worden aanvullende regels gesteld op het gebied van het installeren, beheren en uitlezen van warmtekostenverdelers en andere technische voorzieningen voor benadering, meting of registratie van het aandeel van de individuele gebruiker in het totale verbruik. Warmtekostenverdelers worden geïnstalleerd aan de hand gangbare technische normen. Dat zijn onder andere de NEN7440 en NEN834. Bij vervanging zorgt de warmtebedrijf dat de nieuwe voorzieningen van een type zijn waarvan een onafhankelijke deskundige aan de hand van daarvoor de gangbare technische normen de deugdelijkheid heeft vastgesteld. Indien het warmtebedrijf constateert dat de warmtekostenverdelers van een eindgebruiker gezamenlijk geen verbruik doorgeven, verifieert het warmtebedrijf de reden hiervan. Hiermee wordt gecontroleerd of er sprake is van technische fouten of fraude, en wordt voorkomen dat andere bewoners de kosten moeten betalen. De ACM kan nadere regels stellen ten aanzien van het installeren, beheren en uitlezen van warmtekostenverdelers.

Artikel 2.36 verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek

De verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek wordt aan de hand van daarvoor gangbare technische normen toegepast (artikel 2.35). Bijvoorbeeld de NEN7440 waarbij onder andere de verdeelsleutel(s) en de verdeelgrondslag(en) exclusief het meetsysteem bruikbaar zijn voor een verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek. De ACM kan nadere regels stellen ten aanzien van het toepassen van de verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek.

Artikel 2.37 betrouwbaarheid warmtemeter, warmtekostenverdeler en verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek

Artikel 2.37 geeft nadere voorschriften over de procedure tot het vaststellen van de betrouwbaarheid van de warmtekostenverdeler en verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek. Deze bepalingen zijn één op één overgenomen uit de huidige Warmtewet.

Artikel 2.38 meetkwaliteitsbeleid als controlesystematiek voor warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers

Artikel 2.38 geeft nadere voorschriften meetkwaliteitsbeleid voor warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers, alsook de periodieke controle van warmtemeters. De periodieke controle van warmtemeters geldt alleen voor warmtebedrijven en niet voor (door)leverende VvE's en verhuurders.

Artikel 2.39 administratie in verband met het installeren, vervangen, of verwijderen van een warmtemeter en warmtekostenverdeler

Artikel 2.39 geeft nadere voorschriften over het installeren, vervangen, of verwijderen van een warmtemeter en warmtekostenverdeler.

Artikel 2.40 warmtemeter die op afstand uitleesbaar is

Artikel 2.40 bevat de functionaliteiten waarover de op afstand uitleesbare warmtemeter voor warmte dient te beschikken. De functionaliteit in onderdeel a betreft het registreren en weergeven van de actuele meterstand. Hiermee wordt informatie verkregen over het energieverbruik. De functionaliteit in onderdeel b houdt in dat de warmtemeter geschikt moet zijn om op afstand gegevens te versturen naar het warmtebedrijf.

Het tweede lid regelt dat voor de inrichting van de op afstand uitleesbare warmtemeter ten aanzien van de registratie van de informatie en over het versturen van gegevens van de meetinrichting naar de warmteleverancier wordt aangesloten bij internationale open standaarden. Voorbeelden van open standaarden zijn standaarden van de Europese commissie voor standaardisatie (CEN), het Europees comité voor elektrotechnische standaardisatie (CENELEC), de International Electrotechnical Commission (IEC) of de International Standards Organisation (ISO). In deze standaarden staat bijvoorbeeld het communicatieprotocol (de taal waarin informatie wordt verstuurd) omschreven, waarmee geborgd wordt dat de verstuurde informatie niet toegankelijk is voor derden.

Artikel 2.41 beveiliging van warmtemeter die op afstand uitleesbaar is

Ingevolge het eerste lid dient de meetinrichting beveiligd te worden tegen fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting. Enerzijds is het van belang voor het warmtebedrijf dat de op

afstand uitleesbare warmtemeter niet gemanipuleerd wordt, waardoor de op afstand uitleesbare warmtemeter een te laag verbruik doorgeeft. Anderzijds is het van belang voor de afnemer dat er niet op afstand wordt ingebroken op de afstand uitleesbare warmtemeter, waardoor deze een te hoog verbruik doorgeeft, of op afstand de levering van warmte onrechtmatig kan worden beperkt of onderbroken.

Bij ministeriële regeling kunnen op basis van het tweede lid nadere beveiligingseisen met betrekking tot de meetinrichtingen worden gesteld. Hierbij kan specifiek worden voorgeschreven dat de gegevens moeten worden versleuteld. Ook zonder dergelijke specifieke versleutelingsvoorschriften in de ministeriële regeling kan uit artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens, al voortvloeien dat de gegevens zullen moeten worden versleuteld om aan de in deze artikelen voorgeschreven beveiligingsverplichtingen te voldoen. Ook kunnen, in aanvulling op en onverminderd de werking van artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens, andere concrete beveiligingsmaatregelen ter bescherming van persoonsgegevens worden voorgeschreven.

Artikel 2.42 erkenning warmtemeter die op afstand uitleesbaar is

Wederzijdse erkenning zorgt ervoor dat ook op afstand uitleesbare warmtemeters die in een andere lidstaat zijn gemaakt en op de markt zijn gebracht die weliswaar niet precies aan de eisen van artikel 2.40 van het besluit voldoen, maar die wel aan soortgelijke eisen van een andere lidstaat voldoen, gelijk worden gesteld aan de op afstand uitleesbare warmtemeters die wél precies aan de eisen van artikel 2.40 voldoen. De gelijkstelling houdt in dat in de gevallen waarin een op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte door de warmteleverancier beschikbaar wordt gesteld, het warmtebedrijf daarbij ook gebruik mag maken van in het buitenland vervaardigde op afstand uitleesbare meetinrichtingen. Voorwaarde is wel dat soortgelijke eisen van de andere lidstaat tenminste een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden op het gebied van beveiliging tegen fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting, en in wezen dezelfde functionaliteiten voorschrijven.

Artikel 2.43 beveiliging van warmtekostenverdeler die op afstand uitleesbaar is

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beveiliging van een warmtekostenverdeler die op afstand uitleesbaar is. De NEN7440 stelt hier geen tot nauwelijks eisen aan.

Artikel 2.44 verzoek tot overleg gebruik warmtebron

Artikel 2.44 geeft nadere voorschriften over toegang van een producent of producent van restwarmte tot een collectieve warmtevoorziening.

Artikel 2.45 berekening restwaarde warmtenet en warmtetransportnet

Artikel 2.45 schrijft ten behoeve van de overdracht van het warmtenet of warmtetransportnet de berekeningswijze van de marktwaaarde voor. De marktwaaarde van een warmtenet of het warmtetransportnet bij overdracht wordt bepaald als de netto contante waarde van de op basis van de op het moment van overdracht resterende 'Gestandaardiseerde Activawaaarde' (hierna: GAW) plus GAW maal WACC bepaalde tariefinkomsten. De netto contante waarde op $n = 0$ (van de opvolgende exploitatietermijn van 30 jaar) staat gelijk aan de gestandaardiseerde activawaaarde op het moment van overdracht, en de vermogenskosten na het moment van overdracht, te berekenen op basis van een door de Autoriteit Consument en Markt vastgestelde WACC. De

waarde die hieruit volgt is eenvoudig op elk moment gedurende de aanwijzingsperiode te calculeren en biedt duidelijkheid over de te verwachten restwaarde.

Artikel 2.46 correctie berekening restwaarde warmtenet of warmtetransportnet

Op verzoek van de kopende of verkopende partij kan op grond van artikel 2.46 een correctie worden toegepast op de netto contante waarde voor de functionele en/of technische staat van het warmtenet om dit te laten aansluiten bij de waarde van het net. De netto contante waarde wordt in dat geval gecorrigeerd voor de technische staat van het net op basis van een technische due diligence. Een correctie voor de functionele staat van het net wordt uitgevoerd op basis van de daadwerkelijke inkomsten op basis van het aantal aansluitingen. De staat van het net wordt dan gecorrigeerd voor extra volloop of leegloop. De daadwerkelijke inkomsten kunnen hoger of lager worden als het aantal aansluitingen toeneemt of afneemt ten opzichte de activawaarde. In het geval van een faillissement van een warmtebedrijf of warmtetransportbeheerder kan een curator besluiten dat het in het belang van de schuldeisers is om het warmtenet voor een lagere prijs dan de netto contante waarde over te dragen. Zo kan worden geborgd dat aan de leveringsplicht wordt voldaan en kan het verkoopproces worden versneld.

Artikel 2.47 vaststellen tijdelijke activawaarde

Wanneer de GAW nog niet is vastgesteld wordt in artikel 2.47 een vervangende methode voorgeschreven. Artikel 7.11 bepaalt dat de ACM binnen twee jaar nadat het warmtebedrijf een aanwijzing heeft gekregen op basis van het overgangsrecht, de gestandaardiseerde activawaarde van het warmtenet en overige activa die gebruikt worden voor de wettelijke taken, moet vaststellen. De gemeenten hebben een jaar de tijd om de aanwijzingen op basis van overgangsrecht te verlenen. Gezien de minimale resterende aanwijzingsduur van 14 jaar valt te verwachten dat voor de meeste overnames er een vastgestelde gereguleerde activawaarde is bepaald die gehanteerd kan worden bij het toepassen van de formule, bedoeld in artikel 2.45. Er kunnen zich echter situaties voordoen waarin de overdracht plaats vindt nog voordat de ACM de GAW heeft vastgesteld. Zolang er nog geen GAW is vastgesteld biedt artikel 2.47 ook hier een procedure, waarbij het uitgangspunt is dat partijen in onderling overleg een activawaarde vaststellen. Deze in onderling overleg vastgestelde activawaarde wordt gehanteerd bij de toepassing van de formule, zoals bedoeld in artikel 2.45, tweede lid. De onderling vastgestelde activawaarde speelt geen rol in tariefregulering en bindt de ACM op geen enkele wijze bij het vaststellen van de gestandaardiseerde activawaarde. Voor het bepalen van de kosten ten behoeve van tariefregulering is alleen de gestandaardiseerde activawaarde van belang die door de ACM later zal worden vastgesteld. De ACM houdt bij het vaststellen van de gestandaardiseerde activawaarde dus geen rekening met activawaarde die door de partijen is afgesproken.

Artikel 2.48 publicatie jaarrekening en bestuursverslag door aangewezen warmtebedrijf

De wet verplicht het warmtebedrijf een jaarrekening en een bestuursverslag te publiceren (artikel 2.47 van de wet). Artikel 2.48 stelt nadere regels aan de invulling van de gevraagde informatie in artikel 2.47 van de wet. Het warmtebedrijf dient een minimaal aantal gegevens te publiceren per warmtekavel of collectief warmtesysteem, waarbij de informatie gespecificeerd wordt per kavel of collectief warmtesysteem. Het gebied wordt beschreven waar het warmtenet ligt, en hoeveel aangesloten klein- en grootverbruikers het betreft. De in rekening gebrachte prijs bij de verbruikers wordt aangegeven, als ook de totale hoeveelheid geleverde warmte in GJ en warm tapwater in m³. Verder publiceert het warmtebedrijf de informatie over de warmtebron van de warmte die door het warmtenet loopt. Indien er sprake is van meerdere warmtebronnen worden deze beschreven en als een percentage van het geheel opgenomen. Ook wordt informatie over de

uitgestoten hoeveelheid CO₂ in kg per geleverde GJ verstrekt. In het algemeen geldt dat de verslagperiode van de rendementsdata gelijk dient te zijn aan een kalenderjaar.

Artikel 3.1 melding vrijstelling klein collectief warmtesysteem

In artikel 3.1 van dit besluit wordt bepaald dat het warmtebedrijf bij de melding om warmte te leveren met een klein collectief warmtesysteem buiten een warmtekavel in ieder geval de gegevens en bescheiden overlegt waaruit blijkt op welk gebied de aansluitovereenkomst of aansluitovereenkomsten, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, onderdeel a, van de wet, betrekking hebben. Hierdoor wordt duidelijk wat de geografische afbakening van de vrijstelling is.

Artikel 3.2 aanvraag besluit ACM

Artikel 3.2 geeft nadere voorschriften over de aanvraag en besluit van de ACM ten behoeve van een vrijstelling. De gegevens die een warmtebedrijf moet aanleveren zijn vergelijkbaar met de gegevens die aangeleverd dienen te worden bij een besluit door de ACM met betrekking tot de organisatorische, financiële en technische bekwaamheid bij collectieve warmtevoorzieningen (zie toelichting bij artikel 2.3).

Artikel 3.3 gronden besluit vrijstelling ACM

Zie toelichting bij artikel 2.4.

Artikel 3.4 aanvraag ontheffing

Artikel 3.4 geeft nadere voorschriften voor de aanvraag van de ontheffing van een klein collectief warmtesysteem bij het college.

Artikel 3.5 aanvraag besluit ontheffing ACM

Zie toelichting bij artikel 3.2.

Artikel 3.6 gronden besluit ontheffing ACM

Zie toelichting bij artikel 2.4.

Artikel 3.7 aanvraag instemming college overdracht ontheffing of vrijstelling

Het college is in een aantal situaties verplicht om op grond van de wet de ontheffing in te trekken of de vrijstelling ongeldig te laten zijn. Uit artikel 3.4, vierde lid, van de wet volgt dat een ontheffing of vrijstelling pas kan worden ingetrokken, onderscheidenlijk niet meer geldt, als aan een ander warmtebedrijf voor hetzelfde gebied een ontheffing is verleend of een vrijstelling geldt of als een ander warmtebedrijf is aangewezen voor het desbetreffende gebied. Artikel 3.7 ziet op de aanvraag om instemming met de overdracht van een ontheffing of vrijstelling en legt het college reguliere beslistermijnen en verkorte beslistermijnen op in situaties dat het warmtebedrijf in faillissement verkeert. Wanneer binnen een bij ministeriële regeling bepaalde termijn geen ontheffing of vrijstelling is verleend aan een nieuw warmtebedrijf, is vergelijkbaar met artikel 2.9, zesde lid, van de wet, het college volgens artikel 3.4, vijfde lid, van de wet verplicht om een plan

op te stellen waarin is beschreven hoe de levering van warmte aan degenen die een leveringsaansluiting hebben op het klein collectief warmtesysteem kan worden gewaarborgd. In artikel 2.11 worden nadere regels gesteld over dit plan.

Artikel 3.8 aanvraag vaststelling ACM overdracht ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of vrijstelling kan op grond van artikel 3.5 van de wet met instemming van het college worden overgedragen aan een ander warmtebedrijf. In artikel 3.8 worden hier nadere regels over gesteld. De overdracht vindt plaats door middel van een aanvraag tot ontheffing of vrijstelling van een klein collectief systeem.

Artikel 3.9 financiële monitoring warmtebedrijf met ontheffing of vrijstelling

Artikel 3.9 van de wet maakt het voor de ACM mogelijk het warmtebedrijf en de groep waartoe dit warmtebedrijf behoort financieel te monitoren en te beoordelen of het warmtebedrijf organisatorisch en technisch nog steeds voldoende bekwaam is om de taken uit te kunnen voeren. In artikel 3.9 worden nadere regels gesteld over de financiële monitoring van de een warmtebedrijf met een ontheffing of vrijstelling. De gestelde eisen en de gevraagde gegevens zijn vergelijkbaar met de gegevens voor collectieve warmtevoorzieningen. Zie ook de toelichting bij artikel 2.17.

Artikel 3.10 verplichtingen die van overeenkomstige toepassing zijn op warmtebedrijf met vrijstelling of ontheffing

In artikel 3.8. van de wet worden de artikelen 2.14, 2.19 tot en met 2.21, 2.23 tot en met 2.43, 2.46 tot en met 2.50 van overeenkomstige toepassing verklaard op warmtebedrijven met een ontheffing of vrijstelling. Met artikel 3.10 worden ook de uitgewerkte delegatiegrondslagen van deze artikelen in het besluit van overeenkomstige toepassing verklaard op warmtebedrijven met een ontheffing of vrijstelling.

Artikel 4.1 voorgenomen levering van warmte door een verhuurder of vereniging van eigenaren

Met artikel 4.1 wordt nader afgebakend wat wordt bedoeld met levering en voorgenomen transport van warmte door een verhuurder aan zijn huurder en door een VvE aan de leden van de VvE.

Artikel 4.2 melding voorgenomen levering en het voorgenomen transport van warmte

Een verhuurder of een VvE of daarmee vergelijkbare rechtsvorm meldt aan het college de voorgenomen levering en het voorgenomen transport van warmte in een bepaald gebied aan zijn huurder of de leden van de VvE of een daarmee vergelijkbare rechtsvorm, als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de wet. Artikel 4.2 bevat nadere regels over de inhoud van deze melding. De begrenzing van het gebied is nodig om te voorkomen dat het gebied voor de vrijstelling groter wordt vastgesteld dan het leveringsgebied van de verhuurder of VvE.

Artikel 4.3 ontheffing verhuurders en verenigingen van eigenaars

In artikel 4.3 worden nadere regels gesteld over de meldplicht en de ontheffing voor VvE's en verhuurders.

Artikel 4.4 verplichtingen die van overeenkomstige toepassing zijn op verhuurders en verenigingen van eigenaars

In artikel 4.6 van de wet worden de artikelen 2.37 en 2.41 tot en met 2.43 zijn van overeenkomstige toepassing op zelfleverende VvE's en verhuurders. Met artikel 4.4 worden ook de uitgewerkte delegatiegrondslagen van deze artikelen in het Bcw van overeenkomstige toepassing verklaard op zelfleverende VvE's en verhuurders. De periodieke controle van warmtemeters, als bedoeld in artikel 2.38, derde lid, geldt alleen voor warmtebedrijven en niet voor (door)leverende VvE's en verhuurders. Deze bepaling wordt daarom niet van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 5.1 de aanvraag tot aanwijzing warmtetransportbeheerder

In artikel 5.1 is nader omschreven op welke wijze een aanvraag om als warmtetransportbeheerder te worden aangewezen dient te worden ingediend en welke gegevens daarbij moeten worden aangeleverd. Voor warmtetransportnetten wordt geen warmtekavel vastgesteld, daarom dient een onderneming zelf een geografische afbakening op te nemen in de aanvraag die door hem wordt ingediend. Verder wordt voorgeschreven dat de aanvraag een voorstel bevat voor een netontwerp en de daarbij behorende indicatie van de kosten van de aanleg, ontwikkeling en exploitatie van het voorziene warmtetransportnet. Verder dient bij de aanvraag het besluit van de ACM te worden gevoegd waaruit blijkt dat de onderneming die een aanvraag heeft ingediend om aangewezen te worden voldoende beschikt over de noodzakelijke technische en organisatorische bekwaamheid en financieel voldoende in staat is de taken uit te kunnen voeren die voortvloeien uit artikel 5.6 van de wet. Ook toetst de ACM of het gaat om een partij die voldoende onafhankelijk is om de rol van warmtetransportbeheerder te kunnen vervullen (artikel 5.11 en 5.12 van de wet) en of voldaan wordt aan de eigendoms-eisen (artikel 5.14 van de wet). De minister besluit binnen zes maanden na het indienen van de aanvraag of hij instemt met het verzoek om te worden aangewezen. De duur van deze periode is mede ingegeven door de benodigde tijd voor het verplicht inwinnen van advies door de minister bij het college van de gemeente en gedeputeerde staten van de provincie op wiens grondgebied het warmtetransportnet en de bronnen die daarop invoeden is gelegen (artikel 5.1, vijfde lid, van de wet).

Artikel 5.2 de aanvraag tot besluit vervulling voorwaarden bekwaamheid en financiële draagkracht

Om voor een aanwijzing in aanmerking te komen dient een onderneming technisch en organisatorisch voldoende bekwaam te zijn en financieel in staat om de taken opgenomen in artikel 5.6 van de wet uit te voeren. De wijze waarop een aanvraag voor een besluit dient te worden ingediend en welke gegevens daarbij dienen te worden verstrekt wordt geregeld in artikel 5.2. Met de aan te leveren gegevens wordt grotendeels aangesloten bij de informatie die ook voor de aanvraag voor een aanwijzing voor een warmtekavel dient te worden ingediend, zoals bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, van de wet. Artikel 5.2, eerste lid, onderdeel d, sub 1 en 2 vullen elkaar aan. Sub 2 ziet op de vraag of de aanvrager systemen en processen heeft om de taken van artikel 5.6, eerste lid, van de wet uit te voeren. Sub 1 vraagt daarnaast om een beschrijving van het systeem voor kwaliteitsbeheersing: het geheel van samenhangende plannen, processen en procedures voor het registreren, monitoren en eventueel verbeteren van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Daarmee wordt niet de operationele inrichting nogmaals bevraagd, maar de structurele borging dat de taakuitvoering ook op langere termijn op het vereiste niveau blijft.

In aanvulling daarop wordt aan de onderneming verzocht om een verklaring aan te leveren waaruit blijkt dat de aanvrager door een erkend kredietbeoordelingsbureau een

kredietkwaliteitstrap investeringswaardig is toegekend. Dit dient als bewijs voor de financiële gezondheid van een aanvrager. Alternatief is dat kan worden aangetoond dat de warmtetransportbeheerder beschikt over een rechtsgeldige verklaring als bedoeld in artikel 403, eerste lid, onder f, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, van een rechtspersoon of vennootschap door wie de financiële gegevens van de aangewezen warmtetransportbeheerder zijn geconsolideerd en hij kan aantonen dat de betreffende rechtspersoon of vennootschap beschikt over een toekenning van een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig. Als alternatief voor beide opties kan de aanvrager stukken overleggen waaruit blijkt dat hij voldoet aan bij ministeriële regeling vast te stellen financiële ratio's en een kredietfaciliteit aanhoudt waardoor er voor een jaar voldoende krediet beschikbaar is om aan lopende verplichtingen te kunnen voldoen

Artikel 5.3 toetsingskader aanwijzen warmtetransportbeheerder

De minister verleent uitsluitend een aanwijzing indien het in het belang van de regionale warmtevoorziening noodzakelijk is een warmtetransportbeheerder voor het warmtetransportnet aan te wijzen. In artikel 5.1, zesde lid van de wet is een kader opgenomen waaraan door de minister getoetst wordt of sprake is van een dergelijke situatie. In artikel 5.3 zijn de toetsingscriteria nader uitgewerkt.

Artikel 5.4 overdragen aanwijzing van een warmtetransportbeheerder

De ACM beslist binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, van de wet. De termijn voor het nemen van een besluit kan eenmalig met vier weken worden verlengd.

Artikel 5.5 financiële monitoring warmtetransportbeheerder

In artikel 5.5 is nader uitgewerkt dat de warmtetransportbeheerder de eerder verstrekte informatie bij het besluit van de ACM dient bij te werken indien er wijzigingen optreden. In het bijzonder is het belangrijk dat indien de financiële situatie verslechtert, dit wordt gemeld bij de ACM. Het gaat dan vooral om de kredietbeoordeling van de warmtetransportbeheerder of de groep waartoe de warmtetransportbeheerder behoort. Als alternatief kan de warmtetransportbeheerder ook aantonen dat hij voldoet aan bij ministeriële regeling vast te stellen financiële ratio's en een kredietfaciliteit aanhoudt waardoor er voor een jaar voldoende krediet beschikbaar is om aan lopende verplichtingen te kunnen voldoen. De keuze voor het monitoren via de bestaande financiële kredietbeoordeling is gemaakt om de uitvoeringslasten zo laag mogelijk te houden.

Artikel 5.6 en 5.7 warmtetransportinvesteringsplan en exploitatieplan warmtetransportbeheerder

In artikel 5.8 van de wet is bepaald dat wanneer de warmtetransportbeheerder een aanwijzing heeft gekregen, de ACM blijft toezien of de vooraf ingediende kwalificaties behouden blijven.

In de artikelen 5.6 en 5.7 worden de procedures en de frequentie van het investeringsplan en het exploitatieplan nader uitgewerkt. Voor het exploitatieplan is gekozen voor een update per kwartaal omdat het van belang is dat deze informatie voor (toekomstige) warmtebedrijven en gemeenten altijd toegankelijk en actueel is. Wanneer er geen wijzigingen zijn zal het ook weinig inspanning vereisen van de desbetreffende warmtetransportbeheerder. Voor het investeringsplan is gekozen voor een termijn van 2 jaar. Om de administratieve last te beperken is gekozen om niet jaarlijks maar tweejaarlijks een nieuw plan voor te schrijven. De verwachting is dat dit voldoende is om grote veranderingen inzichtelijk te houden. Daarnaast sluit het aan bij de regeling voor

gastransport. Ook worden er eisen gesteld aan het openbaar maken van de zienswijzen van de verschillende stakeholders die in het consultatieproces van het investeringsplan zijn gedeeld.

Artikel 5.8 eigen gebruik en ter beschikking stellen ongebruikte warmtetransportcapaciteit

Artikel 5.17, eerste lid, van de wet verbiedt een partij die warmtetransportcapaciteit van de warmtetransportbeheerder afneemt deze af te nemen anders dan voor eigen gebruik. Hiermee wordt voorkomen dat afnemers de warmte inkopen om deze vervolgens in een periode van schaarste te verkopen aan een andere partij. In artikel 5.8 wordt nader ingevuld wat met eigen gebruik wordt bedoeld. Allereerst is hiervan sprake indien de getransporteerde warmte door dezelfde afnemer wordt gebruikt als degene door wie de warmtetransportcapaciteit wordt afgenomen. Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij glastuinbouw of industrie die de getransporteerde warmte direct als proceswarmte inzet. Verder is sprake van eigen gebruik indien de getransporteerde warmte wordt gebruikt door het warmtebedrijf dat de warmtetransportcapaciteit afneemt om daarmee warmte te leveren aan verbruikers.

Artikel 5.17, tweede lid, van de wet stelt dat in een situatie waarbij geen of onvoldoende capaciteit beschikbaar is op het warmtetransportnet voor nieuwe afnemers dat ongebruikte capaciteit van bestaande afnemers ter beschikking dient te worden gesteld. Hiermee wordt voorkomen dat partijen strategisch gaan inkopen in een situatie van schaarste en dat deze capaciteit voor langere tijd niet wordt ingezet voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving, glastuinbouw of industrie. In een dergelijke situatie kan de warmtetransportbeheerder op grond van het tweede lid deze partij verzoeken deze warmtetransportcapaciteit ter beschikking te stellen voor een andere partij die om capaciteit heeft verzocht. In artikel 5.8 is geregeld dat dit verzoek alleen kan worden gedaan als er geen transportcapaciteit meer beschikbaar is en wanneer er bij een bestaande afnemer minimaal twee jaar lang sprake is van ongebruikte capaciteit van meer dan 20 megawatt.

Artikel 6.1 informatieverzoek aan producent restwarmte

In artikel 6.1 worden regels gesteld ten aanzien van de eisen waaraan een verzoek om informatie van een warmtebedrijf aan een producent van restwarmte minimaal moet voldoen. Het warmtebedrijf dient aan te tonen dat de door haar gevraagde informatie noodzakelijk is in het kader van een nadere verkenning om te bepalen welke specifieke restwarmtebronnen geschikt zijn voor de ontwikkeling van een duurzaam collectief warmtesysteem, omdat de openbare data die hierop zien onvoldoende inzicht geven. Hiermee wordt ter beperking van de lasten geborgd dat een producent geen informatie hoeft te verstrekken die het warmtebedrijf ook zonder informatieverzoek kan verkrijgen.

Artikel 6.2 kenmerken informatie productiecapaciteit

Verder zijn In artikel 6.2 worden regels gesteld over de kenmerken waaraan de door de producent van restwarmte te verstrekken informatie in ieder geval moet voldoen. Het gaat daarbij om kenmerken die essentieel zijn voor het door een warmtebedrijf kunnen beoordelen van de mate waarin de beschikbare capaciteit aan restwarmte geschikt is om te benutten voor zijn warmtelevering. Het gaat daarbij om:

- technische kenmerken zoals temperatuur, retourtemperatuur en het debiet;
- informatie over de plaats waar de restwarmte kan worden uitgekoppeld, de termijn waarop die uitkoppeling kan plaatsvinden en de verwachte kosten van die uitkoppeling;
- de verwachte omvang van het restwarmteaanbod en de verwachte ontwikkeling van dit aanbod gedurende de komende jaren;

- indien van toepassing de reeds uitgevoerde werkzaamheden en maatregelen ter voorbereiding op de uitkoppeling van de restwarmte.

Indien de producent van restwarmte verwacht dat de omvang van de beschikbare restwarmte de komende jaren zal afnemen dient hij in de te verstrekken informatie te onderbouwen op grond waarvan die afname verwacht wordt.

Artikel 6.3 termijn informatieverstrekking

In artikel 6.3 is bepaald dat de producent van restwarmte de gevraagde informatie binnen 12 weken na ontvangst van het informatieverzoek moet verstrekken. Indien er sprake is van een wettelijke verplichting ten aanzien van de monitoring van het aanbod van restwarmte geldt een termijn van 4 weken. Daarbij kan worden gedacht aan een verplichting tot monitoren van de restwarmte op grond van de energiebesparingsplicht.

Met de keuze voor genoemde termijnen is getracht een goede balans te vinden tussen enerzijds het belang van het warmtebedrijf en de ontwikkeling van collectieve warmte om de informatie zo snel mogelijk beschikbaar te hebben en anderzijds het belang dat de producent van restwarmte voldoende tijd krijgt om deze informatie op een zorgvuldige manier beschikbaar te maken.

Artikel 6.4 kosten aanpassing restwarmte leverende installatie

In artikel 6.4 van dit besluit is een limitatieve lijst opgenomen van kostensoorten die in rekening mogen worden gebracht voor de aanpassing van de restwarmte leverende installatie. Het gaat hier om het totaal geïnvesteerde bedrag verstaan dat aantoonbaar samenhangt met de vereiste fysieke aanpassingen aan de restwarmte producerende installatie.

Artikel 6.5 kosten transport tot overdrachtsstation

In artikel 6.5 van dit besluit is een limitatieve lijst opgenomen van kostensoorten die in rekening mogen worden gebracht voor het leidingwerk en installaties waarmee de restwarmte wordt getransporteerd binnen het terrein van de producent van restwarmte. Het gaat hier om het totaal geïnvesteerde bedrag dat aantoonbaar samenhangt met de realisatie van het leidingwerk en de installaties waarmee de restwarmte wordt getransporteerd van de restwarmte producerende installatie naar het overdrachtpunt op het terrein van de restwarmteproducent waar de warmte wordt overgedragen aan de infrastructuur van het warmtebedrijf of indien van toepassing de warmtetransportnetbeheerder.

Artikel 6.6 kosten instandhouding restwarmtelevering

In artikel 6.6 is een lijst opgenomen van kostensoorten die in rekening mogen worden gebracht voor de instandhouding van de restwarmtelevering. Het gaat hier om de operationele kosten die aantoonbaar samenhangen met het door de producent van restwarmte in stand houden van de restwarmtelevering door middel van de investeringen genoemd bij de artikelen 6.4 en 6.5.

Artikel 6.7 transparantie

In artikel 6.7 worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de kosten op transparante wijze inzichtelijk moeten worden gemaakt. Zo is bepaald dat de producent van restwarmte ervoor moet zorgen dat de in rekening gebrachte kosten duidelijk herleidbaar zijn. Daarnaast is bepaald dat het warmtebedrijf waaraan de restwarmte ter beschikking wordt gesteld de producent kan vragen om een accountantsverklaring af te geven ten aanzien van de berekening van de door hem in rekening

gebrachte kosten. Indien een warmtebedrijf gebruik maakt van die mogelijkheid is de producent van restwarmte verplicht om die accountantsverklaring te laten opstellen en af te geven waarbij hij de kosten die daarmee samenhangen in rekening mag brengen bij het warmtebedrijf.

Artikel 6.8 voorwaarden overeenkomst restwarmtelevering

Voorts is er voor wat betreft het beschikbaar stellen van restwarmte in artikel 6.8 bepaald welke voorwaarden en kenmerken in ieder geval moeten worden opgenomen in de overeenkomst die een producent van restwarmte en een warmtebedrijf op grond van artikel 6.2, vierde lid, van de wet voorafgaand aan de levering van restwarmte moeten sluiten.

Artikel 6.9 en 6.10 nadere eisen erkenning meetbedrijf en nadere eisen overdragen erkenning

Om de wet aan te laten sluiten op de Energiewet voor wat betreft de erkenning van meetbedrijven is besloten om in de wet te expliciteren dat meetbedrijven (die meten ten behoeve van garanties van oorsprong) een meeterkenning dienen te hebben (artikel 6.10 tot en met 6.13 van de wet). Dit is toegevoegd bij de tweede nota van wijziging.³¹ Met deze bepalingen zijn de delegatiegrondslagen uitgewerkt van artikel 6.10, vijfde lid, en artikel 6.13, tweede lid, van de wet. Hierbij is er voorgekozen om aan te sluiten bij de benadering uit het Energiebesluit. Zie artikel 4.1 en artikel 4.6 van het Energiebesluit.

Artikel 6.11 gegevens bij melding wijziging zeggenschap grote installatie

Artikel 6.14 van de wet ziet op de wijziging van de zeggenschap in een installatie van een producent van warmte met een vermogen van meer dan 20 MW. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om een grote geothermiebron. Een dergelijke wijziging dient op grond van het eerste lid door één van de betrokken partijen aan de minister gemeld worden. In artikel 6.11 wordt bepaald dat bij ministeriële regeling nadere regels gesteld over de melding.

Artikel 7.1 vaststelling maximale tarieven door de ACM

Dit artikel bepaalt in het eerste lid dat de ACM de maximale tarieven voor het transport en de levering van warmte en voor de meting van het warmteverbruik berekent op basis van een gecorrigeerd gasreferentietarief. Het tweede lid bepaalt dat voor het transport en de levering van koude, de huur van een afleverset, het aansluiten op en afsluiten van een collectieve warmtevoorziening, de maximale tarieven worden berekend op grond van een kostengebaseerd referentietarief. Dit geldt zowel voor het geval waarin er sprake is van de levering van warmte door een aangewezen warmtebedrijf als wanneer er sprake is van de levering van warmte door middel van een klein collectief warmtesysteem. In de artikelen paragraaf 7.1 (en in paragraaf 7.2 waar dit van toepassing is) is daarom aangesloten bij de term 'een warmtebedrijf' om hiermee duidelijk te maken dat de regels in beide hiervoor genoemde gevallen van toepassing zijn.

Artikel 7.1, tweede lid, van de wet gelezen in samenhang met het zevende lid, onderdeel a, van hetzelfde artikel bevat geen specifieke delegatiebepaling om nadere regels te stellen over het maximale tarief dat een aangewezen warmtebedrijf bij de gebruiker in rekening brengt voor het afsluiten van een collectieve warmtevoorziening. In het tweede lid, onderdeel d, van artikel 7.1 van dit besluit wordt daarom verduidelijkt dat het afsluiten van een collectieve warmtevoorziening is aangewezen als een overig goed of dienst.

³¹Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 109.

Artikel 7.2 temperatuurcategorieën voor het transport en de levering van warmte

In het eerste lid van artikel 7.2 worden op basis van temperatuur verschillende categorieën van warmte gedefinieerd. Voor deze verschillende categorieën stelt de ACM afzonderlijke maximale tarieven voor het transport en de levering van warmte vast. Deze categorieën worden verder toegelicht in paragraaf 7.2.2 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 7.3 maximaal tarief voor het transport en de levering van warmte

Dit artikel bepaalt dat het maximale tarief voor het transport en de levering van warmte is opgebouwd uit een vast deel en een variabel deel. Daarnaast is in het artikel de formule opgenomen waarmee het maximale tarief door de ACM wordt vastgesteld.

Artikel 7.4. vast deel van het maximale tarief voor het transport en de levering van warmte

Artikel 7.4 van het besluit bevat de regels voor het bepalen van het vaste deel van het maximale tarief. In het eerste, tweede en derde lid worden regels gesteld over het berekenen van het vaste tarief per temperatuurcategorie. In het vierde, vijfde en zesde lid zijn de formules opgenomen voor de berekening van de maximale vaste tarieven voor grootverbruikers die zorgdragen voor doorlevering van warmte. Deze regels zijn uitgebreid toegelicht in paragraaf 7.2.3 van het algemene deel van deze toelichting.

Het zevende lid bepaalt dat in fase 1 van de tariefregulering de maximale vaste tarieven voor het transport en de levering van warmte niet worden gedifferentieerd op grond van de mate waarin een kleinverbruiker bijdraagt aan de kosten van de collectieve warmtevoorziening, behalve als het gaat om het vaste tarief voor ZLT-warmte en koude. De mogelijkheid van een dergelijke differentiatie is expliciet opgenomen in artikel 7.1, derde lid, van de wet. Tijdens de behandeling van de wet in de Tweede Kamer is er motie aangenomen, die de regering oproept om vaste tarieven voor warmte te differentiëren, bijvoorbeeld op basis van piekverbruik of woningoppervlakte, als dat tarieven eerlijker maakt en het niet leidt tot te hoge uitvoeringslasten.³² De regering is voornemens om een dergelijke differentiatie toe te passen vanaf de inwerkingtreding van fase 2 van de tariefregulering. Als tarieven op kosten zijn gebaseerd, dan is het ook logisch dat de tarieven die verbruikers betalen, het principe van kostenveroorzaking reflecteren. In fase 1 wordt hier niet voor gekozen. Het differentiëren van vaste tarieven is een ingrijpende wijziging van de tariefreguleringsmethode, die onderzoek vraagt naar de mate waarin verschillende verbruikers bijdragen aan de kosten van de collectieve warmtevoorziening. Een dergelijke wijziging zou ertoe leiden dat de inwerkingtreding van fase 1, en daarmee ook van de wet en van kostengebaseerde tarieven, vertraagd zou worden. Ook bestaat er risico op ongewenste effecten op warmtebedrijven. Differentiatie van vaste tarieven op basis van de kenmerken van de verbruiker terwijl deze tarieven nog niet de kosten van het warmtebedrijf reflecteren kan er namelijk toe leiden dat warmtebedrijven die relatief veel kleine woningen bedienen minder zouden gaan verdienen terwijl warmtebedrijven met veel grotere woningen mogelijk overwinsten zouden maken. In fase 2 kan dit effect worden geadresseerd doordat de tarieven de totale efficiënte kosten moeten dekken.

In het achtste lid is opgenomen dat het warmtebedrijf een deel van het vaste tarief in rekening brengt bij de gebouweigenaar, als de gebouweigenaar de verhuurder is van de verbruiker. Het

³² Kamerstukken II 2024-2025, 36 576, nr. 98.

negende en tiende lid bepalen om welk deel het gaat respectievelijk voor warmte die geschikt is voor ruimteverwarming en warm tapwater, en voor warmte die alleen geschikt is voor ruimteverwarming. Het elfde lid bevat een bepaling ten aanzien van bestaande afspraken tussen verhuurders en warmtebedrijven. Het in rekening brengen van een deel van het vaste tarief bij de verhuurder wordt verder toegelicht in paragraaf 7.2.1 van het algemene deel van deze toelichting.

Het twaalfde lid bepaalt dat ten aanzien van de elementen genoemd in onder andere het eerste lid nadere regels kunnen worden gesteld bij ministeriële regeling. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan regels over het berekenen van de gebruikskosten van een cv-ketel.

Artikel 7.5 variabel deel van het maximale tarief voor het transport en de levering van warmte

In dit artikel zijn de regels opgenomen die zien op de berekening van het variabele tarief voor transport en levering van warmte. De berekeningen zijn opgenomen in het eerste en het tweede lid, en zijn uitgebreid toegelicht in paragraaf 7.2.3 van het algemene deel van deze toelichting. Het variabele tarief voor warmte die geschikt is voor ruimteverwarming en warm tapwater of allen ruimteverwarming wordt vastgesteld conform eerste lid, onderdelen a en b. Belangrijke elementen voor deze berekening zijn de gasprijzen en het brandstofrendement van de warmteproductie. Voor de gasprijs gaat het om het gewogen gemiddelde van de prijs die door de grootste tien gasleveranciers gevraagd wordt van verbruikers die een contract afsluiten voor het standaardproduct voor een jaar met vaste prijs. Het derde lid bepaalt dat als het niet mogelijk is om dit gemiddelde te berekenen, bijvoorbeeld omdat gasleveranciers geen contracten aanbieden waarvan de prijs een jaar vaststaat, er gebruik wordt gemaakt van een door de ACM te bepalen alternatief.

Voor warmte die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming, bepaalt het eerste lid, onderdeel c van dit artikel dat het variabele tarief gelijk is aan nul. Dat wil zeggen dat voor deze categorie warmte alleen een vast tarief in rekening wordt gebracht, berekend zoals bepaald in artikel 7.4, derde lid. Een mogelijke uitzondering hierop is een situatie waarin het warmtebedrijf en de verbruiker andere tarieven met elkaar hebben afgesproken zoals bepaald in artikel 7.1, vijfde lid van de wet met nadere regels in artikel 7.10 van dit besluit.

In het vierde lid wordt geregeld dat dezelfde variabele tarieven van toepassing zijn op verhuurders en VvE's die warmte doorleveren aan hun huurders of VvE-leden. Zie voor de toelichting op doorlevering in paragraaf 7.2.5 van het algemene deel van deze toelichting. In het vijfde lid is een delegatiegrondslag opgenomen om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over het berekenen van het variabele tarief.

Artikel 7.6 maximale tarief koude

In dit artikel wordt beschreven hoe de maximale tarieven voor koude worden vastgesteld. De achtergrond van dit artikel is toegelicht in paragraaf 7.2.4 van het algemene deel van deze toelichting.

In het tweede en derde lid zijn overgangsrechtelijke bepalingen opgenomen, die uit het Warmtebesluit zijn overgenomen voor systemen die al bestonden voor de wijziging van het Warmtebesluit op 1 januari 2020. Het overgangsrecht is van toepassing indien aan twee cumulatieve voorwaarden is voldaan:

- 1) de leveringsovereenkomst is gesloten voor 1 januari 2020 en
- 2) het warmte koude systeem is in gebruik genomen voor 1 januari 2020.

Met het moment van ingebruikname van het warmte koude systeem wordt bedoeld het moment van de eerste levering van warmte of koude aan de eerste gebruiker met behulp van het warmte koude systeem. Voorzien is in een overgangsrechtelijke voorziening voor twee verschillende situaties:

- a) de situatie waarin koude wordt geleverd met een warmte koude systeem waarmee tevens thermische energie wordt geleverd die direct geschikt is voor ruimteverwarming (tweede lid); en
- b) de situatie waarin met een warmte koude systeem thermische energie wordt geleverd die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming (derde lid).

Ad a. Levering van koude met warmte die direct geschikt is voor ruimteverwarming. In het geval van levering van koude met een warmte koude systeem waarmee warmte wordt geleverd die direct geschikt is voor ruimteverwarming houdt de overgangsrechtelijke bepaling in dat de maximumprijs voor de levering van koude met behulp van een warmte koude systeem gedurende de looptijd van de overgangsrechtelijke voorziening niet van toepassing is. Dit betekent dat voor een bestaand warmte koude systeem waarmee warmte wordt geleverd die direct geschikt is voor ruimteverwarming het voor warmte in rekening te brengen deel van het tarief gereguleerd wordt door de regels zoals opgenomen in dit besluit het voor koude in rekening te brengen deel van het tarief vrij (ongereguleerd) is.

Ad b. Levering van koude met warmte die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming. Op grond van deze bepaling geldt gedurende de looptijd van de overgangsrechtelijke voorziening voor het gebruik van deze warmte koude systemen (de levering van warmte en koude met deze systemen) de maximumprijs voor levering van warmte die direct geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater.

Voor de looptijd van de overgangsrechtelijke voorzieningen wordt een onderscheid gemaakt tussen door partijen gesloten overeenkomsten voor bepaalde tijd en onbepaalde tijd. Voor overeenkomsten met bepaalde tijd wordt de gesloten overeenkomst gerespecteerd en geldt de overgangsrechtelijke voorziening voor de resterende looptijd van de overeenkomst. Voor leveringsovereenkomsten voor onbepaalde tijd is voorzien in een looptijd van de overgangsrechtelijke voorziening van 15 jaar na de datum van ingebruikname van het systeem.

Met de keuze voor een periode van 15 jaar wordt aangesloten bij de gemiddelde levensduur van warmte koude systemen. Binnen deze periode kunnen de kosten van het ontwikkelen van het warmte koude systeem door de leverancier worden terugverdiend. Na gemiddeld 15 jaar moet de exploitant het warmte koude systeem evalueren en beslissingen nemen omtrent herinvesteringen waarmee de levensduur van het systeem kan worden verlengd. Het is logisch om bij dat moment aan te sluiten om gebruikers de gelegenheid te bieden om te kiezen voor een alternatieve mogelijkheid om te voorzien in hun warmtebehoefte. In de periode voorafgaand aan dit moment moeten alternatieven worden bekeken, overeenkomsten worden gesloten en systemen worden aangelegd. Dit betekent dat partijen tijdig in onderhandeling moeten treden over het vernieuwen van de overeenkomst.

Artikel 7.7 maximale tarieven voor het aansluiten op een collectieve warmtevoorziening

Dit artikel bevat regels over het bepalen van het maximale tarief voor het aansluiten op een collectieve warmtevoorziening. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 7.2.6 van het algemene deel van deze toelichting. In het eerste lid worden categorieën vastgesteld waarvoor verschillende maximale tarieven worden vastgesteld. Bij centrale aansluitingen gaat het om aansluitingen die gebruikt worden door verhuurders en VvE's die warmte doorleveren aan hun huurders of VvE-leden. Zie ook paragraaf 7.2.5 van het algemene deel van deze toelichting. Het tweede lid bepaalt op welke manier de ACM het maximale tarief per categorie aansluiting berekent. Het derde lid bepaalt in welk geval het tarief voor het aansluiten op een collectieve warmtevoorziening in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar in plaats van bij de kleinverbruiker. Zie voor verdere toelichting hierop paragraaf 7.2.1 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 7.8 maximale tarieven voor het afsluiten van een collectieve warmtevoorziening

Dit artikel bepaalt de regulering van maximale tarieven voor het afsluiten van een collectieve warmtevoorziening. Dit is uitgebreid toegelicht in paragraaf 7.2.7 van het algemene deel van deze toelichting. In het eerste lid zijn verschillende categorieën afsluitingen opgenomen, waarvoor de ACM maximale tarieven vaststelt. Het tweede lid regelt hoe de maximale tarieven worden berekend. Het derde lid bepaalt dat het tarief voor afsluiten van een collectieve warmtevoorziening in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar in plaats van de kleinverbruiker, als de gebouweigenaar de verhuurder van de kleinverbruiker is. Zie voor verdere toelichting hierop paragraaf 7.2.1 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 7.9 maximale tarieven voor de categorieën afleversets voor warmte of een afleverset voor warmte en koude

In het eerste lid van dit artikel worden de verschillende categorieën afleversets voor warmte vastgesteld. In het tweede lid is bepaald dat de ACM aanvullende functionaliteiten van afleversets kan vaststellen voor zover de kosten, het kan hierbij gaan om meer- of minderkosten, van de aanvullende functionaliteit zodanig significant zijn dat een apart tarief gerechtvaardigd is.

In het derde lid is bepaald dat het maximale tarief voor de huur van een afleverset bestaat uit een basistarief per categorie en, voor zover van toepassing, een opslag of afslag per aanvullende functionaliteit. Daarnaast is bepaald dat de ACM tevens een eenmalige bijdrage of teruggave vaststelt die in de plaats kan komen van een opslag of afslag per aanvullende functionaliteit en die geldt voor de door de ACM vast te stellen economische levensduur van de functionaliteit.

Het vierde lid heeft betrekking op situaties waarin er een collectieve afleverset aanwezig is, maar elke kleinverbruiker die met deze afleverset warmte geleverd krijgt een eigen leveringsovereenkomst heeft met het warmtebedrijf. Dit lid bepaalt dat het tarief voor de collectieve afleverset door de leverancier dient te worden omgeslagen over het aantal verbruikers dat via het met de collectieve afleverset verbonden in pandige leidingstelsel warmte geleverd krijgt. Om voor verbruikers inzichtelijk te maken over hoeveel verbruikers dit tarief is omgeslagen dient deze informatie te worden opgenomen in de jaarlijkse nota. Het ligt daarbij voor de hand dat hierbij wordt uitgegaan van een gewogen gemiddelde van het aantal verbruikers aan het begin van de afrekenperiode en het aantal verbruikers aan het eind van de afrekenperiode.

In het vijfde, zesde en zevende lid, worden regels gegeven voor de berekening van het basistarief, de opslag of afslag per aanvullende functionaliteit en de eenmalige bijdrage of teruggave die in de plaats kan komen van de opslag of afslag per aanvullende functionaliteit. De onderverdeling van de categorieën, het vaststellen van de aanvullende functionaliteiten en de regels voor de berekening van maximale tarieven voor de verhuur van afleversets zijn toegelicht in paragraaf 7.2.8 van het algemene deel van deze toelichting.

Het achtste lid bepaalt dat het tarief voor een afleverset in rekening wordt gebracht bij de gebouweigenaar, als deze gebouweigenaar de verhuurder is van de verbruiker. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 7.2.1 van het algemene deel van deze toelichting.

In het negende lid wordt, als verduidelijking van de definitie van een afleverset in artikel 1.1, van de wet, bepaald dat een warmtepomp in een warmte-koudesysteem niet als afleverset in de zin van de wet dient te worden beschouwd. Op basis van de definitie van de afleverset zoals opgenomen in artikel 1.1, van de wet zou twijfel kunnen ontstaan of een warmtepomp in een warmte-koudesysteem als afleverset kan worden aangemerkt. Bij warmtepompen spelen de aspecten drukgevoeligheid en veiligheid echter geen rol. Onder meer deze aspecten waren juist

aanleiding voor de in de wet gemaakte keuze om de verantwoordelijkheid voor installatie en onderhoud van de afleverset voor te behouden aan de warmteleverancier en dat was weer de reden om de maximale tarieven voor de afleverset te reguleren. Verder is de warmtepomp een installatie om warmte op te wekken, terwijl een afleverset alleen de warmte doorgeeft. Door te bepalen dat een warmtepomp in een warmte-koudesysteem niet als afleverset dient te worden beschouwd wordt zeker gesteld dat de installatie en onderhoud van de warmtepomp in een warmte-koudesysteem op grond van de wet niet voorbehouden is aan de leverancier en op grond daarvan is er dus ook geen aanleiding voor prijsregulering van de warmtepomp in een warmte-koudesysteem.

Hierbij past de kanttekening dat het bij een warmte-koudesysteem mogelijk is dat de leverancier warmte levert die direct geschikt is voor ruimteverwarming of tapwater levert op een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. In die situaties zal de leverancier meestal een warmtepomp inzetten om de benodigde temperaturen te realiseren. De warmtepomp maakt dan deel uit van de warmteopwekking. Dat kan centraal voor het hele warmtenet of decentraal bij de afnemer. De leverancier is in dat geval de eigenaar van de warmtepomp en de exploitatiekosten komen dan voor zijn rekening. Het is mogelijk, als de warmtepomp van de leverancier bij de gebruiker is opgesteld, dat er gebruik wordt gemaakt van een installatie waarbij de warmtepomp is gecombineerd met de functie van een afleverset. Voor het deel van de gecombineerde eenheid die te beschouwen is als een afleverset geldt het gereguleerde tarief zoals hierboven toegelicht.

Tot slot wordt in het tiende lid wordt mogelijk gemaakt dat bij ministeriële regeling nadere regels kunnen worden gesteld omtrent de kenmerkende functionaliteiten van de categorieën afleversets en de aanvullende functionaliteiten van afleversets.

Artikel 7.10 afwijkend aanbod levering van warmte

In dit artikel zijn regels opgenomen over de eisen waaraan een aanbod dat afwijkt van de maximale tarief moet voldoen. De inhoud van dit artikel is toegelicht in paragraaf 7.2.9 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 7.11 vaststelling gestandaardiseerde activawaarde

Dit artikel bevat nadere regels over het vaststellen van de gestandaardiseerde activawaarde, zoals die waarde was op het moment van de inwerkingtreding van artikel 7.11 van de wet (start-GAW).

In het eerste lid wordt bepaald dat de ACM deze waarde vaststelt binnen twee jaar na de datum waarop de aanwijzing is verleend voor de desbetreffende kavel. Paragraaf 7.4 van het algemeen deel van deze toelichting licht deze termijn verder toe.

In de overige leden van dit artikel worden nadere regels gesteld over de methode van het vaststellen van de start-GAW. Deze regels worden uitgebreid toegelicht in het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 7.12 bekendmaken tarieven door warmtebedrijf

Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat warmtebedrijven hun tariefwijzigingen openbaar maken op hun website en dat ze over de wijzigingen hun gebruikers schriftelijk moeten informeren. De overige leden bepalen de termijnen waarop deze wijzigingen bekend moeten worden gemaakt.

In de meeste gevallen wijzigen warmtebedrijven hun tarieven naar aanleiding van een nieuw tarievenbesluit van de ACM waarin nieuwe maximumtarieven worden vastgesteld. Als warmtebedrijven hun tarieven verhogen naar aanleiding van een nieuw besluit van de ACM, bepaalt het tweede lid dat zij deze wijziging minimaal een dag van tevoren bekend maken. Er is niet gekozen voor meer tijd tussen de bekendmaking en tariefwijziging. De maximumtarieven die de ACM vaststelt gelden vanaf 1 januari tot en met 31 december. Dit betekent dat in de praktijk warmtebedrijven hun tarieven ook per 1 januari wijzigen. De ACM stelt tarieven vast op basis van de gasprijzen in september, oktober en november. Het is daarbij gewenst dat de laatste peildatum eind november ligt, zodat de warmtetarieven een zo goed mogelijke afspiegeling zijn van de gasprijzen volgend jaar. Dit betekent dat het tarievenbesluit van de ACM in de loop van december wordt gepubliceerd. Daarna moeten warmtebedrijven nog hun eigen tarieven vaststellen. Een eerdere termijn voor bekendmaking van de tarieven door een warmtebedrijf zou kunnen betekenen dat warmtebedrijven niet per 1 januari hun tarieven kunnen aanpassen, of dat de ACM eerder het tariefbesluit moet nemen, waardoor ze niet de meest recente mogelijk data kunnen meenemen. In de praktijk maken warmtebedrijven hun prijzen meestal snel bekend nadat de ACM het tariefbesluit heeft gepubliceerd, ondanks dat daar op grond van de hiervoor geldende regelgeving van de Warmtewet geen verplichting toe bestond. Aanvullende regels worden daarom niet nodig geacht.

Het derde lid bevat bepalingen voor tussentijdse verhogingen van warmtetarieven door het warmtebedrijf. Ofschoon warmtetarieven in de meeste gevallen voor een heel jaar worden vastgesteld, kunnen warmtebedrijven hun tarieven ook tussentijds wijzigen zolang deze tarieven onder het door de ACM vastgestelde maximale tarief blijven. Voor dergelijke tussentijdse wijzigingen geldt dat deze minimaal 30 dagen van tevoren bekendgemaakt moeten worden.

Voor tariefverlagingen bepaalt het derde lid dat deze zo snel mogelijk bekend gemaakt moeten worden. Een enkele keer komt het voor dat de ACM het tariefbesluit publiceert na 1 januari, waarbij de inwerkingtreding van het besluit op de dag van de publicatie of in het verleden ligt. In het geval dat het warmtebedrijf als gevolg van dat tariefbesluit zijn tarief moet verlagen, moet deze verlaging direct worden toegepast zonder dat het warmtebedrijf de tarieven eerder bekend kan maken. Om dergelijke situaties te ondervangen is dit lid opgenomen. Hiermee heeft het warmtebedrijf meer vrijheid om het moment van de communicatie te bepalen. Voor tariefverlaging wordt het tijdig informeren van verbruikers echter als minder urgent geacht dan voor tariefverhoging.

Artikel 7.13 procedure toetsing berekeningsmethode tarieven door ACM bij kleine collectieve systemen (met ten hoogste 10 verbruikers)

Dit artikel bevat nadere regels over de procedure en termijnen voor het toezicht van de ACM op de tarieven van collectieve systemen met ten hoogste 10 verbruikers. Het eerste lid bepaalt dat als een kleinverbruiker op basis van artikel 7.34 van de wet, verzoekt om de tarieven van een warmtebedrijf te toetsen, de ACM deze toets binnen zes maanden uitvoert. Het tweede lid bepaalt dat, als de ACM naar aanleiding van een verzoek tarieven toetst, het warmtebedrijf binnen 12 weken informatie moet opleveren over de berekeningsmethode van de tarieven, de vastgestelde tarieven en de manier waarop het warmtebedrijf transparantie borgt. Ten slotte bepaalt het derde lid dat als de ACM de tariefmethode of tarieven toetst, zij daarbij rekening houdt met het redelijk rendement dat zij vaststelt ten behoeve van het toetsen van rendementen van kleine collectieve systemen. Het vierde lid bepaalt dat deze termijn eenmalig met zes maanden kan worden verlengd. In het vijfde lid staat dat als de termijn wordt verlengd, de ACM de verzoeker hierover zo snel mogelijk informeert.

Artikel 7.14 tot en met 7.21 warmtetransporttariefregulering

Zie algemene toelichting in paragraaf 7.5.

Artikel 8.1 bewaartermijn persoonsgegevens

Uit de wet vloeit voort dat de minister, de ACM, het college en de warmtebedrijven persoonsgegevens verwerken bij de uitoefening van aan hen gegeven bevoegdheden of taken. Artikel 9.2, derde lid, van de wet, schrijft voor dat regels worden gesteld aan de maximale bewaartermijn van persoonsgegevens. Voor wat betreft de minister, de ACM en het college voegt de wet, op één uitzondering na, geen nadere voorschriften aan het regime van de AVG toe. Op grond van de AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor deze verzameld zijn. De wet scherpst dat nader aan door aan het college voor te schrijven dat het de persoonsgegevens die in het kader van een aanvraag om ontheffing of vrijstelling door een warmtebedrijf voor een klein collectief warmtesysteem, VvE's en verhuurders, aan hem zijn verstrekt na afloop van de betrokken ontheffing of vrijstelling, of na de afwijzing van de aanvraag daartoe, te verwijderen. Voorts is de AVG onverkort van kracht en vormt het regime van de wet daar geen inperking op.

De Autoriteit Persoonsgegevens is toezichthouder op de naleving van de wettelijke regels voor de bescherming van persoonsgegevens, en dan met name van de AVG. In de wet en in dit besluit is geen specifieke taak of rol voor de AP weggelegd. Dat neemt niet weg dat AVG onverkort van kracht is en het regime van de wet daar geen inperking op vormt. Voor zover uit het verzamelen, beheeren en uitwisselen van gegevens op basis van de wet de verwerking van persoonsgegevens voortvloeit, waarop de AVG van toepassing is, houdt de AP daar toezicht op. De AVG geeft geen concrete bewaartermijn voor persoonsgegevens, maar artikel 5.1 van de AVG geeft wel een opslagbeperking, op grond waarvan een persoonsgegeven alleen bewaard mag worden als identificeerbaar gegeven, voor zolang het nodig is voor de doeleinden waarvoor het verzameld is. Uit artikel 30 van de AVG volgt dat een register van verwerkingsactiviteiten moeten worden bijgehouden waarin onder meer, indien mogelijk, de beoogde termijnen moeten worden opgenomen waarbinnen de verschillende categorieën van gegevens moeten worden gewist.

Een aangewezen warmtebedrijf heeft persoonsgegevens van gebouweigenaren nodig voor het doen van een aanbod voor aansluiting op een collectieve warmtevoorziening (artikel 2.25 en 2.26 van de wet). Het aangewezen warmtebedrijf moet daarvoor kunnen beschikken over naam en adresgegevens (artikel 2.25, derde lid van de wet). Omdat het aangewezen warmtebedrijf naar verwachting meerdere herinneringen zal moeten sturen aan de gebouweigenaren en de gebouweigenaren een ruimte periode zullen hebben om op het aanbod in te gaan, verwijdert het warmtebedrijf de persoonsgegevens uiterlijk een jaar nadat deze ter beschikking zijn gesteld, tenzij de persoonsgegevens noodzakelijk zijn ter voldoening aan een wettelijke bewaarplicht. De gebouweigenaren die klant worden zullen in het klantenbestand worden opgenomen, overige gegevens moeten vernietigd worden.

Artikel 9.1 redelijke vergoeding opdracht ACM

In de situatie dat de ACM opdracht heeft verstrekt aan een noodwarmtebedrijf om de levering van warmte te continueren, heeft het noodwarmtebedrijf recht op een redelijke vergoeding. De vergoeding is bedoeld om te voorkomen dat het noodwarmtebedrijf geconfronteerd wordt met een verliesgevend situatie, bijvoorbeeld omdat er onderhoud moet plaatsvinden aan de installaties. De vergoeding is voor de kosten die aantoonbaar uitsluitend gepaard gaan met het uitvoeren van de opdracht, voor zover deze kosten niet gedekt worden door de inkomsten die worden verkregen voor de uitvoering van die opdracht. Het gaat dus vooral om kosten die niet in rekening kunnen worden gebracht bij de gebruiker. In eerste instantie wordt er vanuit gegaan dat de ACM afspraken maakt met het noodwarmtebedrijf over de uitvoering van de opdracht en de wijze van betaling van de vergoeding, bijvoorbeeld over het betalen van voorschotten. Bij ministeriële

regeling kunnen nadere regels worden gesteld over welke kosten in aanmerking komen voor de vergoeding, de wijze van berekening van de inkomsten en de wijze waarop de betaling plaatsvindt.

Artikel 9.2 procedure en vereisten noodwarmtebedrijf

Wanneer de ACM een noodwarmtebedrijf opdracht heeft gegeven om de levering van warmte van een warmtebedrijf over te nemen, worden alle betrokken partijen, waaronder in ieder geval de betrokken gemeente en het desbetreffende warmtebedrijf, hierover geïnformeerd en treedt met deze partijen in overleg. Doel van dit overleg is om afspraken te maken over hoe het noodwarmtebedrijf zo snel mogelijk in staat kan worden gesteld om de levering van warmte aan de verbruikers over te nemen en hoe de verbruikers zo goed mogelijk worden ontzorgd. Het warmtebedrijf is verplicht om alle voor de levering noodzakelijke gegevens van de op haar warmtenet aangesloten verbruikers en de technische specificaties van het warmtenet op verzoek van het noodwarmtebedrijf aan haar te overleggen. Deze informatie wordt uitsluitend gebruikt voor de uitvoering van de opdracht. In het zesde lid van dit artikel is geregeld dat de informatie wel mag worden overgedragen van het noodwarmtebedrijf aan een nieuw warmtebedrijf, in de situatie dat dit warmtebedrijf een aanwijzing dan wel een ontheffing of vrijstelling heeft gekregen. Voor de ACM kan het ook nuttig of nodig zijn om deze gegevens te ontvangen om een goede opdracht te geven of om te beoordelen welke kosten voor vergoeding in aanmerking komen. De ACM kan desgewenst de noodzakelijke gegevens en inlichtingen opvragen op basis van artikel 6b van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de uitvoering van de informatieverplichting.

De opdracht aan het noodwarmtebedrijf eindigt van rechtswege na drie jaar, of in de situaties dat een nieuwwarmtebedrijf een aanwijzing dan wel een ontheffing of vrijstelling heeft gekregen. Het college wordt geacht om in die periode een plan te maken dat ervoor moet zorgen dat de verbruiker in de noodsituatie en daarna de woning of het gebouw kan blijven verwarmen.

Het warmtebedrijf is verplicht de meest recente meterstanden met opnamedatum van de op het warmtenet aangesloten verbruikers aan het noodwarmtebedrijf te overleggen. Daarmee kan worden vastgesteld hoeveel warmte er vóór en hoeveel warmte er na de opdracht aan het noodwarmtebedrijf aan de verbruikers is geleverd. Dit is van belang voor een correcte toerekening van inkomsten voor de berekening van de redelijke vergoeding die het warmtebedrijf en het noodwarmtebedrijf kunnen krijgen voor het voortzetten van de warmtelevering en de medewerking aan het noodwarmtebedrijf.

Artikel 9.3 procedure en vereisten noodwarmtetransportbeheerder

Wanneer de ACM een noodwarmtetransportbeheerder opdracht heeft gegeven om het transport van warmte van een warmtetransportbeheerder over te nemen, worden alle betrokken partijen, waaronder in ieder geval de betrokken gemeentes en de warmtetransportbeheerder, hierover geïnformeerd en treedt de ACM met deze partijen in overleg. Doel van dit overleg is om afspraken te maken over hoe de noodwarmtetransportbeheerder zo snel mogelijk in staat kan worden gebracht om het transport van warmte aan de afnemers over te nemen en hoe de afnemers zo goed mogelijk worden ontzorgd. De warmtetransportbeheerder is verplicht om alle voor het transport noodzakelijke gegevens op verzoek van de noodwarmtetransportbeheerder aan haar te overleggen. Informatie over de technische specificaties van het warmtetransportnet en over de aangesloten verbruikers wordt uitsluitend gebruikt voor de uitvoering van de opdracht. In het vijfde lid van dit artikel is geregeld dat de informatie wel mag worden overgedragen van de noodwarmtetransportbeheerder aan een nieuwe warmtetransportbeheerder. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de uitvoering van de informatieverplichting. De opdracht aan de noodwarmtetransportbeheerder eindigt van rechtswege na drie jaar of in de

situaties dat het transport aan een andere warmtetransportbeheerder is overgedragen of wanneer een nieuwe warmtetransportbeheerder is aangewezen door de Minister.

Artikel 10.1 vaststellen vergoeding kosten verlening beschikkingen

Artikel 12.2, vijfde lid, van de wet geeft de grondslag om de kosten van het verkrijgen van de in het artikel genoemde besluiten in rekening te brengen bij de aanvrager. In artikel 10.1 wordt bepaald dat de hoogte van de vergoeding voor het nemen van een besluit als bedoeld in artikel 12.2, tweede lid, van de wet wordt vastgesteld bij ministeriële regeling.

Artikel 11.1 voorschriften en beperkingen aanwijzing

In het overgangsrecht in de wet zijn regels opgenomen over het bepalen van de duur van de aanwijzing voor bestaande warmtebedrijven (artikel 13.4, tweede lid, van de wet). Hiervoor wordt dezelfde methodiek toegepast als bij het bepalen van de duur van aanwijzing in het geval dat een aanwijzing wordt gewijzigd (zie artikel 2.8, zevende lid, van de wet). Artikel 11.1 regelt dat de aanvullende regels die in dit besluit voor de toepassing van artikel 13.4, tweede lid, van de wet zijn opgenomen (zie artikel 2.10 van het besluit) ook van toepassing zijn in deze situaties, echter met twee verschillen. Ten eerste verschillen de definities van een aansluitovereenkomst in artikel 2.8, zevende lid, en in 13.4, vijfde lid, van de wet. Ten tweede wordt het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 13.4 van de wet als uitgangspunt genomen voor de bepaling van de minst recente aansluitovereenkomst van de laatste 10 procent van de leveringsaansluitingen in plaats van de datum van wijziging van de aanwijzing.

Artikel 11.2 derdentoegang tot een bestaande collectieve warmtevoorziening

Artikel 11.2 geeft nadere regels over de aanvraag voor ontheffing, waaronder de informatie die het warmtebedrijf bij een aanvraag moet overleggen.

Artikel 11.3 ontheffing bestaand klein collectief warmtesysteem

In artikel 11.3 worden nadere regels gesteld over de ontheffing van een bestaand klein collectief warmtesysteem. De aanvraag tot ontheffing, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid, van de wet, wordt ingediend bij het college. De aanvraag bevat in ieder geval een geografische afbakening van het klein collectief warmtesysteem, gebaseerd op de gerealiseerde aansluitingen, de besluiten van het college of de overeenkomsten tussen het warmtebedrijf en het college. Het college beslist binnen acht weken op de aanvraag tot ontheffing. De beslistermijn kan eenmalig met vier weken worden verlengd.

Verder is het met de derde nota van wijziging in artikel 13.12 van de wet mogelijk gemaakt dat een warmtebedrijf direct een ontheffing kan aanvragen en dat niet pas hoeft te doen nadat een aanwijzing is verkregen.³³ Het college kan op grond van artikel 13.12, tweede lid, afwijzend reageren op een aanvraag om een ontheffing indien het geen klein collectief warmtesysteem betreft. De delegatiegrondslag in artikel 13.12, zevende lid, onderdeel b, van de wet maakt het mogelijk om deze afwijzingsgrond verder in te kleuren. Het betreft geen klein collectief warmtesysteem als er wordt geleverd aan meer dan 1500 aangeslotenen, huurders of leden van een VvE (zie ook de definitie van klein collectief warmtesysteem in de wet). Ook wijst het college de aanvraag af indien aannemelijk is dat op termijn het kleine collectieve warmtesysteem waarvoor ontheffing wordt aangevraagd geen klein collectief warmtesysteem meer zal zijn. Dit

³³ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 36.

sluit aan bij de afwijzingsgrond voor een aanvraag voor een nieuw klein collectief warmtesysteem (artikel 3.2, zesde lid, onderdeel d, van de wet).

Tot slot wordt de aanvraag afgewezen indien het gebied waarvoor een warmtebedrijf de aanvraag doet, onlosmakelijk verbonden is met een collectief warmtesysteem van hetzelfde warmtebedrijf in een ander gebied om warmte te kunnen leveren aan verbruikers. Uitgangspunt van de wet (artikel 13.3) is dat waar nodig gebieden worden samengevoegd zodat één warmtebedrijf aangewezen kan worden. In het verlengde daarvan is het wenselijk om verschillende systemen in bezit en beheer van hetzelfde warmtebedrijf onder hetzelfde gebied te laten vallen wanneer deze systemen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over wanneer sprake is van onlosmakelijke verbondenheid. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een maximumpercentage van warmte dat wordt ontleend aan een collectieve warmtevoorziening, technologische karakteristieken van de al dan niet onlosmakelijk verbonden warmtesystemen, of de reden dat de twee systemen onderling verbonden zijn.

Artikel 11.4 termijn aangeven aanwijzing groepsmaatschappij

Met de derde nota van wijziging is in het overgangsrecht geregeld dat in artikel 13.3 verplicht moet worden samengevoegd in een specifieke situatie.³⁴ Namelijk wanneer de exploitatie van verschillende delen van een collectieve warmtevoorziening zijn verricht door groepsmaatschappijen van dezelfde groep. Dit kan het gevolg zijn van de gefaseerde aanleg van een collectieve warmtevoorziening. Voor elke substantiële uitbreiding wordt dan weer een nieuwe juridische entiteit opgericht. In artikel 11.4 van dit besluit wordt bepaald dat de termijn voor samenvoegen, bedoeld in artikel 13.3, eerste lid, onderdeel b, van de wet zes maanden is.

Artikel 11.5 ontheffing bestaande verhuurders en verenigingen van eigenaars

Artikel 11.5 bepaalt dat de melding ten behoeve van het verkrijgen van ontheffing, bedoeld in artikel 13.13, eerste lid, van de wet, wordt ingediend bij het college. Verder wordt voorgeschreven dat de melding in ieder geval een geografische afbakening bevat van het gebied waarbinnen de levering aan huurders of leden van de VvE plaatsvindt.

Artikel 11.6 transportovereenkomst tussen warmtebedrijf dat niet een warmtenet of een deel daarvan in eigendom heeft en onderneming die warmte transporteert

Op grond van artikel 2.45 van de wet beschikt een aangewezen warmtebedrijf over de volle eigendom van het warmtenet. Artikel 13.10 van de wet voorziet in een uitzondering op die eis als bij inwerkingtreding van de wet een onderneming eigenaar is van (een deel van) een warmtenet en hij verantwoordelijk is voor het transport van warmte. Het warmtebedrijf en die onderneming sluiten in dat geval een overeenkomst waarin wordt vastgelegd dat de onderneming zodanig handelt dat het warmtebedrijf doelmatig zijn taken en verplichtingen uit de wet kan nakomen. In die overeenkomst moet in ieder geval worden vastgelegd dat de exploitant op verzoek van het aangewezen warmtebedrijf de noodzakelijke informatie verstrekt voor de doelmatige uitvoering en nakoming van de wettelijke verplichtingen. Voorts worden in de overeenkomst duidelijke, samenhangende afspraken opgenomen over de maatregelen die noodzakelijk zijn voor het in stand houden van de verbinding tussen het warmtenet van het aangewezen warmtebedrijf en de infrastructuur van de onderneming die warmte transporteert over het warmtetransportnet. Tot slot wordt in de overeenkomst opgenomen dat alleen de daadwerkelijke kosten van de door de onderneming verrichte werkzaamheden, vermeerderd met een redelijk rendement, bij het

³⁴ Kamerstukken II 2024/25, 36576, nr. 36

warmtebedrijf in rekening mogen worden gebracht. De ACM ziet toe op de naleving van dit voorschrift.

Artikel 11.7 aanvraag aanwijzing warmtetransportbeheerder

Volgens artikel 13.14 van de wet verleent de Onze Minister binnen een half jaar na inwerkingtreding van de wet op aanvraag van een warmtetransportonderneming die een warmtetransportnet in een gebied in ontwikkeling of aangelegd heeft, een aanwijzing aan deze onderneming voor minimaal 20 en maximaal 30 jaar voor het desbetreffende gebied, mits de onderneming voldoet aan de in de wet gestelde voorwaarden.

Onverminderd de Awb is de aanvrager gehouden een afschrift van of een uittreksel uit het handelsregister, een beschrijving zijn van warmtetransportnet, van het geografisch afgebakende gebied waarop de aanvraag betrekking heeft, van de minimumtemperatuur en de maximumtemperatuur van de te transporteren warmte, van het tracé van het warmtetransportnet en een beschrijving van de gehanteerde tarieven en de voorwaarden voor levering van warmtetransportcapaciteit.

Naar verwachting zal de beoordeling van de aanvraag binnen 18 weken kunnen plaatsvinden. Mocht dit niet het geval zijn, dan kan de minister, onder opgaaf van redenen met kennisgeving aan de aanvrager, de beslistermijn éénmaal met acht weken verlengen.

Artikel 11.8 tot en met 11.17 wijziging en intrekken andere besluiten

Zie algemene toelichting hoofdstuk 9.